

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 324

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 14 mai 2003

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
498.	— Hotărâre pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989.....
	1-31

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989

În temeiul art. 107 din Constituție și al art. 51¹ din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, prefectii, președinții consiliilor județene, primarii, precum și entitățile implicate în restituirea în natură sau acordarea altor măsuri reparatorii stabilite

de lege pentru imobilele preluate în mod abuziv vor duce la îndeplinire dispozițiile prezentei hotărâri.

Art. 3. — (1) Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă art. 1—15 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 614/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 379 din 11 iulie 2001, precum și orice alte dispoziții contrare.

(2) Deciziile sau dispozițiile emise cu respectarea prevederilor cuprinse la art. 1—15 din normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 614/2001 își păstrează deplina valabilitate.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul administrației publice,
Octav Cozmâncă

Ministrul finanțelor publice,
Mihai Nicolae Tănăsescu

Ministrul Autorității pentru Privatizare
și Administrarea Participațiilor Statului,
Ovidiu Tiberiu Mușetescu

Ministrul industriei și resurselor,
Dan Ioan Popescu

București, 18 aprilie 2003.
Nr. 498.

ANEXĂ

NORME METODOLOGICE
de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv
în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989

Prezentele norme metodologice vizează aplicarea unitară a prevederilor Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *lege*, și totodată urgentarea aplicării sale prin clarificarea unor concepte și situații juridice izvorâte în cadrul procedurilor administrative de soluționare a notificărilor depuse de persoanele îndreptățite.

CAPITOLUL I

Principiile de soluționare a notificărilor

1. În procesul de soluționare a notificărilor depuse de persoanele îndreptățite instituțiile și persoanele implicate în executarea legii vor avea în vedere respectarea următoarelor principii și proceduri necesare aplicării corecte și unitare a legii:

a) **prevalența restituirii în natură** în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1), ale art. 7 și ale art. 9 alin. (1) din lege a imobilelor pentru care s-au depus notificări. Numai în cazul în care această măsură nu este posibilă sau este expres înlăturată de la aplicare, se va proceda la acordarea celorlalte măsuri reparatorii prevăzute de lege;

b) **celeritatea soluționării notificărilor** pentru care, potrivit legii, s-au depus toate actele doveditoare, conform prevederilor art. 22 și 28 din lege. În cazul în care pentru același imobil s-au depus două sau mai multe notificări de către mai multe persoane care se pretind a fi îndreptățite, dosarele respective se vor conexe, urmând a se soluționa după ce toți solicitanții au depus actele doveditoare sau au comunicat în mod expres că nu mai au alte dovezi de depus. În lipsa acestora dosarul respectiv se va soluționa numai după expirarea termenului prevăzut de lege pentru depunerea actelor doveditoare, respectiv după data de 14 mai 2003;

c) asigurarea respectării **stabilității raporturilor de proprietate** prin conservarea și respectarea drepturilor dobânditorilor de bună-credință, potrivit prevederilor art. 18 lit. d) și implicit potrivit prevederilor art. 46 alin. (2) și (4) din lege;

d) entitățile obligate la restituire **au plenitudine de competență în soluționarea notificărilor care fac obiectul procedurii administrative**. Obligația de restituire se concretizează fie în decizia/dispoziția de restituire, fie în oferta pentru acordarea de măsuri reparatorii în echivalent, fie în decizia/dispoziția motivată de respingere a cererii; plenitudinea de competență rezultă din prevederile art. 23 alin. (1) și (4) și ale art. 48 din lege; principiul plenitudinii de competență nu este aplicabil în cazul prevăzut de art. 16 din lege;

e) **sarcina probei proprietății și a deținerii legale a acesteia la momentul depunerii abuzive revine persoanei care se pretinde a fi îndreptățită**, în conformitate cu prevederile art. 3 lit. a) și ale art. 22 din lege. În cazul în care pentru imobilul respectiv nu se poate face dovada formală a preluării de către

stat (de exemplu: decizia administrativă nu este găsită, iar imobilul respectiv se regăsește în patrimoniul statului după data invocată ca fiind data preluării bunului), soluționarea notificării se va face în funcție și de acest element — faptul că imobilul se regăsește în patrimoniul statului constituie o prezumție relativă de preluare abuzivă — deci, fără titlu;

f) **prevederile legii au caracter de complinire în raport cu alte acte normative reparatorii speciale anterioare** și, în măsura în care acestea din urmă conțin alte măsuri, prevederile legii **se aplică cu prioritate** în raport cu respectivele măsuri. De asemenea, măsurile reparatorii prevăzute de lege prevalează asupra altor proceduri care tind să înlătore de la restituirea în natură bunuri care fac obiectul acesteia (de exemplu: începând cu data intrării în vigoare a legii, imobilele preluate în mod abuziv nu pot intra în averea debitorului în cazul declanșării procedurii falimentului, potrivit prevederilor Legii nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, republicată, cu modificările și completările ulterioare; indisponibilizările generate de calificarea regimului de proprietate prin actele subsidiare emise în temeiul Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu completările ulterioare, se mențin numai în măsura în care acestea fac obiectul procedurii prevăzute de art. 16 din lege).

2. Persoanele și entitățile implicate în executarea legii vor avea în vedere respectarea reglementărilor referitoare la proprietate cuprinse în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la această convenție, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994.

Prezintă relevanță deosebită pentru domeniul de aplicare al Legii nr. 10/2001 respectarea exigențelor art. 1 din Primul protocol adițional la Convenție, potrivit căruia:

„Art. 1. — Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale de drept internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului pe care îl au statele de a pune în vigoare legi pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor sau altor contribuții ori amenzi.“

CAPITOLUL II

**Norme metodologice de aplicare,
raportate la fiecare articol din lege**

În înțelesul prezentelor norme metodologice, sintagmele și formulările prevăzute de lege au următoarele semnificații:

— *unitate deținătoare* este fie entitatea cu personalitate juridică care exercită, în numele statului, dreptul de proprietate publică sau privată cu privire la un bun ce face obiectul legii (minister, primărie, prefectură sau orice altă instituție publică), fie entitatea cu personalitate juridică care are înregistrat în patrimoniul său, indiferent de titlul cu care a fost înregistrat bunul care face obiectul legii (regii autonome, societăți/companii naționale și societăți comerciale cu capital de stat, organizații cooperatiste);

— *entitatea investită cu soluționarea notificării* este, după caz, unitatea deținătoare sau persoana juridică abilitată de lege să soluționeze o notificare cu privire la un bun care nu se află în patrimoniul său (Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului, Ministerul Finanțelor Publice, prefecturile, alte autorități publice centrale sau locale implicate).

1. Art. 1 din lege:

(1) Imobilele preluate în mod abuziv de stat, de organizațiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și cele preluate de stat în baza Legii nr. 139/1940 asupra rechizițiilor și nerestituite se restituie, de regulă în natură, în condițiile prezentei legi.

(2) În cazurile în care restituirea în natură nu este posibilă se vor stabili măsuri reparatorii prin echivalent. Măsurile reparatorii prin echivalent vor consta în compensare cu alte bunuri ori servicii oferite în echivalent de deținător, cu acordul persoanei îndreptățite, în acordare de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital, de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau de despăgubiri bănești.

(3) Măsurile reparatorii prin echivalent pot fi combinate. Norme metodologice:

1.1. Domeniul de aplicare prevăzut la art. 1 alin. (1) din lege este stabilit numai la acele preluări abuzive produse în intervalul 6 martie 1945—22 decembrie 1989 (denumit în continuare *perioadă de referință*), singura excepție expresă admisă de lege fiind rechizițiile efectuate în temeiul Legii nr. 139/1940.

Invocarea oricăror alte temeuri de preluare abuzivă anterioare sau posterioare acestei perioade de referință nu este admisibilă în cadrul procedurii prevăzute de lege.

1.2. Excepția prevăzută de lege, respectiv Legea nr. 139/1940, este de strictă interpretare și se referă numai la acele bunuri rechiziționate în temeiul legii respective care se aflau și se află situate pe teritoriul actual al României.

1.3. Aprecierea preluării ca fiind abuzivă se va circumstanția în funcție de următoarele elemente:

a) incidența „preluării abuzive” nu este prezumată, ci, în funcție de fiecare situație, entitatea obligată prin lege să soluționeze notificarea, trebuie să aprecieze situația respectivă ca încadrându-se în prevederile legii — cazurile enunțate la art. 2 alin. (1) din lege. Pentru cazul special prevăzut la art. 11 din lege situația respectivă se încadrează atunci când deposedarea s-a făcut prin expropriere, preluarea fiind considerată a fi aprioric abuzivă (lipsa unor despăgubiri echitabile);

b) preluările de imobile pentru datorii, altele decât cele fiscale (impozite neplătite de proprietar din motive independente de voința proprietarului), izvorâte din contracte de creditare pentru construirea sau, după caz, pentru achiziționarea imobilului, ca urmare a neplății ratelor aferente creditului respectiv de către debitor din vina acestuia, nu se încadrează în categoria preluărilor abuzive; cu toate acestea, în cazul în care imobilul preluat era grevat la data preluării de o ipotecă constituită în favoarea creditorului, iar ulterior această ipotecă a fost radiată, în tot sau în parte, ca urmare a unor acte

normative, urmează a se considera că bunul respectiv a fost preluat abuziv de la proprietar și ca atare se poate dispune restituirea în natură a imobilului respectiv liber de orice sarcini, potrivit art. 9 alin. (1) din lege (îndeplinirea obligațiilor izvorâte din contractul de creditare garantat cu o ipotecă nu este imputabilă proprietarului, ci celui care l-a lipsit de vocația de a respecta contractul de creditare);

c) nu constituie preluare abuzivă și deci nu fac obiectul legii următoarele categorii de situații:

- (i) confiscarea unor bunuri de către stat ca urmare a aplicării măsurii confiscării dispuse de instanța judecătorească ca pedeapsă complementară pentru săvârșirea unor infracțiuni economice grave;
- (ii) confiscarea unor bunuri ca urmare a săvârșirii unor crime contra umanității sau crime de război săvârșite în perioada 6 septembrie 1940—9 mai 1945 (cum ar fi: persoanele vinovate de crime de război, gardieni de lagăre sau alte persoane care se încadrează în prevederile Legii nr. 312/1945 pentru urmărirea și sancționarea celor vinovați de dezastrul țării sau crime de război, cu completările ulterioare). Deși Legea nr. 312/1945, cu completările ulterioare, este un act normativ în temeiul căruia s-au confiscat imobile ca pedeapsă penală complementară, care a fost emis după 6 martie 1945, măsurile sancționatorii se referă la situații anterioare acestei date de referință. De aceea, în aceste cazuri nu se pot recunoaște drepturi reparatorii unor persoane pentru fapte încriminate și de legislația penală în vigoare (ar echivala cu acordarea de măsuri reparatorii pentru pedepse complementare dispuse cu privire la fapte penale grave comise în perioada dictaturii fasciste/antonesciene/hortyste);
- (iii) distrugerile de construcții în timp de război, ca urmare a unor bombardamente, incendii sau altele asemenea; terenurile pe care acestea s-au aflat fac obiectul legii în condițiile prevăzute la art. 10 alin. (4) din aceasta.

1.4. Soluții privind cazul unor acte normative emise sub imperiul Constituției din 1965 sau al anumitor situații juridice conexe, prin care s-au preluat imobile:

A. Legea nr. 4/1973 privind dezvoltarea construcției de locuințe și vânzarea de locuințe din fondul de stat către populație, republicată, cu modificările ulterioare — potrivit art. 5 din respectiva lege o persoană nu putea avea în proprietate personală decât o singură casă de locuit, iar dacă dobânda o a doua locuință (art. 52 alin. 1) impunea ca una dintre ele (la alegerea proprietarului) să fie înstrăinată în termen de un an de la dobândire; dacă această dispoziție nu era respectată, una dintre cele două locuințe trecea în proprietatea statului cu plata unei despăgubiri.

Pentru procedura administrativă de restituire prevăzută de lege urmează a se considera că, în ipoteza în care persoana care a dobândit o a doua locuință și a înstrăinat-o în termenul prevăzut de lege către o altă persoană, proprietarul vânzător a fost îndestulat cu prețul primit și ca atare nu se mai pot pretinde alte măsuri reparatorii. Însă, în cazul în care proprietarul căruia îi revenea obligația de înstrăinare nu a dat curs acestei obligații și locuința respectivă a fost trecută în proprietatea statului cu plata unei despăgubiri, urmează a se considera că preluarea a fost abuzivă și ca atare persoana îndreptățită va avea beneficiul măsurilor reparatorii prevăzute de lege, cu următoarele distincții:

— în ipoteza în care locuința respectivă nu a fost înstrăinată de către stat, se poate dispune restituirea în natură cu obligația rambursării de către persoana îndreptățită a despăgubirii primite, actualizată cu indicele inflației (chiriașii vor avea beneficiul măsurilor proteguitoare prevăzute de lege);

— în ipoteza în care locuința respectivă a fost înstrăinată legal, se vor acorda persoanei îndreptățite celelalte măsuri reparatorii prevăzute de lege pentru diferența dintre despăgubirea primită, actualizată cu indicele de inflație, și valoarea reală a locuinței preluate;

— în ipoteza în care decizia statului nu a fost emisă sau nu a fost emisă corect, preluarea fiind fără titlu valabil, se vor acorda persoanei îndreptățite celelalte măsuri reparatorii prevăzute de lege.

B. Decretul nr. 223/1974 privind reglementarea situației unor bunuri — cu privire la acest act normativ urmează a se face distincția între:

1. cazul trecerii imobilului, fără plată, în proprietatea statului cu titlu de sancțiune pentru cei care au plecat fraudulos din țară sau care, fiind plecați în străinătate, nu s-au înapoiat la expirarea termenului stabilit pentru înapoierea în țară; și

2. cazul în care persoana a făcut cerere de plecarea definitivă din țară și a înstrăinat locuința sa către stat.

Pentru primul caz sunt posibile două situații:

— în ipoteza în care locuința respectivă nu a fost înstrăinată de stat către o terță persoană, se va dispune restituirea în natură cu obligația respectării drepturilor chiriașilor prevăzute de lege;

— în ipoteza în care locuința respectivă a fost înstrăinată legal către o terță persoană, se vor acorda persoanei îndreptățite celelalte măsuri reparatorii prevăzute de lege.

Pentru cel de-al doilea caz stabilirea conduitei persoanei era atributul exclusiv al acesteia, urmând a se considera că preluarea nu a fost abuzivă, persoana fiind îndestulată rezonabil prin preț primit sau având vocația de a fi îndestulată rezonabil dacă înstrăina imobilul respectiv înainte de formalizarea intenției de a părăsi definitiv țara. În acest caz soluționarea administrativă a cererii persoanei care se pretinde îndreptățită va fi respingerea motivată a cererii.

C. Legea nr. 58/1974 privind sistematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale — prezintă relevanță deosebită prevederile art. 30 și 31 din respectiva lege, prin care s-a stabilit că terenurile din intravilan (perimetrul constructibil) pot fi dobândite numai prin moștenire legală, iar în caz de înstrăinare a construcțiilor, terenul aferent acestora trecea în proprietatea statului cu plata unei despăgubiri.

Având în vedere că legiuitorul de după 1989 a soluționat această problemă în favoarea dobânditorilor construcțiilor, recunoscând acestora dreptul/vocația de a obține titluri de proprietate pentru terenul aferent construcției cumpărate, urmează a se considera că notificarea prin care se invocă faptul că acest act normativ constituie preluare abuzivă să fie respinsă, cu motivația că aceste situații nu cad sub incidența legii.

1.5. În cazul în care unitatea deținătoare sau entitatea investită cu soluționarea notificării apreciază, pe baza actelor doveditoare depuse de persoana care se pretinde îndreptățită și pe baza analizei împrejurărilor de fapt și drept ale situației invocate în notificare, că:

a) preluarea nu a fost abuzivă (de exemplu: s-a primit o plată rezonabilă — Decretul nr. 223/1974; imobilul s-a înstrăinat de către proprietar — Legea nr. 4/1973, republicată, cu modificările ulterioare, și altele asemenea);

b) dreptul de proprietate și calitatea de moștenitor nu sunt dovedite;

c) proprietarul nu avea vocația de a fi persoană îndreptățită potrivit legii (de exemplu: este criminal de război, persoană ale cărei bunuri au fost confiscate ca pedeapsă complementară, este renunțator și altele asemenea), va emite o decizie motivată de respingere a notificării. În cazul în care se apreciază că notificarea respectivă a constituit un abuz din partea petentului, devin incidente prevederile art. 40² și 40³ din lege.

1.6. Decizia de respingere a notificării, întemeiată pe motive prevăzute la pct. 1.5, poate fi atacată de persoana care se pretinde îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție teritorială se află sediul unității deținătoare, prin asimilare cu ipoteza ofertei refuzate prevăzută la art. 24 alin. (7) și (8) din lege, în termen de 30 de zile de la comunicare.

1.7. Măsura reparatorie referitoare la compensarea cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent, prevăzută la art. 1 alin. (2) din lege, permite unității deținătoare, obligată la restituire, să ofere persoanei îndreptățite prin compensare în echivalent orice bunuri sau servicii disponibile care sunt

acceptate de persoana îndreptățită. În acest sens, unitatea deținătoare poate propune persoanei îndreptățite, ca măsură reparatorie alternativă, acordarea de bunuri: terenuri, construcții aflate pe alte amplasamente sau bunuri mobile aflate în circuitul civil, care sunt proprietatea acesteia. În cazul instituțiilor publice care au în administrare imobile disponibile, aflate în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale, și se apreciază că acestea pot face obiectul compensării cu un alt imobil necesar activității respectivei instituții publice, bunurile disponibile cu regim de proprietate publică se pot defazecta și trece în proprietatea privată a statului sau, după caz, a unității administrativ-teritoriale, potrivit prevederilor Legii nr. 213/1998, cu completările ulterioare, urmând ca, o dată intrat în circuitul civil, imobilul respectiv să fie atribuit prin compensare ca măsură reparatorie persoanei îndreptățite la restituire. În aceste cazuri decizia/dispoziția motivată de restituire prin compensare cu alt imobil în echivalent va urma regimul prevăzut la art. 24 alin. (4) din lege.

1.8. Dacă unitatea deținătoare obligată la restituire este agent economic, aceasta poate acorda în cadrul ofertei de compensare diverse servicii pe care aceasta le prestează în cadrul obiectului său de activitate (cum ar fi: construirea unei locuințe, repararea, renovarea sau întreținerea unei alte construcții deținute de solicitant, efectuarea unor lucrări de racordare la utilitățile publice, efectuarea de lucrări de instalații, amenajarea unor alte spații deținute de persoana îndreptățită ca spații de recreere sau producție ori altele asemenea).

1.9. În cazul compensării cu bunuri sau servicii, decizia/dispoziția de compensare va fi însoțită de contractul de furnizare sau, după caz, de contractul de prestări de servicii care urmează regimul contractual de drept comun. Rezilierea contractului respectiv din vina exclusivă a unității obligate la restituire atrage desființarea de drept a deciziei/dispoziției de compensare. În aceste cazuri decizia/dispoziția motivată de restituire prin compensare cu alte bunuri sau servicii în echivalent va urma regimul prevăzut la art. 24 alin. (5) din lege.

1.10. Modele orientative ale principalelor decizii/dispoziții care se emit în aplicarea legii sunt prevăzute în anexele nr. 1, 2 și 3.

2. Art. 2 din lege:

(1) În sensul prezentei legi, prin imobile preluate în mod abuziv se înțelege:

a) imobilele naționalizate prin Legea nr. 119/1948 pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, de asigurări, miniere și de transporturi, precum și cele naționalizate fără titlu valabil;

b) imobilele preluate prin confiscarea averii, ca urmare a unei hotărâri judecătorești de condamnare pentru infracțiuni de natură politică, prevăzute de legislația penală, săvârșite ca manifestare a opoziției față de sistemul totalitar comunist;

c) imobilele donate statului sau altor persoane juridice în baza unor acte normative speciale adoptate în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și alte imobile donate statului, dacă s-a admis acțiunea în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă;

d) imobilele preluate de stat pentru neplata impozitelor din motive independente de voința proprietarului sau cele considerate a fi fost abandonate, în baza unei dispoziții administrative sau a unei hotărâri judecătorești, în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989;

e) imobilele preluate de stat în baza unor legi sau a altor acte normative nepublicate, la data preluării, în Monitorul Oficial sau în Buletinul Oficial;

f) imobilele preluate de stat în baza Legii nr. 139/1940 asupra rechizițiilor și care nu au fost restituite ori pentru care proprietarii nu au primit compensații echitabile;

g) orice alte imobile preluate de stat cu titlu valabil, astfel cum este definit la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;

h) orice alte imobile preluate fără titlu valabil sau fără respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data preluării,

precum și cele preluate fără temei legal prin acte de dispoziție ale organelor locale ale puterii sau ale administrației de stat.

(2) Persoanele ale căror imobile au fost preluate fără titlu valabil își păstrează calitatea de proprietar avută la data preluării, pe care o exercită după primirea deciziei sau a hotărârii judecătorești de restituire, conform prevederilor prezentei legi.

Norme metodologie:

2.1. Prelucrările de imobile efectuate în baza Legii nr. 119/1948 pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, de asigurări, miniere și de transporturi, cu modificările ulterioare, sunt prezumate ca fiind făcute cu titlu valabil.

A. Prelucrările de imobile în baza celorlalte acte normative de naționalizare (este cazul Decretului nr. 232/1998 pentru naționalizarea unor întreprinderi de căi ferate particulare, Decretului nr. 302/1948 pentru naționalizarea instituțiilor sanitare particulare, Decretului nr. 303/1948 pentru naționalizarea industriei cinematografice și reglementarea comerțului cu produse cinematografice, Decretului nr. 134/1949 pentru naționalizarea unităților sanitare ca: farmaciile urbane din reședințe și neresedințe de județ și centre importante muncitorești, laboratoare chimico-farmaceutice, drogherii medicinale, depozite de medicamente și laboratoare de analize medicale, cu completările ulterioare, Decretului nr. 92/1950 pentru naționalizarea unor imobile, cu modificările și completările ulterioare, Decretului nr. 418/1953 pentru naționalizarea farmaciilor particulare) sunt considerate ca fiind preluate „cu titlu”, în măsura în care s-au respectat condițiile stabilite de acestea.

B. În cazul în care entitatea notificată soluționează o notificare având ca obiect imobile care au fost preluate prin actele normative enunțate la lit. A, aceasta este în măsură să se pronunțe și cu privire la calificarea „fără titlu”, în cazul în care apreciază că preluarea respectivă nu s-a încadrat în condițiile actului de naționalizare.

C. În faza administrativă de soluționare a notificărilor unitatea deținătoare nu este ținută a respecta eventuale calificări cuprinse în decizii sau hotărâri ale instanțelor judecătorești dispuse în alte cauze similare.

D. În cazul în care persoana îndreptățită, deși a optat pentru procedura administrativă de restituire prevăzută de lege, invocă și prezintă o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă care vizează imobilul notificat pentru restituire în natură prin care s-a stabilit, în temeiul art. 6 alin. (3) din Legea nr. 213/1998, cu completările ulterioare, că preluarea s-a făcut „fără titlu” sau „fără titlu valabil”, unitatea notificată este obligată să respecte calificarea respectivă sau, după caz, să pună în executare hotărârea judecătorească imediat.

E. În cazul în care, pentru imobilul notificat de către o persoană care se pretinde îndreptățită, există o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, prin care s-a admis acțiunea în revendicare a unei alte persoane, unitatea notificată este obligată să respingă notificarea respectivă pentru acest motiv și, după caz, să pună în executare respectiva hotărâre judecătorească imediat.

2.2. La art. 2 alin. (1) lit. b) din lege invocarea existenței unei „infracțiuni de natură politică” implică depunerea ca act doveditor a hotărârii judecătorești de condamnare pentru săvârșirea unei infracțiuni de natură politică, care a prevăzut ca măsură complementară confiscarea averii. În aceste cazuri entitatea obligată la restituire va analiza și va aprecia incidența beneficiului legii în funcție de circumstanțele concrete ale fiecărui caz, prin raportarea infracțiunii invocate în textul hotărârii de condamnare la prevederile constituționale actuale și la ordinea juridică actuală. Prezintă forță probantă numai originalul sau copia legalizată a hotărârii judecătorești invocate.

2.3. La art. 2 alin. (1) lit. c) din lege formularea „imobilele donate statului sau altor persoane juridice în baza unor acte normative speciale adoptate” vizează acele donații făcute în baza Decretului nr. 410/1949 privind donațiunea unor întreprinderi de arte grafice și Decretului nr. 478/1954 privitor la donațiile făcute statului. În cazul donațiilor efectuate pe calea dreptului comun se va acorda beneficiul legii numai dacă s-a

admis acțiunea în anulare sau în constatarea nulității donației printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. În acest caz persoana îndreptățită are beneficiul legii dacă depune originalul sau copie legalizată de pe respectiva hotărâre până la data de 14 mai 2003.

2.4. La art. 2 alin. (1) lit. d) din lege cele două ipoteze avute în vedere de legiuitor se referă fie la „neplata impozitelor din motive independente de voința proprietarului” — acestea pot fi: arestarea persoanei pentru motive politice, deportarea acestuia pe motive politice, internare forțată în unități sanitare, fuga din țară pentru evitarea unei pedepse ca urmare a opoziției față de regimul comunist, incidența unor alte măsuri abuzive impuse de stat, prin care drepturile proprietarului nu puteau fi exercitate —, fie la cazul imobilelor „considerate a fi fost abandonate în perioada de referință în baza unor dispoziții administrative sau a unei hotărâri judecătorești”; în acest caz persoana care invocă această situație trebuie să depună acte doveditoare din care să rezulte în mod direct sau indirect o legătură de cauzalitate cu abandonul proprietății.

2.5. La art. 2 alin. (1) lit. e) din lege, în cazul în care printr-un act normativ publicat în Monitorul Oficial sau în Buletinul Oficial s-a stabilit o preluare generică pentru o situație determinată iar, ulterior preluării, s-a mai emis un act normativ publicat în Monitorul Oficial sau în Buletinul Oficial, prin care se individualizau bunurile (măsura viza doar consolidarea preluării dispuse anterior) urmează a se considera că imobilele preluate astfel nu cad sub incidența prevederii lit. e). În acest caz preluarea va fi calificată ca fiind „cu titlu”.

2.6. La art. 2 alin. (1) lit. f) din lege formularea alternativă „și care nu au fost restituite ori pentru care proprietarii nu au primit compensații echitabile” are următoarele consecințe:

a) în cazul bunurilor nerestituite este necesar ca persoana ce se pretinde îndreptățită să facă dovada proprietății asupra imobilului respectiv la data rechiziționării (actul de proprietate împreună cu bonul sau chitanța provizorie, potrivit art. 9 din Legea nr. 139/1940); în acest caz se va solicita persoanei îndreptățite să prezinte o declarație autentificată dată pe propria răspundere, prin care aceasta declară că pentru imobilul rechiziționat nu s-au acordat despăgubiri potrivit art. 8 alin. (3) din Legea nr. 139/1940;

b) în ipoteza în care se solicită numai compensații echitabile (deci în completare), persoana care se pretinde a fi îndreptățită trebuie să prezinte dovada proprietății asupra imobilului respectiv la data rechiziționării (actul de proprietate împreună cu bonul sau chitanța provizorie, potrivit art. 9 din Legea nr. 139/1940) și totodată să precizeze suma estimată ca fiind diferența care în, opinia sa, completează în mod echitabil valoarea imobilului rechiziționat. Pentru rezolvarea unor astfel de cereri entitatea obligată să soluționeze notificarea va aprecia în funcție de alt imobil martor dacă suma solicitată în completare este sau nu este echitabilă.

2.7. La art. 2 alin. (1) lit. g) din lege trimiterea la alin. (1) al art. 6 din Legea nr. 213/1998, cu completările ulterioare, este de strictă interpretare și ca atare nu se referă la acele situații individuale în care, în temeiul alin. (3) al aceluiași articol din legea menționată, instanța s-a pronunțat cu privire la valabilitatea titlului (aceste calificări având relevanță numai pentru cauza soluționată de instanțele judecătorești).

În cadrul procedurii administrative de rezolvare a notificărilor, entitatea implicată în aplicarea legii are libertatea de a aprecia, în funcție de circumstanțele fiecărui caz, dacă actul normativ constituie titlu valabil sau titlu nevalabil pentru preluarea imobilului respectiv.

2.8. La art. 2 alin. (1) lit. h) din lege se statuează competența entității investite cu soluționarea notificării de a califica, în cadrul procedurii administrative de soluționare a notificării, împrejurarea că preluarea s-a făcut fără titlu valabil, fără a mai fi necesară parcurgerea unei alte proceduri care ar implica preexistența unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pronunțate în temeiul art. 6 alin. (3) din Legea nr. 213/1998, cu completările ulterioare.

2.9. La art. 2 alin. (2) din lege, când unitatea implicată apreciază, pe baza actelor doveditoare depuse, că imobilul

respectiv se încadrează în categoria imobilelor preluate fără titlu valabil, aceasta va proceda în regim de urgență la soluționarea notificării prin emiterea deciziei/dispoziției de restituire în natură.

3. Art. 3 din lege*):

(1) Sunt îndreptățite, în înțelesul prezentei legi, la măsuri reparatorii constând în restituire în natură sau, după caz, prin echivalent:

a) persoanele fizice, proprietari ai imobilelor la data preluării în mod abuziv a acestora;

b) persoanele fizice, asociați ai persoanei juridice care deținea imobilele și alte active în proprietate la data preluării acestora în mod abuziv;

c) persoanele juridice, proprietari ai imobilelor preluate în mod abuziv de stat, de organizații cooperatiste sau de orice alte persoane juridice după data de 6 martie 1945; îndreptățirea la măsurile reparatorii prevăzute de prezentul articol este condiționată de continuarea activității ca persoană juridică până la data intrării în vigoare a prezentei legi sau de împrejurarea ca activitatea lor să fi fost interzisă sau întreruptă în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, iar acestea să-și fi reluat activitatea după data de 22 decembrie 1989, dacă, prin hotărâre judecătorească, se constată că sunt aceeași persoană juridică cu cea desființată sau interzisă, precum și partidele politice a căror activitate a fost interzisă sau întreruptă în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, dacă și-au reluat activitatea în condițiile legii.

(2) Ministerele, celelalte instituții publice ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale, inclusiv cele autonome sau independente, regiile autonome, companiile/societățile naționale, societățile comerciale cu capital de stat, precum și cele privatizate potrivit legii, nu au calitatea de persoane îndreptățite și nu fac obiectul prezentei legi.

Norme metodologice:

3.1. La art. 3 alin. (1) lit. a) din lege, în cadrul procedurii administrative, sarcina probei deținerii proprietății incumbă persoanei care pretinde dreptul (potrivit principiului *actori incumbit probatio*). Cu toate acestea, în cazul în care imobilul respectiv se regăsește în patrimoniul statului după data invocată ca fiind data preluării bunului, soluționarea notificării se va face în funcție și de acest element, în cazul în care nu există acte doveditoare privind preluarea imobilului (faptul că imobilul se regăsește în patrimoniul statului constituie o prezumție relativă de preluare abuzivă, deci fără titlu).

3.2. La art. 3 alin. (1) lit. b) din lege sintagma *asociați ai persoanei juridice* se va considera ca având semnificația și de „acționari la persoana juridică”, deoarece altfel ar însemna o abordare restrictivă care ar viza numai asociații din cadrul unei societăți cu răspundere limitată (regimul unor astfel de societăți nu era reglementat în perioada vizată — 1948) sau al unei societăți în participațiune. Textul se va corobora și cu prevederea art. 32 alin. (3) și (4) din lege, care face referire la „acțiuni” (deci nu la „părți sociale” sau „aporturi”).

3.3. La art. 3 alin. (2) din lege ministerele sau celelalte instituții publice ale statului ori ale unităților administrativ-teritoriale, organizate ca persoane juridice, nu fac parte din categoria persoanelor juridice îndreptățite la restituire potrivit procedurii prevăzute de lege. Pentru instituțiile publice care au în administrare bunuri ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale reglementarea unor probleme de proprietate sau, după caz, de administrare se face prin acte administrative, fie potrivit Legii nr. 213/1998, cu completările ulterioare, fie potrivit Legii nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor. De asemenea, în cazul societăților comerciale cu capital de stat sau în cazul celor privatizate nu se poate acorda beneficiul măsurilor reparatorii prevăzute de lege, deoarece, pe de o parte, temeiul dobândirii capitalului de către noii acționari este contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni și, pe de altă parte, nu se poate invoca principiul succesivității persoanei juridice întrucât

ar echivala cu acordarea unor drepturi necuvenite în raport cu noii acționari (îmbogățire fără just temei). Semnalăm că numai foștii asociați sau acționari de la data preluării abuzive beneficiază de măsuri reparatorii.

În cazul în care există astfel de notificări sau alte cereri prin care se invocă incidența legii, acestea se vor respinge ca inadmisibile.

4. Art. 4 din lege:

(1) În cazul în care restituirea este cerută de mai multe persoane îndreptățite, dreptul de proprietate se constată sau se stabilește în cote-părți ideale, potrivit dreptului comun.

(2) De prevederile prezentei legi beneficiază și moștenitorii persoanelor fizice îndreptățite.

(3) Succesibilii care, după data de 6 martie 1945, nu au acceptat moștenirea sunt repuși de drept în termenul de acceptare a succesiunii pentru bunurile care fac obiectul prezentei legi. Cererea de restituire are valoare de acceptare a succesiunii pentru bunurile a căror restituire se solicită în temeiul prezentei legi.

Norme metodologice:

4.1. La art. 4 alin. (1) din lege, în cazul în care restituirea aceluiași imobil este cerută de mai multe persoane îndreptățite, care nu sunt rude și care invocă un titlu de proprietate ce atestă existența unei coproprietăți la data preluării abuzive, se va emite o decizie de restituire în care se vor consemna cotele ideale prevăzute în titlul de proprietate invocat. În cazul în care numai o parte din foștii proprietari au solicitat restituirea pe calea legii, decizia de restituire se va limita numai la cotele ideale cuvenite acestora. Ulterior emiterii deciziei de restituire, coproprietarii pot ieși din indiviziune pe calea dreptului comun.

4.2. La art. 4 alin. (2) din lege norma referitoare la accesul moștenitorilor persoanei îndreptățite la beneficiul legii implică o analiză calificată a actelor doveditoare depuse de solicitant (acte de stare civilă, certificate de moștenitor, dacă acestea există, testamente) pentru stabilirea calității de moștenitor legal sau testamentar. Având în vedere complexitatea materiei, se recomandă entităților investite cu soluționarea notificărilor să apeleze fie la serviciile unor notari publici (pe baza unor contracte de colaborare), fie ale juriștilor din cadrul entității respective. Menționăm că legiuitorul a lăsat, într-o primă fază, această analiză și calificare (a calității de moștenitor) la aprecierea unității deținătoare sau a entității investite cu soluționarea notificării. În cazul în care se depune „certificat de calitate” emis de un notar public, potrivit legii, entitatea investită va soluționa notificarea și pe baza acestuia.

4.3. În cazul în care restituirea aceluiași imobil este cerută de mai multe persoane îndreptățite, care sunt succesoare ale titularului și care sunt rude de același grad (deci care au vocație legală sau testamentară, după caz, la moștenire), și comisia de analiză a notificărilor nu poate stabili cotele cuvenite fiecăruia dintre succesori, decizia de restituire se va emite pe numele tuturor, urmând ca stabilirea cotelor de proprietate ale acestora să se facă potrivit dreptului comun intern aplicabil moștenirii (persoanele respective vor face partajarea convențională sau, în lipsa înțelegerii părților, se vor adresa instanței judecătorești pentru stabilirea cotelor și, eventual, pentru ieșirea din indiviziune).

4.4. În toate cazurile stabilirea calității de moștenitor (legal sau testamentar) se face potrivit legii civile române.

4.5. În cazul acestei legi, termenul de acceptare a succesiunii coincide cu termenul pentru depunerea notificării și este cel rezultat în urma prelungirii termenului inițial prevăzut de art. 21 alin. (1), respectiv 12 luni de la intrarea în vigoare a respectivei legi (6+3+3 = 12 luni), deci până la 14 februarie 2002.

4.6. Prima teză a alin. (3) al art. 4 din lege este de strictă interpretare și vizează numai ipoteza în care cu privire la imobilul ce face obiectul legii a avut loc o dezbatere succesorală finalizată printr-un certificat de moștenitor care a cuprins fie

* Este reprodus textul rezultat în urma modificării și completării Legii nr. 10/2001 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002.

succesibili neacceptanți, fie succesibili renunțatori. Pentru succesibili neacceptanți noul termen de acceptare pentru care a operat repunerea de drept este cel rezultat în urma prelungirii termenelor inițiale, respectiv 12 luni (6,3,3), deci până la 14 februarie 2002. A considera că în acest caz termenul respectiv ar fi de numai 6 luni (termenul de drept comun) ar crea un regim discriminatoriu între persoane egal îndreptățite de lege la restituire. Având în vedere că textul legal face referire numai la succesibili neacceptanți, *per a contrario*, rezultă că succesibili renunțatori nu beneficiază de prevederile legii (deci se recunoaște valabilitatea renunțării exprese a unuia sau a unora dintre succesori, urmând ca de cota care a făcut obiectul renunțării exprese să profite succesibili acceptanți împreună cu cei neacceptanți notificatori, care au fost repuși de drept în termen).

5. Art. 5 din lege:

Nu sunt îndreptățite la restituire sau la alte măsuri reparatorii persoanele care au primit despăgubiri potrivit acordurilor internaționale încheiate de România privind reglementarea problemelor financiare în suspensie, enumerate în anexa care face parte integrantă din prezenta lege.

Norme metodologice:

5.1. Pentru asigurarea exigențelor art. 5 din lege nu este necesară lista nominală a persoanelor care au beneficiat de măsuri reparatorii în baza unor tratate internaționale, deoarece este suficientă existența acordului internațional pentru imobilele naționalizate.

Pentru imobilele cu destinația de locuințe, preluate în baza Decretului nr. 223/1974, este necesar ca în toate cazurile în care notificarea este formulată de persoane, cetățeni străini sau apatrizi ori de cetățeni români, pentru realizarea drepturilor unor persoane (proprietari deposedați) care au emigrat în statele prevăzute în anexa la lege să se solicite depunerea unei declarații autentificate date pe propria răspundere, prin care notificatorii declară că ei sau ascendenții lor, proprietari ai imobilului la data preluării, nu au făcut obiectul acordurilor internaționale încheiate de România privind reglementarea problemelor financiare în suspensie și totodată se obligă la restituirea imobilului sau, după caz, la plata de despăgubiri în cazul constatării ulterioare a incidenței prevederilor art. 5 din lege.

5.2. Lipsa acestor declarații atrage amânarea soluționării cererii de restituire până la depunerea acestora, dar nu mai târziu de 14 mai 2003. Măsura este justificată de necesitatea contracarării unei repetări a restituirii din partea statului român.

5.3. Se vor admite declarații autentificate persoanei care se pretinde îndreptățită date la ambasadele, consulatele sau misiunile diplomatice ale României din țara de reședință sau la autoritățile competente să autentifice acte din țara de reședință, cu condiția ca acestea să fie traduse și legalizate de un notar public din România.

5.4. Entitatea investită cu soluționarea notificării formulate de cetățeni străini sau apatrizi va include în decizia/dispoziția motivată de restituire o prevedere prin care se va menționa că măsura dispusă se acordă sub rezerva respectării obligațiilor asumate de persoana îndreptățită în declarația autentificată.

6. Art. 6 din lege:

(1) Prin imobile, în sensul prezentei legi, se înțelege terenurile, cu sau fără construcții, cu oricare dintre destinațiile avute la data preluării în mod abuziv, precum și bunurile mobile devenite imobile prin încorporare în aceste construcții, inclusiv terenurile fără construcții afectate de lucrări de investiții de interes public aprobate, dacă nu a început construcția acestora.

(2) Măsurile reparatorii privesc și utilajele și instalațiile preluate de stat sau de alte persoane juridice o dată cu imobilul, în afară de cazul în care au fost înlocuite, casate sau distruse.

Norme metodologice:

6.1. Incidența legii intervine pentru:

- imobilele cu destinația de locuință;
- imobilele (construcții sau/și terenuri) cu destinație comercială (imobile cu altă destinație decât aceea de locuință);
- terenurile din intravilan neocupate de construcții sau care nu au făcut obiectul reconstituirii ori constituirii dreptului de proprietate în baza legilor speciale anterioare (denumite în continuare *terenuri disponibile*), *indiferent de afectarea juridică actuală a acestora*, fiind fără relevanță juridică calificările Legii nr. 213/1998, cu completările ulterioare, sau alte acte normative subsidiare acesteia.

Întrucât legiuitorul a stabilit ca norme de conexiune directă cu regimul proprietății publice prevederile art. 16 din lege, deținătorul imobilului care, la data soluționării notificării, este calificat ca fiind bun proprietate publică are competența de a dispune fie:

a) menținerea regimului de proprietate publică, caz în care motivarea deciziei/dispoziției constă în faptul că „*restituirea în natură nu este posibilă datorită necesității menținerii afectării utilitate publică*” și ca atare va emite o ofertă de restituire în echivalent. În acest caz este necesar ca imobilul respectiv să fi fost propus pentru a fi înscris în lista aprobată de Guvern potrivit art. 16 alin. (2) din lege;

b) restituirea bunului în natură, apreciind că menținerea afectării de utilitate publică a imobilului respectiv nu se mai justifică, caz în care în decizia de restituire în natură se va face referire expresă și justificată cu privire la oportunitatea dezafectării respectivului imobil.

6.2. Norma prevăzută la alin. (2) al art. 6 din lege vizează acordarea de măsuri reparatorii pentru utilajele și instalațiile preluate o dată cu imobilul, în afară de cazul în care au fost înlocuite, casate sau distruse. Consecințele acestei norme sunt următoarele:

a) se referă la acele bunuri care se aflau în imobilul preluat, indiferent de destinația acestuia; o dată dovedit dreptul de proprietate asupra imobilului se prezumă că instalațiile și utilajele au aparținut aceluiași proprietar;

b) pentru aceste bunuri se pot acorda nu numai măsurile reparatorii [așa cum sunt definite potrivit art. 1 alin. (2) din lege], ci și măsura restituirii în natură potrivit calificării de la art. 3 formula introductivă;

c) bunurile respective trebuie să fie cele preluate o dată cu imobilul și să existe fizic la unitatea notificată (aceasta fiind semnificația termenilor „înlocuite” sau „distruse”) sau să nu fi fost casate;

d) incidența beneficiului legii se apreciază în funcție de data nașterii dreptului la măsuri reparatorii, respectiv data intrării în vigoare a legii (deci este necesar ca bunul respectiv să existe fizic în patrimoniul unității deținătoare la data intrării în vigoare a legii și totodată este necesar ca acesta să nu fi fost casat la aceeași dată — nu exista un proces-verbal de constatare a casării încheiat până la data de 14 februarie 2001).

7. Art. 7 din lege:

(1) De regulă, imobilele preluate în mod abuziv se restituie în natură.

(2) Dacă restituirea în natură este posibilă, persoana îndreptățită nu poate opta pentru măsuri reparatorii prin echivalent decât în cazurile expres prevăzute de prezenta lege.

Norme metodologice:

7.1. Norma prevăzută la alin. (1) al art. 7 din lege consacra principiul restituirii în natură și numai acolo unde această măsură nu este posibilă urmează să se acorde alte măsuri reparatorii prevăzute de lege (semnificația sintagmei *nu este posibilă* este complexă fie că restituirea nu este posibilă datorită afectării, fie că bunul nu mai există, fie că există o prevedere expresă care indică o altă măsură reparatorie alternativă).

7.2. Prefecturile investite cu soluționarea notificărilor prin care se solicită despăgubiri bănești au obligația să verifice dacă varianta solicitată de persoana îndreptățită este singura posibilă. În cazul în care se constată (în urma analizei situației juridice a imobilului pentru care se cere despăgubire și a situației unității deținătoare) că soluția restituirii în natură era posibilă, vor comunica în scris persoanei îndreptățite noua soluție și vor transmite notificarea deținătorului imobilului posibil de a fi restituit în natură. În acest caz unitatea deținătoare devine unitatea obligată la restituire, potrivit legii.

8. Art. 8 din lege:

(1) Nu intră sub incidența prezentei legi terenurile al căror regim juridic este reglementat prin Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, și prin Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997.

(2) Regimul juridic al imobilelor care au aparținut cultelor religioase sau comunităților minorităților naționale, preluate de stat sau de alte persoane juridice, va fi reglementat prin acte normative speciale. Până la adoptarea acestor reglementări este interzisă înstrăinarea imobilelor în cauză sau schimbarea destinației acestora.

Norme metodologice:

8.1. Restituirea în natură a terenurilor (inclusiv cele arabile) aflate în intravilanul localităților intră sub incidența procedurilor prevăzute de lege, dacă terenul respectiv este disponibil (deci nu este ocupat de construcții ale terților ori pe terenul respectiv nu au fost puse în posesie în mod legal, până la apariția legii, persoane cărora li s-a constituit drept de proprietate în temeiul legilor anterioare).

Ținând seama că legiuitorul a avut în vedere și acele imobile care nu au fost încă restituite, prin formularea și *nerestituite* cuprinsă la art. 1 din lege, rezultă că domeniul de reglementare al legii are și caracter de complinire în raport cu celelalte acte normative cu caracter reparatoriu din domeniul imobiliar, inclusiv din fondul funciar, în sensul că domeniul de reglementare al acesteia acoperă și acele terenuri din intravilanul localităților care, până la intrarea în vigoare a acesteia, respectiv 14 februarie 2001, nu au fost restituite integral persoanelor îndreptățite.

8.2. În cazul în care s-au depus notificări cu privire la imobilele prevăzute la alin. (2) al art. 8 din lege, acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile în cadrul procedurilor prevăzute de lege.

9. Art. 9 din lege:

(1) Imobilele preluate în mod abuziv, indiferent în posesia cui se află în prezent, se restituie în natură în starea în care se află la data cererii de restituire și libere de orice sarcini.

(2) În cazul imobilelor care aveau numai altă destinație decât aceea de locuință și care au fost demolate sau a căror restituire în natură, în tot sau în parte, nu este posibilă, restituirea prin măsuri reparatorii în echivalent se face prin acordarea de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare, de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital ori prin compensarea cu alte bunuri sau servicii oferite în echivalent de deținător, cu acordul persoanei îndreptățite.

Norme metodologice:

9.1. Sintagma *indiferent în posesia cui se află în prezent* are semnificația, pe de o parte, că incidența legii este stabilită *erga omnes*, indiferent de calitatea deținătorului (minister, instituție publică etc.) și, pe de altă parte, are semnificația stabilirii momentului în funcție de care se face calificarea unității deținătoare, respectiv cel care deținea imobilul respectiv la data intrării în vigoare a legii (*prezent* se raportează la momentul nașterii juridice a dreptului la restituire). În cazul în care, după data intrării în vigoare a legii, un imobil notificat potrivit legii a fost transferat în administrarea unei alte entități, aceasta din urmă devine entitate deținătoare investită cu soluționarea notificării. Entitatea inițial notificată are obligația

de a transmite notificarea și documentația aferentă entității deținătoare și totodată de a înștiința în mod expres persoana îndreptățită despre această situație.

9.2. Sintagma *libere de orice sarcini* nu are semnificația exonerării de răspundere a unității deținătoare în raport cu terțe persoane ca urmare a neexecutării unor contracte civile sau comerciale care vizau imobilul respectiv. În cazul societăților comerciale cu capital de stat (majoritar sau minoritar — cazul în care cota deținută de stat acoperă valoarea imobilului), această sintagmă instituie prevalența restituirii în natură a imobilului către persoana îndreptățită, indiferent dacă aceasta s-ar afla în concurs cu alți creditori ai persoanei juridice debitoare (creditori ipotecari sau cu garanții privilegiate, inclusiv creditorii unității debitoare în cadrul procedurii falimentului). Prevalența restituirii în natură în raport cu alte proceduri legale este o consecință și a prevederii art. 52 din lege care înlătură de la aplicare orice alte prevederi contrare care tind să indisponibilizeze bunul de la restituirea în natură.

9.3. Norma cuprinsă la alin. (2) al art. 9 din lege se referă, pe de o parte, la posibilitatea restituirii în natură, în tot sau în parte, a unor terenuri pe care s-au aflat construcții cu destinație comercială și care au fost demolate și, pe de altă parte, se referă la cazul în care deși construcțiile mai există pe terenul respectiv, acestea (imobil — construcții și teren) nu pot fi restituite, deoarece se menține afectatiunea de interes public. Pentru ipoteza a doua se pot atribui, cu acordul persoanei îndreptățite, numai măsuri reparatorii strict individualizate:

a) titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare (emise de Ministerul Finanțelor Publice);

b) acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital (de către Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului fie dintre cele tranzacționate la bursă, fie pe piața secundară autorizată);

c) compensarea cu alte bunuri sau servicii în echivalent, situație care poate implica și acordarea unui alt imobil la schimb.

10. Art. 10 din lege:

(1) În situația imobilelor preluate în mod abuziv și demolate total sau parțial restituirea în natură se dispune pentru terenul liber și pentru construcțiile rămase nedemolate, urmând să se respecte documentațiile de urbanism legal aprobate, iar pentru construcțiile demolate și terenurile ocupate măsurile reparatorii se stabilesc prin echivalent.

(2) În cazul în care pe terenurile imobilelor preluate în mod abuziv s-au ridicat construcții, persoana îndreptățită poate obține restituirea în natură a părții de teren rămasă liberă, urmând să se respecte documentațiile de urbanism legal aprobate.

(3) Se restituie în natură terenurile pe care s-au ridicat construcții neautorizate în condițiile legii după data de 1 ianuarie 1990, precum și construcții ușoare sau demontabile.

(4) În cazul imobilelor preluate în mod abuziv și distruse ca urmare a unor calamități naturale persoana îndreptățită beneficiază de restituirea în natură pentru terenul liber. Dacă terenul nu este liber, măsurile reparatorii pentru acesta se stabilesc în echivalent.

(5) Dispozițiile alin. (4) se aplică în mod corespunzător și imobilelor rechiziționate în baza Legii nr. 139/1940 și distruse în timpul războiului, dacă nu au primit despăgubiri.

(6) Valoarea corespunzătoare a construcțiilor preluate în mod abuziv și demolate se stabilește potrivit actelor normative în vigoare la data demolării, actualizată cu indicele inflației la data plății efective.

(7) Valoarea terenurilor, precum și a construcțiilor nedemolate preluate în mod abuziv, care nu se pot restitui în natură, se stabilește potrivit actelor normative în vigoare.

(8) În situațiile prevăzute la alin. (1), (2) și (4) măsurile reparatorii în echivalent sunt cele prevăzute la art. 9 alin. (2), la alegerea persoanei îndreptățite.

(9) În situațiile prevăzute la alin. (1), (2) și (4), pentru imobilele care aveau numai altă destinație decât aceea de

Locuință măsurile reparatorii prin echivalent se stabilesc potrivit art. 9 alin. (2).**Norme metodologice:**

10.1. Ipoteza restituirii în natură a construcțiilor nedemolate sau demolate parțial și a terenului liber, cu respectarea documentațiilor de urbanism legal aprobate, are scopul de a limita restituirea în natură numai la acele suprafețe de terenuri *disponibile*, respectiv numai acele terenuri care nu sunt prevăzute în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinate construirii unor noi obiective de utilitate publică (construirea de locuințe sociale sau pentru tineri, construirea de spitale sau școli ori alte obiective de utilitate publică — parcuri etc.). În cazul în care o parte din terenul inițial aferent construcției are o astfel de afectare, restituirea se va limita numai la construcția existentă și la terenul disponibil. Pentru partea de construcție demolată și pentru terenul nedisponibil restituirea se va converti în măsurile reparatorii în echivalent strict determinate la alin. (8) al art. 10 din lege (titluri de valoare nominală, acțiuni, compensare). Alegerea uneia dintre cele trei variante sau a variantelor combinate, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (3) din lege, se face de către persoana îndreptățită.

10.2. În ipoteza în care construcțiile au fost demolate integral se va dispune restituirea în natură numai a terenului disponibil, iar pentru construcțiile și terenul imposibil de restituit în natură urmează a se acorda beneficiul oricăroră dintre cele trei măsuri prevăzute la art. 9 alin. (2) din lege.

10.3. În toate cazurile entitatea investită cu soluționarea notificării are obligația, înainte de a dispune orice măsură, de a identifica cu exactitate terenul și vecinătățile și totodată de a verifica destinația actuală a terenului solicitat și a subfeței acestuia, pentru a nu afecta căile de acces (existența pe terenul respectiv a unor străzi, trotuare, parcări amenajate etc.), existența și utilizarea unor amenajări subterane: conducte de alimentare cu apă, gaze, petrol, electricitate de mare calibru, adăposturi militare și altele asemenea). În cazul în care se constată astfel de situații, restituirea în natură se va limita numai la acele suprafețe de teren disponibile sau, după caz, numai la acele suprafețe de teren care nu afectează accesul și utilizarea normală a amenajărilor subterane.

10.4. Norma cuprinsă la alin. (3) al art. 10 din lege instituie obligativitatea restituirii în natură a terenurilor în ipoteza în care pe acestea se află edificate ilegal fie construcții, indiferent de destinația acestora, fie construcții ușoare sau demontabile. În aceste cazuri entitatea investită cu soluționarea notificării va analiza regimul juridic al construcțiilor deja edificate și în ipoteza în care va constata că acestea au fost construite sau, după caz, amplasate fără autorizările legale, va emite decizia de restituire în natură persoanei îndreptățite potrivit legii. Se vor restitui în natură terenurile pe care au fost amplasate construcții ușoare sau demontabile (garaje, chioșcuri și altele asemenea), chiar dacă amplasarea acestora a fost autorizată (construcțiile care au acest regim se amplasau, potrivit legii, numai pe perioadă determinată — autorizația era temporară). În acest ultim caz proprietarul este ținut a respecta prevederile art. 14 alin. (2) din lege.

10.5. În cazul în care pe terenul notificat se află edificate construcții care nu mai sunt necesare unității deținătoare, se poate dispune restituirea și a terenului aferent acestora dacă persoana îndreptățită achită unității deținătoare o despăgubire reprezentând valoarea reală actuală a construcției respective. Despăgubirea aferentă construcției se stabilește de unitatea deținătoare pe baza unei expertize extrajudiciare dispuse de aceasta. În toate cazurile această despăgubire nu poate fi mai mică decât valoarea contabilă de înregistrare a construcției în activul patrimonial al unității deținătoare la momentul emiterii deciziei de restituire. Oportunitatea aplicării acestei măsuri revine exclusiv unității deținătoare.

10.6. Prevederea cuprinsă la art. 10 alin. (4) din lege vizează restituirea în natură a terenului pe care a fost amplasată o construcție distrusă ca urmare a unor calamități naturale (distrugerea trebuie să fie cauzată de calamități naturale — ploi, incendii, inundații, grindină, cutremure), cu condiția ca

acesta să fie liber (să nu fie ocupat fizic sau să nu fie afectat unei utilități sociale).

10.7. Norma prevăzută la alin. (5) al art. 10 din lege este de strictă interpretare și vizează numai ipoteza imobilelor rechiziționate în baza Legii nr. 139/1940, care au fost distruse în timpul războiului și pentru care nu s-au primit despăgubiri cu ocazia rechiziționării. Extensia restituirii în natură prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (4) al art. 10 din lege vizează numai ipoteza în care terenul respectiv nu este ocupat (deci, pentru construcțiile distruse ca urmare a războiului nu se acordă despăgubiri, deoarece ar însemna acordarea unui regim favorizant pentru astfel de situații în raport cu acele construcții distruse, dar care n-au fost rechiziționate; distrugerea este determinată de un eveniment neimputabil statului; acestea ar fi pierit indiferent de proprietar; forța majoră este motiv de exonerare și pentru stat).

10.8. Pentru determinarea valorii unor bunuri preluate în mod abuziv entitatea investită cu soluționarea notificării, prin decizie internă, va constitui o comisie internă de evaluare formată, în măsura posibilităților, din specialiști în construcții, economiști și juriști.

Comisia internă de evaluare va aplica următoarele proceduri:

A. Pentru construcțiile preluate în mod abuziv și demolate comisia internă de evaluare va avea ca bază de calcul valoarea aferentă construcției demolate, care se stabilește potrivit actelor normative în vigoare la data demolării, la care se aplică indicele de inflație/coeficientul de actualizare aferent perioadei cuprinse între anul preluării și anul soluționării notificării.

1. În cazul în care persoana îndreptățită prezintă un act doveditor care atestă valoarea imobilului la data demolării sau la o dată apropiată acesteia, se va utiliza respectiva valoare (valoare dovedită) ca element de referință pentru aplicarea indicelui de inflație/coeficientului de actualizare.

2. În cazul în care persoana îndreptățită nu prezintă dovezi cu privire la valoarea construcției demolate (nu are sau nu le poate procura, dând declarație pe propria răspundere că nu are dovezi cu privire la valoarea construcției și că va returna sumele însușite necuvenit, în cazul în care se dovedește contrariul), se va proceda la identificarea actului normativ incident perioadei demolării și, pe baza actelor doveditoare (depușe de persoanele îndreptățite) care cuprind date ce permit descrierea imobilului (actul de proprietate, certificatul de moștenitor sau orice alt act emis de o autoritate din perioada respectivă), se va stabili *valoarea estimată la momentul demolării* a construcției respective. În cazul în care construcția descrisă nu se poate încadra în prevederile actului normativ incident perioadei respective, comisia internă de evaluare va stabili, în mod ad-hoc, *o valoare orientativă la momentul demolării* a construcției respective (se va estima prin raportare la situația unor alte construcții similare din perioada respectivă). La valoarea estimată astfel calculată se va aplica indicele de inflație/coeficientul de actualizare.

3. Valoarea estimativă (finală) a construcției demolate în perioada de referință a legii se va calcula prin raportarea la coeficientul de actualizare stabilit prin art. I al titlului II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002, astfel: valorile de la momentul demolării (valoarea dovedită, valoarea estimată sau valoarea orientativă) se vor transforma în dolari S.U.A. (prin raportarea la cursul leu/dolar S.U.A. din anul preluării imobilului), suma astfel rezultată se va înmulți cu cursul mediu leu/dolar din anul emiterii deciziei/dispoziției prin care se soluționează notificarea.

4. Cursul leu/dolar aferent anului 2003 se va calcula ca medie a valorii cursului comunicat de Banca Națională a României între 7 ianuarie 2003 și cursul de la data soluționării notificării.

Exemplu: valoarea la momentul demolării era de 40.000 de lei, cursul leu/dolar S.U.A. de la data preluării era 10 lei/1 dolar S.U.A., rezultând suma de 4.000 dolari S.U.A.; suma respectivă se înmulțește cu valoarea medie a cursului leu/dolar din anul 2003 (anul soluționării notificării), aproximativ

34.000 lei, rezultând suma de 136.000.000 lei, aceasta fiind valoarea estimată în limita căreia se vor acorda măsurile reparatorii în echivalent.

B. Pentru terenurile preluate abuziv și care nu pot fi restituite în natură stabilirea valorii acestora se face potrivit actelor normative în vigoare. Având în vedere că incidența legii se limitează la acele terenuri care se situează în intravilanul localităților, stabilirea valorii acestora urmează a se face potrivit valorii de piață. În acest caz valoarea estimativă se va stabili de către comisia internă de evaluare din cadrul unității deținătoare, care va avea în vedere valoarea de vânzare a unui teren martor din anul soluționării notificării, prin utilizarea raportului lei/m². Valoarea astfel rezultată va face obiectul negocierii cu persoana îndreptățită, care poate opune expertiza de specialitate efectuată pe cheltuiala sa. Suma astfel rezultată va fi utilizată pentru acordarea sau stabilirea celorlalte măsuri reparatorii prevăzute de lege.

C. În cazul construcțiilor nedemolate și imposibil de restituit în natură, stabilirea valorii estimative a acestora urmează a se face prin expertiză efectuată de comisia internă de evaluare a unității deținătoare (se va avea în vedere valoarea construcției respective, rezultată în urma aplicării actelor normative incidente, sau valoarea de vânzare a unei construcții similare din aceeași zonă). Acestei valori estimative persoana îndreptățită îi poate opune o expertiză de specialitate efectuată pe cheltuiala acesteia.

11. Art. 11 din lege:

(1) Imobilele expropriate și ale căror construcții nu au fost demolate se pot restitui integral în natură persoanelor îndreptățite, dacă nu au fost înstrăinate, cu respectarea dispozițiilor legale. Dacă persoana îndreptățită a primit o despăgubire, restituirea în natură este condiționată de rambursarea unei sume reprezentând valoarea despăgubirii primite, actualizată cu indicele inflației.

(2) În cazul în care construcțiile expropriate au fost demolate parțial sau total, dar nu s-au executat lucrările pentru care s-a dispus exproprierea, terenul liber se restituie în natură cu construcțiile rămase, iar pentru construcțiile demolate măsurile reparatorii se stabilesc în echivalent. Dacă persoana îndreptățită a primit o despăgubire, restituirea este condiționată de rambursarea diferenței dintre valoarea despăgubirii primite și valoarea construcțiilor demolate, actualizată cu indicele inflației.

(3) În cazul în care construcțiile expropriate au fost integral demolate și lucrările pentru care s-a dispus exproprierea ocupă terenul parțial, persoana îndreptățită poate obține restituirea în natură a părții de teren rămase liberă, pentru cea ocupată de construcții noi și pentru cea necesară în vederea bunei utilizări a acestora măsurile reparatorii stabilindu-se în echivalent.

(4) În cazul în care lucrările pentru care s-a dispus exproprierea ocupă funcțional întregul teren afectat, măsurile reparatorii se stabilesc în echivalent pentru întregul imobil.

(5) Valoarea construcțiilor expropriate în vederea demolării se stabilește potrivit actelor normative în vigoare la data exproprierii și se actualizează cu indicele inflației la data plății efective.

(6) Valoarea terenurilor aparținând imobilelor expropriate în vederea demolării se stabilește potrivit actelor normative aplicabile la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(7) În situațiile prevăzute la alin. (2), (3) și (4) valoarea măsurilor reparatorii în echivalent se stabilește prin scăderea valorii actualizate a despăgubirilor primite pentru teren, respectiv pentru construcții, din valoarea corespunzătoare a părții din imobilul expropriat — teren și construcții — care nu se poate restitui în natură, stabilită potrivit alin. (5) și (6).

(8) Pentru situațiile prevăzute la alin. (2), (3) și (4) măsurile reparatorii prin echivalent constau în acordarea de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau în acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital, în funcție de opțiunea persoanei îndreptățite.

(9) În situațiile prevăzute la alin. (2), (3) și (4), pentru imobilele care aveau numai altă destinație decât aceea de locuință măsurile reparatorii prin echivalent se stabilesc potrivit art. 9 alin. (2).

Norme metodologice:

11.1. Prin utilizarea sintagmei generice *imobilele expropriate* legiuitorul a avut în vedere includerea sub incidența legii a tuturor exproprierilor făcute în perioada de referință, indiferent de calificarea titlului în temeiul cărora acestea au fost expropriate (ca fiind valabil sau nu). Important pentru stabilirea incidenței acestor norme speciale este dovedirea faptului că preluarea a intervenit ca urmare a unei exproprieri dispuse ca atare în baza unui act normativ generic sau individual de expropriere (nu are relevanță asupra incidenței legii faptul că exproprierea a privit numai construcțiile sau numai terenurile, deoarece aceasta era o formă abuzivă de a restrânge cuantumul despăgubirilor). În aceste cazuri persoana îndreptățită este ținută a indica sau, după caz, a depune în cadrul notificării sau actelor doveditoare actul normativ ori decizia administrativă în temeiul căreia s-a făcut sau s-a dispus exproprierea.

11.2. Imobilele expropriate (construcții nedemolate și teren) care sunt libere (deci care nu au primit afectarea pentru care s-a dispus exproprierea sau nu au fost înstrăinate legal) se pot restitui integral persoanei îndreptățite. Entitatea investită cu soluționarea notificării are plenitudine de competență în a aprecia, în funcție de necesitățile localității (realizarea planului de urbanism, realizarea unor investiții de utilitate publică), dacă dispune restituirea în natură sau acordă beneficiul celorlalte măsuri reparatorii. Soluția este justificată de necesitatea asigurării dezvoltării localităților. Sintagma *despăgubiri primite* vizează acele despăgubiri calculate și încasate efectiv de proprietarul imobilului care a fost expropriat. În cazul în care despăgubirile nu au fost încasate și există dovezi certe în acest sens, restituirea în natură sau acordarea de alte măsuri reparatorii nu se condiționează de rambursarea despăgubirii.

11.3. În cazul în care persoana îndreptățită susține că nu s-au încasat despăgubiri pentru imobilul expropriat și nici unitatea deținătoare nu poate dovedi plata acestora, se va solicita persoanei îndreptățite prezentarea unei declarații autentificate prin care aceasta declară pe propria răspundere că pentru imobilul respectiv nu s-au încasat despăgubiri și totodată își asumă obligația rambursării acestora în cazul în care, ulterior acordării beneficiului legii, se constată și dovedește că totuși s-au acordat despăgubiri.

11.4. Modul de calcul al despăgubirilor de rambursat se face prin raportare la coeficientul de inflație stabilit după modelul prevăzut la articolul precedent.

Exemplu: în cazul în care pentru imobilul expropriat s-a primit suma de 40.000 lei, iar cursul oficial de schimb de la data preluării era de 1 dolar S.U.A./10 lei, rezultă suma de 4.000 dolari S.U.A. Suma astfel obținută se înmulțește cu valoarea cursului leu/dolar S.U.A. din anul soluționării notificării (aprox. 34.000 lei/1 dolar S.U.A. în anul 2003) rezultând: 4.000 x 34.000 = 136.000.000 lei care trebuie restituiți de către persoana îndreptățită pentru a se dispune măsura restituirii în natură a imobilului notificat.

11.5. Prevederea alin. (3) al art. 11 din lege are în vedere ipoteza în care construcțiile expropriate au fost integral demolate, iar lucrările de execuție a noilor lucrări pentru care s-a dispus exproprierea ocupă parțial terenul. În acest caz persoana îndreptățită poate beneficia de măsura restituirii în natură a terenului liber, iar pentru construcțiile demolate și terenul ocupat de construcții noi, precum și terenul aferent acestora (terenul necesar bunei funcționări a construcțiilor) se vor acorda măsuri reparatorii în echivalent. Și în acest caz aprecierea oportunității restituirii în natură aparține unității deținătoare (consecința formulării *poate obține*).

În cazul în care s-a primit o despăgubire, aceasta se va reactualiza și se va deduce din valoarea măsurilor reparatorii calculată potrivit prevederilor art. 11 alin. (7) din lege.

11.6. Ipoteza de la alin. (4) al art. 11 din lege vizează situația în care terenul expropriat este integral ocupat de lucrările pentru care s-a dispus exproprierea, caz în care se vor stabili numai măsuri reparatorii în echivalent pentru întregul imobil.

11.7. Prevederile alin. (5) și (6) ale art. 11 din lege vizează modalitatea de calcul al valorii construcțiilor expropriate și a terenurilor expropriate. Pentru stabilirea acestora se vor urma aceleași proceduri prevăzute pentru aplicarea art. 10 din lege.

12. Art. 12 din lege:

(1) În situația imobilelor preluate cu titlu valabil, deținute de stat, de o organizație cooperatistă sau de orice altă persoană juridică, dacă persoana îndreptățită a primit o despăgubire, restituirea în natură este condiționată de rambursarea unei sume reprezentând valoarea despăgubirii primite, actualizată cu indicele inflației.

(2) Persoana îndreptățită poate opta, în situațiile prevăzute la alin. (1), în cazul în care despăgubirea primită nu a fost corespunzătoare valorii imobilului, pentru completarea în echivalent a despăgubirii de la valoarea actualizată cu indicele inflației a despăgubirii primite până la valoarea corespunzătoare a imobilului.

(3) Valoarea corespunzătoare pentru construcții se stabilește potrivit prevederilor art. 11 alin. (5), iar cea pentru teren se stabilește potrivit prevederilor art. 11 alin. (6).

(4) Măsurile reparatorii prin echivalent pentru situațiile prevăzute la alin. (2) se stabilesc prin acordarea de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau în acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital, în funcție de opțiunea persoanei îndreptățite.

Norme metodologice:

12.1. Prevederile art. 12 din lege au în vedere procedura de urmat pentru situația în care s-a apreciat de către unitatea deținătoare sau de entitatea investită cu soluționarea notificării că imobilul respectiv a fost preluat cu titlu valabil. Ca alternativă la restituirea în natură, este posibilă opțiunea soluționării notificării prin completarea despăgubirii primite cu diferența dintre despăgubirea primită și actualizată cu coeficientul de actualizare și suma aferentă valorii actualizate a imobilului respectiv. Suma astfel rezultată se va acoperi prin acțiuni sau titluri de valoare nominală.

Exemple:

1. un imobil calificat ca fiind preluat cu titlu valabil se află în patrimoniul unei instituții publice; pentru imobilul respectiv proprietarul deposedat a primit cu titlu de despăgubire suma de 50.000 lei care reprezenta la data plății 5.000 de dolari (deci, la un curs de 1 dolar S.U.A./10 lei). Pentru a se dispune restituirea în natură, persoana îndreptățită va trebui să restituie o despăgubire actualizată în sumă de 170.000.000 lei (5.000 dolari S.U.A. x 34.000 lei curs leu/dolar S.U.A. în anul 2003);

2. pentru un imobil calificat ca fiind preluat cu titlu valabil, aflat în patrimoniul unei organizații cooperatiste, s-a acordat o despăgubire de 80.000 de lei reprezentând 8.000 dolari S.U.A. (curs 1 dolar S.U.A./10 lei la momentul plății), iar persoana îndreptățită la restituire în natură neavând banii necesari restituirii despăgubirii (272.000.000 lei, adică 8.000 dolari S.U.A. x 34.000 curs leu/dolar S.U.A.) optează pentru completarea despăgubirii primite cu diferența de valoare, se va proceda în modul următor: cu privire la imobilul respectiv comisia internă de evaluare va proceda la stabilirea valorii actuale a imobilului rezultând 700.000.000 lei din care va deduce suma de 272.000.000 lei. Diferența rezultată, respectiv suma de 428.000.000 lei (700.000.000—272.000.000), va face obiectul negocierii cu persoana îndreptățită. În cazul în care persoana îndreptățită nu își însușește rezultatul evaluării interne, aceasta poate opune o expertiză de specialitate efectuată pe cheltuiela sa.

12.2. Prevederile art. 12 din lege nu vizează imobilele preluate ca urmare a expropriării, acestea fiind asimilate de lege ca fiind preluate abuziv indiferent de valabilitatea titlului și, ca atare, situația lor juridică este reglementată de art. 11 din lege.

13. Art. 13 din lege:

(1) În cazul imobilelor restituite prin procedurile administrative prevăzute de prezenta lege sau prin hotărâre judecătorească sunt aplicabile prevederile privind contractele de închiriere cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe.

(2) Contractele de închiriere pentru imobilele restituite în natură, ocupate de misiunile diplomatice, oficiile consulare, reprezentanțele organizațiilor internaționale interguvernamentale acreditate în România și de personalul străin al acestora, se prelungește de drept pentru o perioadă de 5 ani, cu renegocierea celorlalte clauze ale contractului.

Norme metodologice:

13.1. Prezintă importanță deosebită corelația impusă de legiuitor cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 241/2001. Prevederile legii cuprinse la art. 13, 14 și 15, deși se complinesc cu prevederile ordonanței de urgență respective, au aplicație proprie în raport cu situația imobilelor restituite în natură în baza legii. Având în vedere aceste aspecte, urmează a se considera că termenul de 5 ani la care face trimitere art. 15 din lege începe să curgă de la data creării noii situații juridice a imobilului notificat. Astfel, dacă prin procedura administrativă s-a restituit în natură un imobil afectat de un contract de închiriere, proprietarul fie poate să mențină în vigoare respectivul contract de închiriere (subrogându-se în drepturile fostului locator), fie poate solicita încheierea unui nou contract de închiriere cu parcurgerea procedurii prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, termenul de 5 ani curgând de la data deciziei de restituire în natură.

13.2 Entitățile investite cu soluționarea notificărilor având ca obiect restituirea unor imobile afectate de contracte de închiriere au obligația introducerii în dispoziția/decizia de restituire în natură a condiției respectării drepturilor prevăzute de lege în favoarea chiriașilor. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea disciplinară, civilă sau materială, după caz, în sarcina conducătorului entității respective.

14. Art. 14 din lege:

(1) Dacă imobilul prevăzut la art. 13 alin. (1) face obiectul unui contract de concesiune, locație de gestiune, asociere în participațiune sau al unei operațiuni de leasing, persoana îndreptățită poate opta pentru restituirea în natură sau pentru măsuri reparatorii în echivalent.

(2) În situația opțiunii pentru restituirea în natură persoana îndreptățită se va subroga în drepturile statului sau ale persoanei juridice deținătoare în contractele prevăzute la alin. (1), dacă aceste contracte au fost încheiate potrivit legii.

Norme metodologice:

Deși subrogarea la care face referire alin. (2) al art. 14 din lege intervine de drept, decizia/dispoziția motivată de restituire în natură trebuie să indice în mod expres contractele civile sau comerciale care afectează imobilul restituit.

Nerespectarea acestei cerințe atrage răspunderea disciplinară, civilă sau materială, după caz, în sarcina conducătorului entității respective.

15. Art. 15 din lege:

(1) Contractele de închiriere prevăzute la art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 se vor încheia pentru o perioadă de 5 ani. În cazul în care chiriașului i se pune la dispoziție o altă locuință corespunzătoare, acesta este obligat să elibereze de îndată locuința ocupată.

(2) Neîncheierea noului contract de închiriere în cazul prevăzut la art. 9 și 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, cauzată de neînțelegerea asupra quantumului chiriei cerute de proprietar sau de pretenția acestuia de restrângere a suprafeței locative pentru persoanele prevăzute la art. 32 alin. (1) din aceeași ordonanță, atrage prelungirea de drept a contractului de închiriere până la încheierea noului contract.

(3) Pentru chiriașii persoane fizice din imobilele restituite în natură, precum și pentru cei din locuințele prevăzute la art. 26 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, ale căror venituri nete lunare pe membru de familie se situează între venitul mediu net lunar pe economie și dublul acestuia, nivelul maxim al chiriei nu poate depăși 25 % din venitul net lunar pe familie. Dispozițiile art. 31 alin. (2) și ale art. 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 se aplică în mod corespunzător. În cazul în care chiria astfel calculată este mai mică decât cea calculată potrivit art. 26—30 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, proprietarul este scutit de impozitul pe teren și clădire, de impozitul pe chirie*) și este exonerat de răspundere pentru obligațiile ce îi revin pe durata contractului de închiriere respectiv.

(4) Pentru persoanele cu handicap, pentru persoanele prevăzute în Legea nr. 42/1990 pentru cinstitirea eroilor-martiri și acordarea unor drepturi urmașilor acestora, răniților, precum și luptătorilor pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989, în Legea nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război și în Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, la efectuarea schimbului obligatoriu prevăzut la cap. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 locuința oferită trebuie să asigure condiții de folosință similare celor existente în locuința deținută.

(5) Chiriașii ale căror contracte de închiriere nu s-au reînnoit pentru motivele prevăzute la art. 14 alin. (2) lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 au prioritate la acordarea înlesnirilor prevăzute de Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, precum și a celor prevăzute de Legea nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe.

Norme metodologice:

Prin *locuință corespunzătoare* se înțelege acea unitate locativă care este situată în aceeași localitate cu imobilul restituit sau, cu acordul chiriașului, în altă localitate și are cel puțin minimul suprafeței stabilit de lege pentru fiecare persoană din cadrul familiei chiriașului, inclusiv pentru persoanele aflate în întreținerea titularului contractului de închiriere, dacă acestea locuiau în aceeași locuință la data depunerii notificării.

16. Art. 16*) din lege:

(1) În situația imobilelor ocupate de unități bugetare din învățământ, din sănătate, așezăminte social-culturale sau de instituții publice, sedii ale partidelor politice legal înregistrate, de misiuni diplomatice, oficii consulare, reprezentanțele organizațiilor internaționale interguvernamentale acreditate în România, precum și de personalul cu rang diplomatic al acestora, necesare în vederea continuării activităților de interes public, social-cultural sau obștesc, foștilor proprietari li se acordă măsuri reparatorii prin echivalent, în condițiile prezentei legi.

(2) Ministerele de resort, precum și celelalte instituții publice interesate vor propune, iar Guvernul va stabili prin hotărâre, imobilele care nu vor fi retrocedate în natură și pentru care se acordă măsuri reparatorii prin echivalent potrivit alin. (1).

(3) În cazul în care imobilul nu mai este necesar potrivit scopului legal stabilit, foștii proprietari care beneficiază de măsuri reparatorii prin echivalent, în cazurile prevăzute la alin. (1), vor fi notificați pentru a opta în viitor pentru restituirea în natură. În aceste cazuri persoanele beneficiare de măsuri reparatorii vor restitui sumele primite sau echivalentul bunurilor ori serviciilor, actualizate cu rata inflației.

(4) Bunurile stabilite potrivit procedurii prevăzute la alin. (2) sunt, pe durata afectării de interes public, bunuri proprietate publică și au regimul prevăzut de lege.

Norme metodologice:

Pentru fundamentarea propunerii de menținere a afectării speciale prevăzute la art. 16, se vor avea în vedere următoarele aspecte:

- imposibilitatea mutării activităților respective în alte imobile deținute legal de respectiva entitate;
- situarea imobilului este esențială pentru buna desfășurare a activităților de utilitate publică sau socială;
- prin restituirea în natură s-ar impune disponibilizări semnificative de salariați care ar afecta buna desfășurare a activității.

17. Art. 17 din lege:

(1) Statul, precum și instituțiile publice, unitățile de învățământ sau așezămintele social-culturale, care ocupă imobilul cu contract de închiriere, au drept de preemțiune la cumpărarea acestuia.

(2) Acest drept se poate exercita, sub sancțiunea decăderii, în termen de 90 de zile de la data primirii notificării privind intenția de vânzare.

(3) Notificarea se face prin executorul judecătoresc, potrivit legii.

(4) Contractele de vânzare-cumpărare încheiate cu încălcarea dreptului de preemțiune sunt lovite de nulitate.

18. Art. 18 din lege:

Măsurile reparatorii se stabilesc numai în echivalent și în următoarele cazuri:

a) persoana îndreptățită era asociat la persoana juridică proprietară a imobilelor și a activelor la data preluării acestora în mod abuziv, cu excepția cazului în care persoana îndreptățită era unic asociat sau persoanele îndreptățite asociate erau membri ai aceleiași familii;

b) imobilul nu mai exista la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția imobilelor distruse ca urmare a unor calamități naturale;

c) imobilul a fost transformat, astfel încât a devenit un imobil nou în raport cu cel preluat, dacă părțile nu au convenit altfel;

d) imobilul a fost înstrăinat fostului chiriaș cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului.

Norme metodologice:

18.1. Ipoteza de la lit. a) a art. 18 din lege vizează interdicția restituirii în natură a imobilelor pentru cazul deținătorilor de participații de capital social la societăți comerciale naționalizate (soluția este justificată deoarece asociații sau acționarii nu aveau decât un drept de creanță asupra societății și, ca atare, stabilirea corespondenței cu bunurile acesteia este imposibil de operat).

18.2. Textul de la lit. b) a art. 18 din lege vizează numai construcțiile preluate de stat și care nu mai există la data intrării în vigoare a prezentei legi (evident, ipoteza nu este valabilă pentru terenuri, deoarece acestea există). Acele construcții care au fost distruse de calamități naturale nu fac obiectul măsurilor reparatorii.

18.3. *Imobil nou în raport cu cel preluat* este considerat acea construcție care, prin transformările survenite, are următoarele caracteristici:

— în raport cu forma inițială i s-au adăugat corpuri de zidărie sau volume din alte materiale, ce reprezintă peste 50% din suprafața construită inițial (etajări sau/și adăugări de corpuri noi pe orizontală);

— prin modificările aduse a rezultat o construcție destinată să deservească o activitate specifică (de exemplu, s-a amenajat ca sediu de bancă cu seifuri încorporate; s-a amenajat ca spital sau sanatoriu cu spații și dotări medicale specifice; s-au efectuat lucrări subterane cu destinație militară ori pentru siguranța națională și altele asemenea).

*) Prevederea privind scutirea de impozit pe chirie prevăzută la alin. (3) al art. 15 din Legea nr. 10/2001 a fost abrogată în mod expres prin art. 85 al Ordonanței Guvernului nr. 7/2001 privind impozitul pe venit, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 435 din 3 august 2001.

**) Este reprodus textul rezultat în urma modificării și completării Legii nr. 10/2001 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002.

18.4. Nu constituie imobil nou în raport cu cel preluat acea construcție careia i s-a modificat compartimentarea inițială — din spații de locuit în birouri și invers —, i s-au adus numai îmbunătățiri funcționale (racordări de gaze, termoficare, consolidări sau alte lucrări de întreținere curentă, consolidări și altele asemenea).

18.5. Norma cuprinsă la lit. d) a art. 18 din lege vizează conservarea situației juridice a imobilelor (apartamentelor) înstrăinate legal în baza Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, caz în care restituirea în natură nu mai este posibilă.

19. Art. 19 din lege:

(1) Persoanele care au primit despăgubiri în condițiile Legii nr. 112/1995 pot solicita numai restituirea în natură, cu obligația returnării sumei reprezentând despăgubirea primită, actualizată cu indicele inflației, dacă imobilul nu a fost vândut până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În cazul în care persoana îndreptățită a optat pentru despăgubiri și imobilul a fost vândut cu respectarea prevederilor Legii nr. 112/1995 până la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoana îndreptățită are dreptul la măsuri reparatorii prin echivalent pentru valoarea corespunzătoare a întregului imobil, teren și construcții. Dacă persoanele îndreptățite au primit despăgubiri, ele au dreptul la diferența dintre valoarea încasată, actualizată cu indicele inflației, și valoarea corespunzătoare a imobilului, care se acoperă prin acordarea de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau prin acțiuni la societățile comerciale tranzacționate pe piața de capital, în funcție de opțiunea persoanei fizice sau juridice îndreptățite. Dacă persoanei îndreptățite i s-a stabilit despăgubirea potrivit prevederilor Legii nr. 112/1995 și nu a încasat-o, valoarea astfel stabilită i se va acorda în despăgubiri bănești, iar diferența până la valoarea corespunzătoare a imobilului se va acoperi prin acordarea de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau prin acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital, în funcție de opțiunea acesteia.

(3) În cazul în care valoarea despăgubirii nu a fost încă stabilită potrivit prevederilor Legii nr. 112/1995, calculul și plata măsurilor reparatorii se vor stabili potrivit alin. (2).

(4) Persoanele îndreptățite care nu au formulat cereri potrivit prevederilor Legii nr. 112/1995, precum și cele ale căror cereri au fost respinse ori nu au fost soluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi au dreptul de a formula o asemenea cerere în condițiile prezentei legi.

Norme metodologice:

19.1. Dacă imobilul (apartamentul, unitatea locativă) care face obiectul notificării nu a fost înstrăinat în baza Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, deci este fie liber, fie ocupat de chiriași, persoana îndreptățită care a primit despăgubiri pentru respectivul imobil potrivit respectivei legi poate opta pentru restituirea în natură a imobilului sau a apartamentelor ori unităților locative nevândute, dacă va rambursa despăgubirea primită, actualizată cu indicele inflației.

Calculul actualizării se va face prin aplicarea indicelui de inflație comunicat de entitatea națională din domeniul statisticii, aferent perioadei respective (se va avea în vedere anul încasării efective a despăgubirii și anul rambursării acesteia). Suma rezultată se va vărsa în contul deschis la trezorerie, prin ordin*) al ministrului finanțelor publice, potrivit art. 1 alin. (3) de la titlul II al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 184/2002.

19.2. În cazul în care imobilul notificat (apartament, unitate locativă) a fost înstrăinat legal până la data de 14 februarie 2001, persoana îndreptățită are dreptul numai la măsurile reparatorii individualizate de lege pentru teren și construcțiile nerestituite, cu următoarele distincții:

— dacă persoanele îndreptățite au încasat despăgubiri potrivit Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, acestea au dreptul la măsuri reparatorii reprezentând diferența dintre

valoarea actualizată cu indicele inflației a despăgubirii încasate efectiv și valoarea corespunzătoare (actuală) a imobilului nerestituit (terenul și partea de construcție nerestituită). Măsurile reparatorii pot consta, la alegerea persoanei îndreptățite, numai în:

a) titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare;

b) acordarea de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital;

— dacă persoanei îndreptățite i s-a stabilit despăgubirea prevăzută de Legea nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, fără ca aceasta să o încaseze efectiv, valoarea astfel stabilită se va acorda în despăgubiri bănești, iar diferența până la valoarea corespunzătoare (actuală) a imobilului nerestituit (construcție și teren) se va acoperi numai prin acordarea de titluri de valoare nominală sau acordarea de acțiuni, la alegerea persoanei îndreptățite;

— în cazul în care valoarea despăgubirii convenite potrivit Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, nu a fost stabilită până la data depunerii notificării (acesta fiind elementul obiectiv care atestă opțiunea proprietarului de a beneficia de prevederile legii), valoarea acesteia se va stabili prin raportarea la valoarea de piață a imobilului de la momentul soluționării notificării (aceasta fiind semnificația *valorii corespunzătoare*).

19.3. Prevederea alin. (4) al art. 19 din lege are semnificația acordării beneficiului noii legi de restituire și persoanelor care, din diverse motive, nu au formulat cereri potrivit Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare. Soluționarea acestor notificări se va face cu respectarea drepturilor chiriașilor dobânditori de bună-credință. În cazul în care persoana îndreptățită (care a făcut notificarea) a formulat o acțiune în justiție pentru anularea sau constatarea nulității actelor de înstrăinare și a înștiințat despre această conduită unitatea deținătoare, se va proceda, potrivit art. 47 alin. (2) din lege, la suspendarea procedurii administrative.

19.4. Cazuri posibile și recomandări de soluționare:

În cazul în care imobilul cuprinde mai multe unități locative (apartamente) dintre care unul s-a restituit proprietarului potrivit Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, iar pentru restul s-au acordat despăgubiri care au fost încasate și totodată s-a formulat cerere de restituire în natură de către fostul proprietar al unităților locative nevândute din același imobil potrivit Legii, restituirea acestora este condiționată numai de rambursarea cotei de despăgubire aferentă apartamentelor ce se vor restitui în natură. Exemplu: un imobil cu 6 apartamente de valoare egală dintre care unul a fost restituit proprietarului, două au fost înstrăinate către chiriași, 3 sunt ocupate de chiriași (deci sunt restituibile în natură). Pentru cele 5 apartamente fostul proprietar a primit suma de 500.000.000 lei în anul 1996. Proprietarul solicită, în cadrul legii, restituirea în natură a celor 3 apartamente nevândute. Pentru a beneficia de restituirea în natură proprietarul notificator va trebui să returneze o sumă de bani reprezentând cota aferentă celor 3 apartamente pentru care s-au primit despăgubiri și care, în temeiul noii legi, sunt restituibile în natură, respectiv suma de 300.000.000 lei, sumă care va trebui actualizată cu indicele de inflație pentru perioada 1996—2002 (aproximativ 600.000.000 lei).

Pentru a face aplicarea tezei a doua de la alin. (2) al art. 19, suma primită cu titlu de despăgubire, rămasă ca urmare a returnării cotei aferente celor 3 imobile restituite în natură, se va actualiza cu indicele de inflație (devenind 400.000.000 lei) și se va deduce din valoarea actuală corespunzătoare a imobilului (valoarea imobilului este de fapt valoarea reală, de piață, a celor două imobile vândute potrivit Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, și a terenului aferent acestora, aproximativ 1.000.000.000 lei), iar pentru suma astfel rezultată (600.000.000 lei) se vor acorda măsurile reparatorii expres indicate de lege:

a) titluri de valoare nominală; sau

b) acordarea de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital, la alegerea persoanei îndreptățite.

*) Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 198/2003 a fost publicat în Monitorul Oficial al României nr. 122 din 26 februarie 2003.

19.5. În cazul în care o persoană are, pentru un imobil restituibil în natură (deci, ocupat de chiriași), obligația de a restitui despăgubirea bănească primită, iar cu privire la alt imobil, are o creanță prin acordarea de despăgubiri bănești, cele două obligații reciproce de plată se vor compensa până la concurența celei mai mici dintre ele. În aceste situații, potrivit art. III al titlului II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002, cu modificările ulterioare, se va solicita în prealabil avizul Autorității pentru urmărirea aplicării unitare a Legii nr. 10/2001. Persoana îndreptățită care se află într-o astfel de situație se va adresa Autorității cu o cerere pentru eliberarea avizului, la care va anexa actele doveditoare ale obligațiilor reciproce. Avizul favorabil emis de Autoritate va atesta valoarea obligației de plată și debitorul acesteia. Acesta este pe deplin opozabil tuturor entităților implicate în aplicarea legii. Noțiunea *imobil* are în vedere și unitatea locativă.

20. Art. 20 din lege:

(1) Imobilele — terenuri și construcții — preluate în mod abuziv, indiferent de destinație, care sunt deținute la data intrării în vigoare a prezentei legi de o regie autonomă, o societate sau companie națională, o societate comercială la care statul sau o autoritate a administrației publice centrale sau locale este acționar ori asociat majoritar, de o organizație cooperatistă sau de orice altă persoană juridică, vor fi restituite persoanei îndreptățite, în natură, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată a organelor de conducere ale unității deținătoare.

(2) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile și în cazul în care statul sau o autoritate publică centrală sau locală ori o organizație cooperatistă este acționar sau asociat minoritar al unității care deține imobilul, dacă valoarea acțiunilor sau părților sociale deținute este mai mare sau egală cu valoarea corespunzătoare a imobilului a cărui restituire în natură este cerută.

(3) În cazul primăriilor restituirea în natură sau prin echivalent către persoana îndreptățită se face prin dispoziție motivată a primarilor, respectiv a primarului general al municipiului București.

(4) Prin excepție de la dispozițiile alin. (1) și (2), în cazul bunurilor deținute de o organizație cooperatistă, persoana îndreptățită poate opta și pentru măsuri reparatorii prin echivalent constând în compensare cu alte bunuri ori servicii sau despăgubiri bănești.

Norme metodologice:

20.1. Prevederea alin. (1) al art. 20 din lege are semnificații juridice multiple, respectiv:

— statuează indisponibilizarea imobilelor restituibile pe calea prevăzută de lege cu privire la orice alte proceduri legale care tind să înstrăineze imobilul respectiv către alte persoane, altele decât cele îndreptățite potrivit legii; ca atare, sunt înlăturate de la aplicare cu privire la aceste bunuri prevederile Legii nr. 64/1995 sau ale Legii nr. 213/1998, cu completările ulterioare;

— indisponibilizarea respectivă operează începând cu data de 14 februarie 2001 chiar dacă notificarea a fost făcută la o dată ulterioară;

— indisponibilizarea acestor bunuri are drept scop primordial îndeplinirea obligației de restituire în natură către adevăratul proprietar;

— restituirea în natură este obligatorie în cazul în care unitatea deținătoare este regie autonomă, societate sau companie națională, societate comercială la care statul sau o autoritate a administrației publice centrale ori locale este acționar (S.A.) sau asociat (S.R.L.) majoritar ori de către o organizație cooperatistă sau de orice altă persoană juridică (*orice altă persoană juridică* vizează și acele entități de drept public — ministere, prefecturi, Agenția Domeniilor Statului și altele asemenea);

— societățile comerciale privatizate integral sau cele constituite din inițiativa privată, care au dobândit astfel de bunuri după privatizare sau, după caz, după înființarea lor, nu au obligația restituirii în natură dacă sunt dobânditori de bună-credință.

20.2. Restituirea în natură se face în toate cazurile prin decizie/dispoziție motivată a organelor de conducere a unității deținătoare. Decizia/dispoziția va cuprinde detaliat motivele care au stat la baza fundamentării deciziei (inclusiv încadrarea în prevederile art. 2 din lege, calificarea preluării cu titlu sau fără titlu).

20.3. Organe de conducere înseamnă:

a) pentru regii autonome — consiliul de administrație sau directorul executiv dacă i s-au acordat puteri speciale în acest sens;

b) pentru societăți comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice centrale sau locale este acționar (S.A.) ori asociat (S.R.L.) majoritar — adunarea generală a acționarilor, consiliul de administrație sau administratorul, după caz, dacă i s-au acordat puteri speciale în acest sens;

c) pentru organizațiile cooperatiste — adunarea membrilor sau administratorul dacă i s-au acordat puteri speciale în acest sens;

d) pentru instituții publice — conducătorul ales sau numit al acesteia, care are competența de a angaja patrimonial instituția.

20.4. Decizia/dispoziția motivată dispusă de un organ de conducere ierarhic inferior unui alt organ de conducere din cadrul unității deținătoare poate fi revocată de acesta din urmă în virtutea plenitudinii de competență specific situației juridice a unității deținătoare (pentru societăți comerciale — Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și statutele aprobate, pentru regii autonome — Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările ulterioare, și statutele aprobate etc.).

20.5. În cazul în care entitatea obligată la restituire este primăria, organul de conducere abilitat expres de lege este primarul, respectiv primarul general al municipiului București. Având în vedere această precizare expresă a legiuitorului, rezultă că nu este necesară o aprobare prealabilă sau ulterioară a restituirii de către consiliul local (sau, după caz, general), responsabilitatea aplicării legii aparținând în totalitate primarului. Cu toate acestea, se recomandă ca deciziile de restituire să fie prezentate spre informare consiliului local în vederea asigurării transparenței actului decizional.

20.6. Deciziile/dispozițiile motivate de restituire emise de către primar pot fi contestate de prefect pe calea contenciosului administrativ numai dacă se constată o încălcare gravă a legii (de exemplu, în cazul în care se restituie în natură un imobil pentru care nu s-a făcut dovada dreptului de proprietate sau a calității de moștenitor). Semnalăm că ambele instituții — primarul și prefectul — sunt implicate în procesul de restituire și, ca atare, exercitarea controlului de legalitate din partea prefectului trebuie să vizeze numai acele cazuri în care se apreciază că restituirea dispusă este ilegală.

20.7. Obligația de restituire în natură intervine și în cazul în care cota minoritară de capital deținută de stat sau de altă instituție publică acoperă valoarea imobilului notificat. În acest caz elementul de referință este valoarea de înregistrare în activul patrimonial al unității deținătoare de la data intrării în vigoare a legii. Obligația legală de restituire în natură prevalează asupra oricărei alte opțiuni a entității notificate. După emiterea deciziei/dispoziției de restituire societatea comercială, prin organele sale de conducere, va constata reducerea capitalului social și va face aplicarea prevederilor art. 69 din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

20.8. La art. 20 alin. (4) din lege se introduce o excepție de la principiul restituirii în natură, în cazul în care unitate deținătoare este o organizație cooperatistă. În acest caz expres determinat de lege, opțiunea aparține exclusiv persoanei îndreptățite care poate alege:

a) compensarea cu alte bunuri și servicii;

b) acordarea de despăgubiri bănești.

În cazul în care persoana îndreptățită optează pentru oricare dintre cele două alternative, organizația cooperatistă are

obligatia ca, pe baza evaluării stabilite de comisia internă pentru evaluarea despăgubirii și, după caz, a expertizei de specialitate depuse de persoana îndreptățită, să negocieze cu aceasta valoarea măsurilor reparatorii, pe care le va suporta din fondurile sale.

21. Art. 21 din lege:

(1) Persoana îndreptățită va notifica în termen de 6*) luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi persoana juridică deținătoare, solicitând restituirea în natură a imobilului. În cazul în care sunt solicitate mai multe imobile, se va face câte o notificare pentru fiecare imobil.

(2) Notificarea va cuprinde denumirea și adresa persoanei notificate, elementele de identificare a persoanei îndreptățite, elementele de identificare a bunului imobil solicitat, precum și valoarea estimată a acestuia.

(3) Notificarea va fi comunicată prin executorul judecătoresc de pe lângă judecătoria în a cărei circumscripție teritorială se află imobilul solicitat sau în a cărei circumscripție își are sediul persoana juridică deținătoare a imobilului. Executorul judecătoresc va înregistra notificarea și o va comunica persoanei notificate în termen de 7 zile de la data înregistrării.

(4) Notificarea înregistrată face dovada deplină în fața oricăror autorități, persoane fizice sau juridice, a respectării termenului prevăzut la alin. (1), chiar dacă a fost adresată altei unități decât cea care deține imobilul.

(5) Nerespectarea termenului de 6 luni prevăzut pentru trimiterea notificării atrage pierderea dreptului de a solicita în justiție măsuri reparatorii în natură sau prin echivalent.

Norme metodologice:

Având în vedere că faza depunerii notificărilor s-a consumat, rămân deplin valabile normele de recomandare prevăzute la cap. IV din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 614/2001.

În completare se aduc următoarele precizări:

a) în cazul în care notificarea s-a făcut prin intermediul unui executor judecătoresc cu încălcarea competenței teritoriale, se va considera că notificarea s-a făcut totuși legal (prevalează principiul realizării dreptului în raport de cel al respectării procedurii);

b) de asemenea, în cazul în care notificarea s-a făcut în bloc pentru mai multe imobile din aceeași localitate, urmează a se considera că notificarea s-a făcut pentru fiecare imobil, disjungându-se fiecare caz.

22. Art. 22 din lege:

Actele doveditoare ale dreptului de proprietate, precum și, în cazul moștenitorilor, cele care atestă această calitate vor fi depuse ca anexe la notificare o dată cu aceasta sau în termen de cel mult 18 luni**) de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Norme metodologice:

22.1. Prin *acte doveditoare* se înțelege:

a) orice acte juridice translativ de proprietate, care atestă deținerea proprietății de către o persoană fizică sau juridică (act de vânzare-cumpărare, tranzacție, donație, extras carte funciară, act sub semnătură privată și altele asemenea);

b) actele juridice care atestă calitatea de moștenitor (certificat de moștenitor, testament, acte de stare civilă care atestă rudenția sau filiația cu titularul inițial al dreptului de proprietate);

c) orice acte juridice sau susțineri care permit încadrarea preluării ca fiind abuzivă [art. 11 din lege]; în cazul exproprierii prevăzute de art. 11 din lege sunt suficiente indicarea actului de expropriere și, eventual, prezentarea procesului-verbal încheiat cu această ocazie ori a acordului la expropriere;

d) orice acte juridice care atestă deținerea proprietății de către persoana îndreptățită sau ascendentul/testatorul acesteia

la data preluării abuzive (extras carte funciară, istoric de rol fiscal, procesul-verbal întocmit cu ocazia preluării, orice act emanând de la o autoritate din perioada respectivă, care atestă direct sau indirect faptul că bunul respectiv aparține persoanei respective, pentru mediul rural — extras de pe registrul agricol);

e) în cazul în care construcția a fost demolată, orice act juridic care descrie construcția demolată;

f) expertize judiciare sau extrajudiciare de care persoana îndreptățită înțelege să se prevaleze în susținerea cererii sale;

g) orice alte înscrisuri pe care persoana îndreptățită înțelege să le folosească în vederea dovedirii cererii sale;

h) declarații notariale date de persoana care se pretinde îndreptățită, pe propria răspundere, și care sunt solicitate de unitatea deținătoare sau de entitatea investită cu soluționarea notificării în scopul fundamentării deciziei.

22.2. Se admit numai copii legalizate sau certificate de pe actele doveditoare referitoare la proprietate și la calitatea de moștenitor.

22.3. În cazul în care depunerea actelor doveditoare referitoare la proprietate și la calitatea de moștenitor s-a făcut o dată cu notificarea, iar acestea sunt numai fotocopii ale acestora, se va solicita petenților prezentarea originalelor sau duplicatelor în vederea verificării și certificării acestora de către salariații entității investite cu soluționarea notificării.

22.4. În cazuri deosebite, se pot solicita și declarații notariale date de persoane în viață care atestă anumite situații în legătură cu imobilul notificat și care pot contribui la fundamentarea deciziei.

23. Art. 23 din lege:

(1) În termen de 60 de zile de la înregistrarea notificării sau, după caz, de la data depunerii actelor doveditoare potrivit art. 22 unitatea deținătoare este obligată să se pronunțe, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, asupra cererii de restituire în natură.

(2) Persoana îndreptățită are dreptul să susțină în fața organelor de conducere ale unității deținătoare cererea de restituire în natură. În acest scop ea va fi înaintată în scris, în timp util, să ia parte la lucrările organului de conducere al unității deținătoare.

(3) Decizia sau, după caz, dispoziția motivată se comunică persoanei îndreptățite în termen de cel mult 10 zile de la data adoptării.

(4) Decizia sau, după caz, dispoziția de aprobare a restituirii în natură a imobilului face dovada proprietății persoanei îndreptățite asupra acestuia, are forța probantă a unui înscris autentic și constituie titlu executoriu pentru punerea în posesie, după îndeplinirea formalităților de publicitate imobiliară.

(5) Decizia sau, după caz, dispoziția prevăzută la alin. (4) trebuie pusă în executare în termen de 3 ani de la data primirii ei de către persoana îndreptățită.

(6) Prevederile alin. (1)–(5) sunt aplicabile și dispozițiilor emise de primari potrivit art. 20 alin. (3).

Norme metodologice:

23.1. Termenul de 60 de zile pentru îndeplinirea obligației unității deținătoare de a se pronunța asupra cererii de restituire poate avea două date de referință, fie data depunerii notificării, fie data depunerii actelor doveditoare.

În cazul în care persoana îndreptățită a depus o dată cu notificarea *toate* actele de care aceasta înțelege să se prevaleze pentru dovedirea cererii de restituire, termenul de 60 de zile curge de la data depunerii notificării. Însă, în cazul în care o dată cu notificarea nu s-au depus acte doveditoare, termenul respectiv va curge de la data depunerii acestora.

În cazul în care persoana îndreptățită a depus toate actele doveditoare pe care le posedă și totodată a făcut precizarea că nu mai deține alte probe, unitatea deținătoare este obligată să se pronunțe numai pe baza acestora, în termen de 60 de zile.

*) Termenul respectiv a fost prelungit cu 3 luni prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2001 și cu 3 luni prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 145/2001.

**) Termenul respectiv a fost prelungit cu 3 luni prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2001, cu 3 luni prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 145/2001, cu o lună prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002 și cu încă două luni prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10/2003.

Termenul pentru îndeplinirea obligației respective se poate proroga cu acordul *expres* sau *tacit* al persoanei îndreptățite dacă unitatea deținătoare, în urma analizei actelor doveditoare deja depuse, comunică celeilalte părți, în intervalul de 60 de zile, faptul că documentația depusă este insuficientă pentru fundamentarea deciziei de restituire. Pentru a avea beneficiul acestei prorogări este necesar însă ca unitatea deținătoare să comunice în scris persoanei îndreptățite faptul că fundamentarea și emiterea deciziei de restituire sunt condiționate de depunerea probelor solicitate. Depunerea actelor solicitate sau comunicarea faptului că persoana îndreptățită nu posedă actele respective are semnificația acceptării prorogării termenului respectiv (în această ipoteză termenul curge de la depunerea actelor solicitate sau, după caz, de la data comunicării răspunsului).

23.2. În cazul în care, după comunicarea unității deținătoare, persoana îndreptățită este pasivă (deci nu comunică nici un răspuns), pasivitatea acesteia poate fi apreciată ca acceptare tacită.

Acceptarea unei prorogări tacite se poate obține și cu ocazia îndeplinirii procedurii prevăzute la art. 23 alin. (2) din lege (invitarea persoanei îndreptățite cu ocazia dezbaterii cererii respective), fiind necesar ca în procesul-verbal întocmit cu acest prilej să se facă mențiune despre necesitatea completării materialului probator (procesul-verbal se va semna și de persoana invitată). În cazul în care însă persoana îndreptățită căreia i s-a solicitat completarea materialului probator comunică în mod expres sau pretinde în cadrul procedurii prevăzute la alin. (2) al art. 23 din lege că nu posedă sau că îi este imposibil să procure respectivele acte doveditoare, termenul de 60 de zile curge de la data celei ultime comunicări sau, după caz, de la data consemnării situației respective în procesul-verbal. Dacă persoana îndreptățită, deși invitată, nu se prezintă la dezbaterea cererii de restituire, este necesar a se face comunicarea respectivă în scris.

23.3. Actele solicitate în mod expres de către entitățile investite cu soluționarea notificării, care se depun după data de 14 mai 2003, pot fi luate în considerare numai dacă aceasta (entitatea investită) consideră că sunt esențiale pentru soluționarea notificării și numai dacă nu s-a emis deja decizia de soluționare.

23.4. Dispozițiile alin. (4) și (5) ale art. 23 din lege consacră regimul complex al dispoziției de aprobare a restituirii în natură:

- este asimilată înscrisului sub formă autentică;
- constituie actul juridic de bază pentru efectuarea formalităților de publicitate imobiliară (de aceea este necesar ca dispoziția/decizia de restituire să cuprindă datele de identificare a noului proprietar, a imobilului restituit, cu suprafețele construite, terenul aferent și vecinătățile);
- constituie titlu executoriu, după îndeplinirea formalităților de publicitate imobiliară.

23.5. În cazul în care între suprafața terenului solicitat și celui restituit există diferențe în minus rezultate din menținerea în proprietate publică a unor suprafețe cu afecțiuni legale speciale (zone de protecție sau acces pentru linii de înaltă tensiune, conducte magistrale și altele asemenea), decizia/dispoziția de restituire va face referire la aceste servituti legale și totodată va fi însoțită de o schiță a terenului restituit.

23.6. Dispoziția de aprobare a restituirii în natură poate fi și sub forma compensării cu un alt imobil în echivalent, caz în care decizia/dispoziția de aprobare a restituirii în natură prin compensare cu un alt imobil are același regim cu cel prevăzut la alin. (4) și (5) ale art. 23 din lege.

23.7. Dispoziția de aprobare a restituirii în natură este un act administrativ de putere care atestă restituirea proprietății și care, o dată îndeplinite formalitățile de publicitate imobiliară, se consolidează ca titlu de proprietate supus regulilor prevăzute de dreptul comun (devine act de proprietate în sensul prevederilor Codului civil).

23.8. După efectuarea formalităților de publicitate imobiliară de către noul proprietar, dispoziția de aprobare a restituirii în natură nu mai poate fi revocată de entitatea care a dispus-o.

24. Art. 24 din lege:

(1) Dacă restituirea în natură nu este aprobată sau nu este posibilă, după caz, deținătorul imobilului este obligat ca, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, în termenul prevăzut la art. 23 alin. (1) să facă persoanei îndreptățite o ofertă de restituire prin echivalent, corespunzătoare valorii imobilului.

(2) În cazul imobilelor cu destinația de locuințe, dacă restituirea în natură nu este posibilă, oferta de restituire prin echivalent se poate face sub forma unor despăgubiri bănești. Persoana îndreptățită poate opta pentru celelalte forme de restituire prin echivalent, corespunzătoare valorii imobilului.

(3) În termen de 60 de zile de la primirea ofertei persoana îndreptățită este obligată să răspundă în scris dacă acceptă sau refuză oferta. Lipsa răspunsului scris echivalează cu neacceptarea ofertei.

(4) Dacă oferta acceptată constă în bunuri imobile, sunt aplicabile prevederile art. 23 alin. (4).

(5) Dacă oferta acceptată constă în bunuri mobile sau servicii, sunt aplicabile dispozițiile dreptului comun în materie, după caz.

(6) Dacă oferta acceptată constă în titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare sau, după caz, în acțiuni, persoana îndreptățită va urma procedura prevăzută la cap. IV.

(7) Dacă oferta este refuzată potrivit alin. (3), persoana îndreptățită poate ataca în justiție decizia prevăzută la alin. (1) în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia.

(8) Competența de soluționare revine secției civile a tribunalului în a cărui circumscripție teritorială se află sediul unității deținătoare. Hotărârea tribunalului este supusă căilor legale de atac.

Norme metodologice:

24.1. În virtutea prevederii art. 24 alin. (1) din lege, unității deținătoare a imobilului imposibil de restituit în natură sau pentru care nu s-a aprobat restituirea în natură, fie datorită imposibilității restituirii, fie interdicției dispuse de lege [art. 9 alin. (2), art. 10, art. 11 alin. (9), art. 16, 18 și 27], îi revine obligația ca, prin decizie/dispoziție motivată, să facă persoanei îndreptățite o ofertă de restituire în echivalent, corespunzătoare valorii imobilului respectiv. Emiterea deciziei/dispoziției motivate trebuie făcută în termen de 60 de zile de la data depunerii actelor doveditoare. Pentru soluționarea corectă a notificării și aprecierea îndeplinirii obligației legale de a face (de a emite actul respectiv) se vor avea în vedere prevederile pct. 22 din prezentele norme metodologice.

24.2. Oferta de restituire prin echivalent se va transmite persoanei îndreptățite după depunerea actelor doveditoare care permit cuantificarea valorii convenite. În cazul în care persoana îndreptățită nu prezintă acte doveditoare care să permită evaluarea nici măcar aproximativă a pretențiilor de restituire prin echivalent, unitatea deținătoare va emite o ofertă de restituire prin echivalent care va cuprinde o valoare estimată a imobilului (această valoare va fi stabilită ad-hoc de comisia internă). Persoana nemulțumită de quantumul ofertei astfel stabilite poate ataca decizia respectivă potrivit alin. (7) al art. 24 din lege, în termenul prevăzut de lege.

24.3. Decizia/dispoziția emisă în temeiul art. 24 alin. (1) din lege va cuprinde, alături de toate datele de identificare a petentului și imobilului notificat, motivarea împrejurărilor de fapt și de drept care au condus la imposibilitatea restituirii în natură și totodată va cuprinde oferta propusă persoanei îndreptățite.

25. Art. 25 din lege:

(1) Dispozițiile art. 23 sunt aplicabile și în situația în care persoana juridică notificată deține numai în parte bunurile imobile solicitate. În această situație persoana juridică deținătoare va emite decizia motivată de retrocedare numai pentru partea din imobil pe care o deține.

(2) Persoana juridică notificată va comunica persoanei îndreptățite toate datele privind persoana fizică sau juridică deținătoare a celeilalte părți din imobilul solicitat. Totodată va

anexa la comunicarea și copii de pe actele de transfer al dreptului de proprietate sau, după caz, de administrare. În cazul în care nu deține aceste date persoana juridică notificată va comunica acest fapt persoanei îndreptățite.

(3) Comunicarea prevăzută la alin. (2) și, după caz, actele anexate vor fi transmise persoanei îndreptățite prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(4) Termenul de 6 luni prevăzut la art. 21 alin. (1) curge în acest caz de la data primirii comunicării prevăzute la alin. (3).

(5) Dispozițiile alin. (2), (3) și (4) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care unitatea notificată nu deține nici măcar în parte imobilul solicitat, dar comunică persoanei îndreptățite datele de identificare a unității deținătoare.

(6) Dispozițiile art. 24 se aplică în mod corespunzător.

Norme metodologice:

Termenul de 6 luni prevăzut la alin. (4) al art. 25 din lege se va considera a fi de 12 luni (rezultat în urma celor două ordonanțe de urgență de prelungire a termenului de depunere a notificărilor). În cazul în care deținător al celeilalte părți a imobilului solicitat este o persoană fizică, notificarea la care face trimitere art. 25 alin. (4) din lege se va adresa persoanei juridice care a deținut imobilul respectiv și l-a înstrăinat către o persoană fizică.

26. Art. 26 din lege:

(1) În cazul în care persoana îndreptățită nu cunoaște deținătorul bunului imobil solicitat, notificarea se va trimite primăriei în a cărei rază se află imobilul, respectiv Primăriei Municipiului București. Termenul de 6 (12) luni prevăzut la art. 21 alin. (1) curge, după caz, de la data intrării în vigoare a prezentei legi sau de la data primirii comunicării prevăzute la art. 25 alin. (3).

(2) În termen de 30 de zile primăria notificată este obligată să identifice unitatea deținătoare și să comunice persoanei îndreptățite elementele de identificare a acesteia.

(3) În cazul în care unitatea deținătoare nu a fost identificată, persoana îndreptățită poate chema în judecată statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, în termen de 90 de zile de la data la care a expirat termenul prevăzut la alin. (1), dacă nu a primit comunicarea din partea primăriei, sau de la data comunicării, solicitând restituirea în natură sau, după caz, măsuri reparatorii prin echivalent în formele prevăzute de prezenta lege.

27. Art. 27 din lege:

(1) Pentru imobilele preluate cu titlu valabil, evidențiate în patrimoniul unei societăți comerciale privatizate cu respectarea dispozițiilor legale, persoana îndreptățită are dreptul la măsuri reparatorii prin echivalent, constând în bunuri ori servicii, acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital sau titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare, corespunzătoare valorii imobilelor solicitate.

(2) Notificarea prin care se solicită restituirea potrivit alin. (1) se adresează instituției publice implicate care a efectuat privatizarea — Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului (fostul Fond al Proprietății de Stat), ministerul de resort, autoritatea administrației publice locale — în a cărei rază este sau era situat imobilul, indiferent de valoarea acestuia.

(3) În situația bunurilor imobile preluate cu titlu valabil, înstrăinate sub orice formă din patrimoniul administrației publice centrale sau locale, persoana îndreptățită va notifica organele de conducere ale acesteia. În acest caz măsurile reparatorii în echivalent sunt cele prevăzute la art. 9 alin. (2), la alegerea persoanei îndreptățite.

(4) Pentru imobilele preluate cu titlu valabil, care au fost deținute de o organizație cooperatistă și au fost înstrăinate de aceasta cu respectarea legii, persoana îndreptățită are dreptul la măsuri reparatorii în echivalent constând în bunuri ori servicii sau despăgubiri bănești. Notificarea se adresează organizației cooperatiste care a deținut imobilul, indiferent de valoarea acestuia.

Norme metodologice:

27.1. Prevederile alin. (1) și (2) ale art. 27 din lege vizează stabilirea regimului juridic al reparațiilor pentru cazul imobilelor preluate cu titlu valabil, aflate în patrimoniul societăților comerciale care:

a) sunt privatizate integral sau într-o proporție care nu permite aplicarea art. 20 din lege (pentru acele societăți comerciale care mai au cote de capital neprivatizate sunt aplicabile dispozițiile art. 20 din lege, în măsura în care valoarea imobilului restituibil este mai mică sau egală decât valoarea cotei neprivatizate);

b) au făcut obiectul unor proceduri de privatizare îndeplinite cu respectarea legii (Legea privatizării societăților comerciale nr. 58/1991, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 83/1997 pentru privatizarea societăților comerciale bancare la care statul este acționar, cu modificările și completările ulterioare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/1998 privind privatizarea societăților comerciale din turism, cu modificările ulterioare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, aprobată prin Legea nr. 44/1998, cu modificările și completările ulterioare).

27.2. Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) și (3) ale art. 27 din lege entitatea investită cu soluționarea notificării (entitatea care a făcut privatizarea) va invita în scris persoana îndreptățită sau reprezentantul acesteia la negocierea:

a) valorii măsurilor reparatorii;

b) modalităților de acordare a măsurilor reparatorii prevăzute expres de lege (compensare cu bunuri sau servicii, acordarea de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital sau titluri de valoare nominală ori combinarea acestora).

27.3. Rezultatele negocierii se vor consemna într-un proces-verbal semnat de participanți (un exemplar se va preda persoanei îndreptățite). Dacă persoana astfel invitată nu se prezintă la negociere, unitatea investită cu soluționarea notificării îi va comunica în scris acesteia stadiul soluționării notificării (inclusiv faptul că lipsa opțiunii sau, după caz, lipsa actelor doveditoare impun amânarea emiterii deciziei finale).

27.4. În cazul în care, cu ocazia negocierii, se constată că actele doveditoare necesare fundamentării deciziei sunt insuficiente, se va solicita depunerea acestora (se va face mențiune despre aceasta în procesul-verbal).

27.5. În cazul în care cu ocazia negocierii se constată existența unor divergențe între părțile implicate cu privire la valorile solicitate și/sau modalitățile de acordare a măsurilor reparatorii, se va încheia proces-verbal de divergență care va urma regimul prevăzut la art. 31 din lege.

27.6. Pentru situația prevăzută la art. 27 alin. (4) din lege (imobile preluate cu titlu valabil, care au fost deținute de o organizație cooperatistă și au fost înstrăinate de aceasta cu respectarea legii) se va urma procedura prevăzută anterior, cu precizarea că măsurile reparatorii posibil de acordat se limitează la compensarea cu bunuri sau servicii ori despăgubiri bănești, la alegerea persoanei îndreptățite.

28. Art. 28 din lege:

(1) În termen de 60 de zile de la data primirii cererii persoanei îndreptățite organele de conducere ale instituției publice implicate în privatizare, prevăzută la art. 27 alin. (2), respectiv ale organizației cooperatiste prevăzute la art. 27 alin. (4), vor stabili prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată valoarea și modalitatea măsurilor reparatorii corespunzătoare convenite prin negociere.

(2) Termenul de 60 de zile prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit numai la cererea persoanei îndreptățite, în vederea completării dovezilor necesare, sau în caz de imposibilitate a prezentării persoanei îndreptățite, dovedită cu înscrisuri. Prelungirea termenului în vederea completării dovezilor necesare nu poate depăși 18 luni de la data înregistrării notificării, sub sancțiunea soluționării cererii pe baza actelor doveditoare existente la dosar.

Norme metodologice:

28.1. Obligația entității investite cu soluționarea notificării de a emite decizia sau, după caz, dispoziția motivată, în termenul prevăzut de lege, poate fi prorogată numai dacă se îndeplinesc conduitele impuse de lege [corespondență scrisă transmisă periodic, prin care se solicită actele doveditoare și se invită la negocierea prevăzută la alin. (1) al art. 28 din lege, corespondență scrisă prin care persoana solicitantă cere expres prorogarea termenului pentru procurarea și depunerea actelor doveditoare]. În cazul în care persoana îndreptățită declară în mod expres că nu mai are alte dovezi de prezentat, soluționarea notificării se va face pe baza actelor existente la dosar la expirarea termenului de 60 de zile de la data acestei ultime comunicări.

28.2. Cu ocazia negocierilor părțile pot utiliza evaluări proprii sau expertize extrajudiciare care să susțină cuantumul valorii propuse a fi acoperite prin echivalent.

29. Art. 29 din lege:

Decizia sau, după caz, dispoziția motivată a organului de conducere al instituției publice implicate în privatizare, respectiv al organizației cooperatiste, se va emite pe baza avizului organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice și se va comunica persoanei îndreptățite în termen de 15 zile de la data adoptării. Dispozițiile art. 23 alin. (4) se aplică în mod corespunzător. Organele teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice vor emite avizul, cu respectarea condițiilor de fond și de formă prevăzute de prezenta lege.

Norme metodologice:

29.1. Avizul organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, prevăzut de art. 29 din lege, vizează numai regimul măsurilor de restituire avute în vedere de art. 27, 28 și 33 din lege și ca atare nu pot fi extinse și la celelalte situații.

29.2. Solicitarea și emiterea avizului organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice sunt obligatorii. O dată cu cererea de avizare se vor transmite:

a) fotocopii certificate de entitatea investită cu soluționarea notificării de pe toate actele depuse de solicitant;

b) punctul de vedere preliminar al entității investite cu soluționarea notificării.

29.3. Cererea de eliberare a avizului trebuie să cuprindă și termenul înlăuntrul căruia acesta este oportun a fi emis pentru soluționarea notificării în termenul legal. Totodată se recomandă înștiințarea în scris a persoanei solicitante cu privire la această măsură.

29.4. Avizul organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice se va emite în scris și poate fi:

a) favorabil (prin care se confirmă rezultatul negocierii sau soluțiile propuse);

b) favorabil cu observații (se aduc anumite corecții motivate cu privire la cuantumul valoric sau cu privire la modalitățile de acordare a măsurilor reparatorii);

c) negativ și motivat (se apreciază că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru acordarea măsurilor reparatorii prevăzute de lege).

29.5. În cazul în care avizul organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice nu este comunicat până la termenul indicat de entitatea investită cu soluționarea notificării, se va înștiința persoana solicitantă despre aceasta. În cazul în care aceasta solicită expres soluționarea cererii sale fără acest aviz, entitatea notificată va emite decizia/dispoziția pe baza actelor doveditoare existente la dosar sau, după caz, va încheia proces-verbal de divergență.

29.6. În cazul în care avizul organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice cuprinde observații neînsușite de entitatea solicitantă sau avizul este negativ, în decizia/dispoziția finală emisă de entitatea notificată se va face referire la motivele pentru care acestea nu au fost reținute.

30. Art. 30 din lege:

(1) În termen de 6 luni de la primirea deciziei sau, după caz, a dispoziției motivate care conferă dreptul de a primi titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare persoana îndreptățită este obligată să solicite Ministerului Finanțelor Publice eliberarea acestor titluri, sub sancțiunea diminuării valorii stabilite cu 10% în caz de întârziere.

(2) În termen de 3 luni de la primirea cererii persoanei îndreptățite Ministerul Finanțelor Publice este obligat să elibereze titlurile de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare, garantate de stat, sub sancțiunea plății unor penalități de 0,1% pe zi din valoarea sumei totale.

Norme metodologice:

Sintagma *garantate de stat* are semnificația garantării exercitării drepturilor conferite de posesia acestor titluri înlăuntrul termenului legal de valorificare. O dată emise, titlurile de valoare nominală nu pot fi anulate sau diminuate.

31. Art. 31 din lege:

(1) Dacă în termenul stabilit la art. 28 alin. (1) nu s-a convenit asupra valorii corespunzătoare și asupra modalităților de acordare a măsurilor reparatorii, se va încheia un proces-verbal de divergență.

(2) În termen de 6 luni de la data procesului-verbal de divergență persoana îndreptățită se poate adresa secției civile a tribunalului în a cărui circumscripție teritorială se află sediul persoanei juridice cu care este în litigiu, sub sancțiunea pierderii dreptului la măsurile reparatorii prevăzute de prezenta lege.

(3) Cererea se va judeca cu celeritate. La primirea cererii se va fixa un prim termen cu citarea părților în camera de consiliu, la care se va dispune efectuarea unei expertize având ca obiect stabilirea valorii corespunzătoare a imobilului în vederea acordării măsurilor reparatorii prin echivalent și se va desemna un expert tehnic sau contabil, după caz. Valoarea corespunzătoare a imobilului va fi stabilită numai pe bază de expertiză, care va ține seama și de sarcinile bunului, atât la preluare, cât și la restituire.

(4) Dacă persoana îndreptățită optează prin cerere pentru titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare, va fi citat în cauză și Ministerul Finanțelor Publice.

(5) Hotărârea tribunalului este supusă căilor legale de atac.

(6) În cazul în care persoana îndreptățită a optat în cererea adresată justiției pentru acțiuni, prin hotărâre judecătorească instanța va constata valoarea corespunzătoare stabilită prin expertiză și va obliga instituția publică implicată în privatizare să emită o decizie sau, după caz, o dispoziție motivată în temeiul căreia persoana îndreptățită va primi acțiuni.

(7) Dacă persoana îndreptățită a optat în cerere pentru titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare, prin hotărâre judecătorească instanța va constata valoarea corespunzătoare stabilită prin expertiză și va obliga Ministerul Finanțelor Publice să emită titlurile respective.

Norme metodologice:

31.1. Dacă în termenul de 60 de zile de la data primirii cererii (notificării) sau în termenul rezultat ca urmare a prorogării voluntare, dar nu mai târziu de termenul de 18 luni prevăzut la art. 28 alin. (2) din lege, nu s-a convenit asupra valorii corespunzătoare și a modalităților de acordare a măsurilor reparatorii, se va încheia proces-verbal de divergență.

31.2. În cazul în care persoana îndreptățită cere expres încheierea acestui act constatator (care îi permite accesul la justiție), entitatea investită cu soluționarea notificării nu poate refuza încheierea acestuia. Refuzul expres sau implicit (pasivitatea) entității notificate se va înlătura prin comunicarea unui proces-verbal de divergență întocmit de notificatorul nemulțumit, procedură ce se va efectua prin intermediul executorului judecătorec. În acest caz termenul de 6 luni la care face trimitere alin. (2) al art. 31 din lege se va calcula de la

data comunicării procesului-verbal de divergență prin executorul judecătoresc.

31.3. Prevederea art. 31 alin. (3) teza finală din lege, potrivit căreia „*Valoarea corespunzătoare a imobilului va fi stabilită numai pe bază de expertiză, care va ține seama și de sarcinile bunului, atât la preluare, cât și la restituire*”, impune o dublă evaluare a sarcinilor (cele care afectau inițial bunul și cele existente la data restituirii). Incidența art. 31 din lege se referă numai la cazurile prevăzute strict de art. 27 din lege, iar tratamentul special acordat de legiuitor este justificat de necesitatea respectării dreptului de proprietate dobândit legal după anul 1990 (privatizări legale sau vânzări făcute cu bună-credință și cu respectarea legii).

32. Art. 32 din lege:

(1) **Persoanele care aveau calitatea de asociat al persoanelor juridice naționalizate prin Legea nr. 119/1948 sau prin alte acte normative au dreptul la măsuri reparatorii constând în acțiuni acordate cu precădere la societatea comercială care a preluat patrimoniul persoanei juridice naționalizate sau cu prioritate la o altă societate comercială tranzacționată pe piața de capital.**

(2) **De prevederile alin. (1) nu beneficiază persoanele fizice sau juridice care au primit despăgubiri până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în condițiile art. 5.**

(3) **Acțiunile se vor acorda, la cererea persoanei îndreptățite, de către instituția publică implicată în privatizarea societății comerciale menționate la alin. (1).**

(4) **Recalcularea valorii acțiunilor se face de către instituția publică implicată în privatizare în baza valorii activului net din ultimul bilanț contabil, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 4 mai 2001, sau înregistrat la registrul comerțului înaintea naționalizării, cu utilizarea coeficientului de actualizare stabilit de Banca Națională a României și a indicelui inflației stabilit de Institutul Național de Statistică și Studiul Economic.**

(5) **În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi Banca Națională a României va stabili coeficientul de actualizare a valorii leului de la data de 11 iunie 1948 până la data intrării în vigoare a prezentei legi.**

(6) **În termen de 60 de zile de la data primirii cererii persoanei îndreptățite sau în termenul prelungit conform art. 28 instituția publică implicată în privatizare va stabili prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată valoarea recalculată a acțiunilor.**

(7) **Dacă persoana îndreptățită solicită acțiuni, instituția publică implicată în privatizare va stabili în urma negocierii, prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată, societățile comerciale și numărul de acțiuni corespunzătoare valorii recalculate.**

(8) **Persoana îndreptățită poate negocia cu instituția publică implicată în privatizare și alte forme de măsuri reparatorii în echivalent.**

Norme metodologice:

32.1. Întrucât ultimul bilanț la care face referire alin. (4) al art. 32 din lege este insuficient pentru a stabili vocația de persoană îndreptățită, este necesară dovedirea și a calității de acționar sau de asociat la respectivele entități juridice, în funcție de forma juridică a acestora [art. 77 și următoarele din Codul comercial nemodificat reglementau „*societatea în nume colectiv (coprinzător), societatea în comandită simplă, societatea în comandită prin acțiuni și societatea anonimă*”] la momentul naționalizării [făcându-se aplicarea prevederilor art. 3 alin. (1) din lege].

32.2. Pentru dovedirea calității de asociat la societăți în nume colectiv ori în comandită simplă sau pentru dovedirea calității de acționar la societăți cu acțiuni nominative se va solicita extras de pe registrul prevăzut la art. 142 pct. 1 din Codul comercial nemodificat.

32.3. Pentru dovedirea calității de acționar la societăți comerciale care aveau emise acțiuni la purtător se vor prezenta titlurile originale (dacă mai există — menționăm că în

cazul acestui tip de acțiuni transferul dreptului de proprietate se făcea prin simpla tradițiune).

32.4. În cazul în care se depun aceste dovezi pentru asigurarea respectării exigentelor alin. (2) al art. 32 din lege se vor cere pentru toți solicitanții declarațiile prevăzute la pct. 5 din prezentele norme metodologice.

32.5. Pentru cuantificarea valorii acțiunilor deținute și dovedite există două posibilități:

a) se va calcula cota procentuală aferentă titlurilor deținute și dovedite de solicitant prin stabilirea ponderii numărului acestora la numărul titlurilor corespunzătoare capitalului social al respectivei societăți comerciale. Cota astfel stabilită se va raporta la valoarea activului net din ultimul bilanț contabil publicat în Monitorul Oficial al României, iar valoarea astfel rezultată se va actualiza cu coeficientul de actualizare comunicat de Banca Națională a României și a indicelui de inflație stabilit de Institutul Național de Statistică (se va avea în vedere Ordinul prezidentului Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României nr. 3/2001, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 4 mai 2001, prin care s-a stabilit coeficientul de actualizare a valorii leului de la data de 11 iunie 1948 până la data de 14 februarie 2001, ca fiind 1.303,33).

Exemplu: persoana prezintă dovezi care atestă deținerea a 500 de acțiuni la o societate care avea emise 5.000 de acțiuni. Ponderea participației sale este în acest caz de 10%. Activul net din ultimul bilanț publicat era de 100.000.000 lei în anul 1948. Rezultă că valoarea aferentă cotei deținute era de 10.000.000 lei în anul 1948. Aplicând coeficientul de actualizare stabilit de Banca Națională a României, rezultă $10.000.000 \times 1.303 = 13.030.000.000$ lei. La această valoare se adaugă suma rezultată din calculul indicelui de inflație aferent anilor 2001 și 2002. Această ultimă sumă reprezintă valoarea care va face obiectul alocării acțiunilor la societățile comerciale prevăzute la alin. (1) al art. 32 din lege;

b) se va calcula valoarea unei acțiuni emise de respectiva societate comercială prin raportarea numărului de acțiuni emise la valoarea activului net patrimonial din ultimul bilanț contabil publicat în Monitorul Oficial al României. Valoarea astfel calculată se va înmulți cu numărul de acțiuni deținute și dovedite de acționarul solicitant, iar valoarea astfel rezultată se va actualiza cu coeficientul de actualizare și cu indicele de inflație.

Exemplu: valoarea activului net publicată în Monitorul Oficial al României este de 100.000.000 lei aferenți anului 1948, iar numărul de acțiuni emise este de 5.000. Împărțind 100.000.000 lei la 5.000, rezultă 20.000 lei/acțiune. Înmulțind numărul acțiunilor solicitantului, respectiv 500, cu valoarea de 20.000 lei/acțiune, rezultă 10.000.000 lei aferenți anului 1948. Aplicând coeficientul de actualizare stabilit de Banca Națională a României, rezultă $10.000.000 \times 1.303 = 13.030.000.000$ lei. La această valoare se adaugă suma rezultată din calculul indicelui de inflație aferent anilor 2001 și 2002. Această ultimă sumă reprezintă valoarea care va face obiectul alocării acțiunilor la societățile comerciale prevăzute la alin. (1) al art. 32 din lege.

Se recomandă utilizarea metodei prevăzute la lit. b) în cazul în care ponderea acțiunilor deținute și dovedite este foarte mică (subunitară, de exemplu 0,123).

32.6. Prevederile alin. (8) al art. 32 din lege instituie și posibilitatea pentru persoana îndreptățită de a negocia cu instituția publică implicată în privatizare alte forme de măsuri reparatorii în echivalent. Semnalăm că prevederea respectivă poate viza:

a) măsura compensării cu alte bunuri sau servicii;
b) acordarea de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare;
c) acordarea de despăgubiri bănești.

Se recomandă ca aplicarea prevederilor alin. (8) al art. 32 din lege să se facă în completarea măsurii reparatorii prevăzute la alin. (1) al aceluiași articol, în sensul acoperirii părții valorice aferente dreptului convenit acționarului/asociatului

care excedează capitalului disponibil la societățile comerciale oferite de instituția implicată în procesul de privatizare.

32.7. Măsurile instituționale și procedurile pentru acordarea acțiunilor

1. Fiecare entitate implicată în procedurile de privatizare, care are obligația de a acorda acțiuni persoanelor îndreptățite la această măsură reparatorie, are obligația de a respecta prezenta procedură. Aceasta va organiza un *birou sau, după caz, un ghișeu special de atribuire de acțiuni în baza Legii nr. 10/2001*, care va fi deservit de personal corespunzător și ca pregătire profesională (juriști sau economiști), și ca număr (în funcție de numărul cererilor). Salariații care desfășoară aceste activități beneficiază de prevederile art. V alin. (2) al titlului II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002.

2. Prezenta procedură este aplicabilă și în cazul în care ofertantul are și calitatea de emitent al deciziei/dispoziției prin care se acordă acțiuni, dacă până la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice nu a operat transferul de acțiuni.

3. În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentelor norme metodologice, fiecare entitate implicată în procedurile de privatizare (denumită *ofertant*), care are obligația de a acorda persoanelor îndreptățite acțiuni ca măsură reparatorie în echivalent din cadrul capitalului social disponibil (procedură care va fi denumită în continuare *privatizare prin restituire*) va stabili și va afișa la sediul său *prima ofertă de capital disponibil* destinată acestei măsuri reparatorii, care va cuprinde:

a) lista inițială cu societățile comerciale aflate în portofoliul lor, la care au cote disponibile de capital pentru privatizare prin restituire, sediul acestora, capitalul social total, cota de capital disponibil (exprimată în procente), obiectul de activitate (pe scurt), codul fiscal, valoarea nominală a unei acțiuni și, după caz, ultima cotație a valorii acțiunii societății comerciale respective (fie pe RASDAQ, fie la Bursă); și

b) durata ofertei.

4. Durata primei oferte de privatizare prin restituire va fi de 90 de zile de la data publicării. După 30 de zile de la încheierea primei oferte de privatizare prin restituire instituția implicată va emite o nouă ofertă care va cuprinde societăți comerciale pentru care, în urma acordării de acțiuni în cadrul primei oferte, a rămas capital disponibil.

5. Tranzacționarea acțiunilor societăților comerciale care fac obiectul procedurilor de privatizare prin restituire se va suspenza pe durata ofertei de privatizare prin restituire.

6. Constituie *capital disponibil* acea parte de capital social deținută de stat sau de altă entitate implicată în procesul de privatizare la o societate comercială neprivatizată, în tot sau în parte, care nu este afectată de alte drepturi izvorând din contractele de privatizare încheiate deja în baza legilor de privatizare.

7. Oferta de privatizare prin restituire este destinată exclusiv persoanelor îndreptățite, care au beneficiat de măsura restituirii prin acțiuni, acordată în temeiul legii, precum și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 501/2002, cu modificările ulterioare.

8. Oferta inițială de privatizare prin restituire și datele de identificare a ofertantului se vor publica, pe cheltuiuala acestuia, în cel puțin un ziar de răspândire națională, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice.

9. După expirarea termenului prevăzut la pct. 8 titularul deciziei/dispoziției de restituire prin acordarea de acțiuni sau reprezentantul acestuia desemnat prin procură specială ori, după caz, moștenitorii acestuia (pe baza certificatului de moștenitor) va/vor depune o cerere privind atribuirea de acțiuni la una sau mai multe dintre societățile comerciale prevăzute pentru oferta inițială de restituire, la care va anexa în copie legalizată decizia/dispoziția emisă de entitatea investită cu soluționarea.

Cererea va cuprinde:

- numele și prenumele persoanei îndreptățite, după caz, sediul persoanei juridice, domiciliul/sediul;
- valoarea stabilită în decizie/dispoziție pentru acordarea de acțiuni;
- societatea comercială la care optează pentru acordarea de acțiuni;
- indicarea numărului deciziei/dispoziției prin care s-a acordat beneficiul acestei măsuri și emitentul.

10. În termen de 60 de zile de la primirea cererii și a copii legalizate de pe decizie, ofertantul analizează cererea și invită persoana îndreptățită la negocierea atribuirii de acțiuni.

11. Atribuirea de acțiuni în cadrul unei oferte de privatizare prin restituire se face în funcție de momentul depunerii cererii privind atribuirea de acțiuni, cu excepția cazului în care, în decizia de soluționare a notificării emisă chiar de entitatea implicată în privatizare, este individualizată societatea comercială la care urmează să i se atribuie sau, după caz, să i se aloce acțiunile. În această situație se va proceda la atribuirea directă a acțiunilor până la concurența acțiunilor disponibile, iar în cazul în care sunt mai mulți solicitanți, se va aplica în mod corespunzător procedura prevăzută la pct. 13.

12. În cazul în care, în cadrul unei oferte de privatizare prin restituire, la societatea comercială care a preluat patrimoniul persoanei juridice naționalizate există capital social disponibil, negocierea și atribuirea de acțiuni se vor face cu prioritate la aceasta, indiferent de altă opțiune a persoanei; în cazul în care societatea comercială respectivă nu mai are capital disponibil, persoana îndreptățită poate opta în cadrul negocierilor pentru oricare dintre societățile comerciale prevăzute în oferta de restituire.

13. În cazul în care, în cadrul unei oferte de privatizare prin restituire, capitalul social disponibil de la o societate comercială nu este îndestulător pentru persoanele îndreptățite care beneficiază de prioritatea prevăzută la pct. 11, se va proceda la alocarea proporțională, în funcție de ponderea fiecărei solicitări negociate.

Exemplu: capitalul disponibil la societatea X este de 50.000 acțiuni; sunt 3 solicitanți prioritari (A, B și C) cărora, în urma negocierii individuale și a sumelor de referință prevăzute în fiecare decizie, li s-a stabilit posibilitatea de a dobândi: A — 10.000 de acțiuni; B — 50.000 de acțiuni; C — 40.000 de acțiuni, rezultând un total de 100.000 de acțiuni. Ponderea dreptului fiecărei persoane în acest total este: A — 10%; B — 50%; C — 40%. Pentru stabilirea numărului de acțiuni care se alocă fiecărei persoane se va aplica procentul astfel obținut la numărul acțiunilor disponibile, rezultând:

A — 10% din 50.000 = 5.000 de acțiuni; B — 50% din 50.000 = 25.000 de acțiuni; C — 40% din 50.000 = 20.000 de acțiuni.

14. După atribuirea sau, după caz, alocarea acțiunilor, ofertantul va elibera persoanei îndreptățite un certificat de acționar care va indica titularul acestora, numărul acțiunilor și datele de identificare a societății comerciale.

15. În cazul societăților/companiilor naționale declanșarea acestei proceduri se va face după aprobarea deciziei de privatizare, potrivit legii.

Cadrul normativ prevăzut în prezentele norme metodologice poate fi completat de către instituțiile publice implicate în procesul de privatizare cu prevederi specifice ce vor fi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

33. Art. 33 din lege:

(1) În situația imobilelor pentru care la art. 10 și 11 a fost stabilită restituirea în echivalent persoana îndreptățită adresează notificarea prevăzută la art. 21 alin. (1) primăriei în a cărei rază s-a aflat imobilul, respectiv Primăriei Municipiului București.

(2) Măsurile reparatorii în echivalent se stabilesc prin dispoziție motivată a primarului, respectiv a primarului general al municipiului București, cu avizul organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, dat în urma verificării condițiilor de fond și de formă prevăzute de prezenta lege.

(3) Dispozițiile art. 21 – 26 se aplică în mod corespunzător.**Norme metodologice:**

33.1. Potrivit art. 10 și 11 din lege, măsurile reparatorii în echivalent care se pot acorda pentru imobilele cu altă destinație decât aceea de locuință sunt:

- atribuirea de titluri de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare;
- atribuirea de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital;
- compensarea cu alte bunuri și servicii oferite de deținător, cu acordul persoanei îndreptățite.

33.2. Emiterea deciziei primarului este condiționată și în acest caz (ca și în cazul situațiilor prevăzute la art. 27 din lege) de existența avizului organelor teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice. Cu privire la acest aviz, se va urma procedura stabilită la pct. 29 din prezentele norme metodologice.

34. Art. 34' din lege:

(1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi Ministerul Finanțelor Publice va elabora norme metodologice privind emiterea, înregistrarea și utilizarea titlurilor de valoare nominală.

(2) Titlurile de valoare nominală emise de Ministerul Finanțelor Publice conform art. 30 alin. (2) pot circula pe piață și pot fi folosite exclusiv în procesul de privatizare.

(3) Instituțiile publice implicate în privatizare, precum și Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului (fostul Fond al Proprietății de Stat) sunt obligate să primească în plată titlurile de valoare nominală prevăzute la alin. (2) pentru cumpărarea de acțiuni și active ale societăților comerciale în curs de privatizare.

(4) Termenul de valorificare a titlurilor de valoare nominală folosite exclusiv în procesul de privatizare este de cel mult 7 ani de la data emisionii titlului, la valoarea actualizată în raport cu indicele inflației.

(5) În vederea asigurării surselor pentru acordarea măsurilor reparatorii în echivalent sub formă de titluri de valoare nominală și prin acțiuni, se rezervă o cotă de până la 20% din capitalul social de la societățile sau companiile naționale rezultate din reorganizarea regiilor autonome. Stabilirea cotelor și alocarea titlurilor de valoare nominală sau, după caz, a acțiunilor se fac potrivit normelor metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Norme metodologice:

34.1. Titlurile de valoare nominală au regim special și sunt materializate în formulare tipizate cu valori nominale tipărite și elemente speciale de securizare.

34.2. Formularea *pot circula pe piață* are semnificația posibilității înstrăinării respectivelor înscrisuri prin cesiunea acestor titluri, cu condiția înregistrării acestei operațiuni la emitent — Ministerul Finanțelor Publice —, prin trezoreria care l-a distribuit. Fiecare titlu de valoare nominală cuprinde rubrica „*cesionar*” în care se vor înscrive datele de identificare a acestuia și numărul de înregistrare acordat de emitent. Poate fructifica titlul numai titularul sau, în cazul înstrăinării, ultimul cesionar înscris în respectivul titlu de valoare nominală.

În cazul decesului titularului sau ultimului cesionar, titlul de valoare nominală se va fructifica de către moștenitorii legali.

34.3. Procedura de emiter, înregistrare și utilizare a titlurilor de valoare nominală

1. În scopul efectuării procedurilor prevăzute de lege pentru acordarea titlurilor de valoare nominală, în cadrul Ministerului Finanțelor Publice se constituie un birou special — „Biroul pentru restituiri prin titluri de valoare nominală”, denumit în continuare *Biroul central*, format din specialiști ai respectivului minister (de regulă, economiști și juriști, dar și alte specialități). De asemenea, la nivelul direcțiilor trezoreriei și contabilității publice județene și trezoreriilor sectoarelor municipiului București, după caz, se va înființa câte un „ghişeu

pentru restituiri prin titluri de valoare nominală”, denumit în continuare *ghişeu teritorial*, deservit de 1–2 salariați din cadrul acesteia.

2.1. Titlurile de valoare nominală sunt înscrisuri speciale, cu următoarele valori nominale:

- a) 500.000 lei, care vor purta seria A;
- b) 1.000.000 lei, care vor purta seria B;
- c) 10.000.000 lei, care vor purta seria C;
- d) 50.000.000 lei, care vor purta seria D;
- e) 100.000.000 lei, care vor purta seria E;
- f) 1.000.000.000 lei, care vor purta seria F.

Diferențierea tipurilor de titluri de valoare nominală se face prin serie și nu prin număr, fiecare serie începe de la numărul 1 și continuă conform necesităților.

2.2. Modelul titlului de valoare nominală este stabilit în anexa nr. 4. Salariatul Biroului central din cadrul Ministerului Finanțelor Publice va completa pe fiecare înscris datele de identificare a titularului, data emiterii, după care va decupa înscrisul oficial care va fi transmis pentru distribuie persoanelor îndreptățite. Titlurile de valoare nominală emise de Ministerul Finanțelor Publice vor conține elemente de securizare și vor purta semnătura ministrului. În cazul în care se constată existența unor neconcordanțe între decizia/dispoziția motivată și datele de identificare completate de salariatul desemnat a îndeplini această procedură în titlul de valoare ca urmare a neatenției sau omisiunii involuntare, titlul respectiv se va anula prin bararea cu o linie diagonală, sub care se va înscrie cuvântul „ANULAT”, și se va proceda la emiterea unui nou titlu de valoare. Titlurile de valoare nominală anulate se vor înregistra într-o evidență specială și se vor arhiva.

2.3. Tipărirea titlurilor de valoare nominală se face prin Compania Națională „Imprimeria Națională” — S.A. și se suportă din bugetul Ministerului Finanțelor Publice.

3. Titularul deciziei/dispoziției motivate prin care s-a stabilit ca măsură reparatorie acordarea de titluri de valoare nominală sau reprezentantul acestuia va depune la Biroul central:

a) actul prin care s-a stabilit măsura reparatorie privind acordarea titlurilor de valoare nominală (în original sau în copie legalizată; în cazul în care decizia/dispoziția conține și alte măsuri reparatorii, se va depune copie legalizată de pe aceasta);

b) cererea titularului sau reprezentantului acestuia, care va conține următoarele date:

- numele și prenumele sau, după caz, denumirea persoanei înscrise în decizia administrativă emisă în temeiul legii — actul de identificare (buletin de identitate, carte de identitate, pașaport, adeverință de identitate și, după caz, codul numeric personal; datele de identificare a persoanei juridice, inclusiv codul unic de înregistrare). În cazul în care sunt înscrise mai multe persoane în decizia administrativă, titlul de valoare va cuprinde datele de identificare a reprezentantului acestora desemnat prin act autentic;

- emitentul deciziei/dispoziției prin care s-a acordat această măsură reparatorie și valoarea nominală totală a titlului exprimată în lei;

- modalitatea de acordare a titlurilor de valoare prin indicarea numărului de titluri de valoare nominală pentru cele 6 categorii de valori până la concurența sumei stabilite (opțiunea de divizare a valorilor se va face în funcție de opțiunea titularului privind modalitatea de utilizare a acestora);
- adresa poștală la care acesta dorește să i se facă comunicările oficiale.

Exemplu: valoarea în limita căreia se acordă titluri de valoare nominală este de 3.550.000.000 lei.

Titularul poate opta pentru:

- 2 titluri de 1.000.000.000 lei, rezultând 2.000.000.000 lei;
- 1 titlu a 1.000.000.000 lei, rezultând 1.000.000.000 lei;
- 10 titluri a 50.000.000 lei, rezultând 500.000.000 lei;
- 5 titluri a 10.000.000 lei, rezultând 50.000.000 lei.

Rezultă un număr de 18 titluri cu valoare diferită, pe care titularul dreptului le poate folosi în cadrul tranzacțiilor sale.

4. În cazul în care în final rezultă valori reziduale subunitare mai mari sau egale cu jumătate (250.000 lei), în raport de titlul cu valoarea nominală cea mai mică (500.000 lei), acestea se vor rotunji în favoarea titularilor. În cazul în care în final rezultă valori reziduale subunitare mai mici de jumătate (249.000 lei), în raport de titlul cu valoarea nominală cea mai mică (500.000 lei), acestea se vor rotunji în favoarea emitentului.

5. Actele prevăzute la pct. 3 pot fi depuse și prin poștă cu confirmare de primire. Direcțiile trezoreriei și contabilității publice județene și trezoreriile sectoarelor municipiului București vor fi stabilite în funcție de adresa poștală comunicată de titular în cererea sa.

6. În termen de 30 de zile de la primirea actelor prevăzute la pct. 3, Biroul central va comunica persoanei îndreptățite trezoreria teritorială competentă care îi va remite titlurile de valoare nominală, conform opțiunii de divizare făcute de aceasta, și termenul de la care le poate prelua.

7. În scopul înregistrării și evidențierii centralizate a titlurilor de valoare nominală emise, Ministerul Finanțelor Publice va înființa un „registru unic de evidență a titlurilor de valoare nominală emise” care va conține datele de identificare a titularului, actul prin care s-a stabilit valoarea acestora, seria și numărul titlurilor de valoare nominale emise, data emiterii, trezoreria teritorială competentă și data transmiterii titlurilor către acestea. Datele respective se vor înregistra și în format electronic.

8. După emiterea titlurilor de valoare nominală acordate, Biroul central procedează la transmiterea acestora pe bază de borderou la direcțiile trezoreriei și contabilității publice județene și la trezoreriile sectoarelor municipiului București, după caz.

9. La direcțiile trezoreriei și contabilității publice județene și la trezoreriile sectoarelor municipiului București, după caz, se va deschide un „registru județean unic pentru evidența titlurilor de valoare nominală primite de la Biroul central și predate” care va cuprinde data și numărul borderoului transmis de Biroul central, datele de identificare a titularului, seria și numărul titlurilor de valoare nominală emise pentru fiecare titular, data predării către acesta și semnătura de primire a titularului sau a reprezentantului acestuia.

10. Pe măsura primirii actelor prevăzute la pct. 3, Biroul central va transmite trezoreriilor competente borderoul cu evidența pe titulari a titlurilor de valoare nominală emise și înscririle speciale. Trezoreriile competente, în termen de 5 zile de la primire, vor proceda la afișarea la sediul lor a persoanelor invitate să își ridice titlurile de valoare nominală. În cazul în care pentru ridicarea titlurilor de valoare nominală nu se prezintă primul beneficiar, procura specială a reprezentantului acestuia sau copia certificatului de moștenitor prezentată de către persoana îndreptățită va fi avizată din punct de vedere al legalității de către serviciul/biroul juridic.

11. Titlurile de valoare nominală se vor preda numai pe baza actului de identitate (buletin de identitate, carte de identitate, pașaport — se va reține o fotocopie a acestuia) al titularului, a procurii speciale a reprezentantului acestuia (care se va reține) sau, după caz, a certificatului de moștenitor (în cazul în care sunt mai mulți moștenitori, aceștia vor desemna un reprezentant prin procură specială — se va reține o fotocopie a certificatului de moștenitor și procura specială în original).

12. În cazul pierderii sau distrugerii titlurilor de valoare nominală emise și predate titularilor nu se pot emite duplicate. În acest caz titularul se adresează Biroului central care va hotărî procedura de urmat.

13. Fiecare entitate implicată în procedurile de privatizare va organiza un *birou sau, după caz, un ghișeu special de atribuire acțiuni contra titluri de valoare nominală în baza Legii nr. 10/2001* și care va fi deservit de personal corespunzător atât ca pregătire profesională (juriști sau economiști), cât și ca număr (în funcție de numărul cererilor). Salariații care prestează aceste activități beneficiază de prevederile art. V alin. (2) al titlului II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002.

14. În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentelor norme metodologice, fiecare entitate implicată în procedurile de privatizare are obligația de a întocmi și de a afișa la sediul său lista cu societățile comerciale care au fie active disponibile, fie capital disponibil pentru schimbul de acțiuni contra titluri de valoare nominală. Acordarea de acțiuni în schimbul titlurilor de valoare nominală se va face potrivit procedurii stabilite pentru privatizarea prin restituire, care se va aplica în mod corespunzător.

În cazul societăților/companiilor naționale declanșarea acestei proceduri se va face după aprobarea deciziei de privatizare, potrivit legii.

15. Titlurile de valoare nominală sunt titluri speciale de plată și ca atare pot fi utilizate pentru cumpărarea de acțiuni sau active disponibile la societăți comerciale privatizabile ori la regii autonome. Cumpărarea de acțiuni sau de active disponibile se va face în urma negocierii între deținătorul titlului de valoare și instituția publică implicată în procesul de privatizare. Inițiativa cumpărării de acțiuni sau de active disponibile aparține, în principiu, deținătorului titlului de valoare nominală care va transmite o ofertă de cumpărare instituției implicată în procesul de privatizare (entitatea care deține participație privatizabilă la o societate comercială, inclusiv companie/societate națională organizată sub formă de societate comercială pe acțiuni sau, după caz, ministerului de resort care are în coordonare regia ce deține active disponibile).

16. Actualizarea valorilor înscrise în titlurile emise se va face la data utilizării lor prin aplicarea indicelui de inflație pentru perioada dintre începutul lunii următoare celei în care a fost emis titlul de valoare și sfârșitul lunii anterioare datei utilizării. Actualizarea se face de către entitatea care primește titlul de valoare nominală pentru plata acțiunilor sau, după caz, a activelor astfel înstrăinate. În cazul utilizării titlurilor de valoare nominală ca instrument de plată pentru acțiunile tranzacționate pe piața de capital autorizată, actualizarea titlului de valoare nominală se va face de către funcționarul care primește în plată respectivele titluri. În acest ultim caz comisionul aferent operațiunii respective va fi suportat de către solicitant.

17. După primirea în plată a titlurilor de valoare nominală, acestea se barează cu roșu și se înscrie de către vânzător mențiunea „UTILIZAT CA PLATĂ ÎN CONTRACTUL DE VÂNZARE-CUMPĂRARE nr. .... din...”. Titlurile de valoare nominală utilizate se rețin de către ofertant și se înregistrează într-un registru special deschis și ținut de acesta. În termen de 15 zile de la primirea în plată, titlul de valoare nominală utilizat se predă cu semnătură de primire la oricare dintre direcțiile trezoreriei și contabilității publice județene sau la trezoreriile sectoarelor municipiului București, după caz. Aceasta are obligația ca, pe măsura primirii titlurilor de valoare nominală, să le transmită Biroului central pe bază de borderou.

18. Persoanele care, până la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice, au depus cereri și acte doveditoare la Ministerul Finanțelor Publice în vederea emiterii titlurilor de valoare nominală pot completa documentația depusă cu opțiunea privind modul de acordare a titlurilor în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentelor norme metodologice. În cazul în care persoana îndreptățită nu depune opțiunea respectivă înăuntrul acestui termen, distribuirea pe categorii de titluri de valoare nominală se va face de către emitent, prin Biroul central.

35. **Art. 35 din lege:**

(1) În cazul în care măsurile reparatorii în echivalent se fac prin acțiuni persoana îndreptățită se adresează uneia dintre instituțiile publice implicate în privatizare, prevăzute la art. 27 alin. (2), cu o cerere, în termen de 60 de zile de la primirea deciziei sau, după caz, a dispoziției motivate.

(2) Instituția publică implicată în privatizare este obligată ca în termen de 60 de zile de la data primirii cererii să invite persoana îndreptățită pentru a negocia măsurile reparatorii în echivalent.

Norme metodologice:

35.1. Persoana îndreptăţită, care este titulara deciziei/dispoziţiei motivate prin care entitatea investită cu soluţionarea notificării a dispus măsura acordării de acţiuni, va depune la instituţia publică implicată în privatizare (care are în portofoliul său acţiunile societăţii comerciale pentru care optează solicitantul) următoarele acte:

a) cererea prin care solicită acţiunile unei sau unor anume societăţi comerciale privatizabile (care va cuprinde: datele de identificare a titularului deciziei, opţiunile acesteia, datele de identificare a societăţilor comerciale pentru ale căror acţiuni s-a optat, decizia de acordare şi emitentul, semnătura şi data);

b) copie legalizată de pe decizia/dispoziţia motivată prin care s-a acordat măsura reparatorie privind atribuirea de acţiuni.

35.2. Instituţia publică implicată în privatizare este obligată ca în termenul stabilit de lege să verifice dacă societăţile comerciale indicate în cerere se află în portofoliul său sau dacă mai au capital privatizabil disponibil şi să invite titularul cererii la negociere.

35.3. Negocierea se poate purta şi prin corespondenţă sau prin orice alte mijloace electronice admise de lege (fax, telefon, e-mail etc.), dar în toate cazurile rezultatul acesteia se va consemna într-un proces-verbal constatator al finalizării negocierii, semnat de părţi. Titularul deciziei/dispoziţiei poate da mandat special de reprezentare unei alte persoane (prin înscris autenticat).

35.4. În cazul în care decizia/dispoziţia indică mai multe persoane îndreptăţite, acestea vor mandata fie pe unul sau pe unii dintre aceştia, fie vor da mandat special de reprezentare unei alte persoane (prin înscris autenticat).

35.5. În cazul în care constată că societăţile indicate în cerere nu se află în portofoliul său va înştiinţa de îndată solicitantul despre aceasta în vederea reformulării cererii.

36. Art. 36 din lege:

(1) Despăgubirile băneşti se acordă conform prevederilor prezentului capitol.

(2) Notificările prin care persoana îndreptăţită solicită acordarea de despăgubiri băneşti sau optează pentru despăgubiri băneşti se adresează prefecturii în a cărei rază se află ori s-a aflat imobilul preluat abuziv, în termenul şi în condiţiile reglementate de art. 21.

(3) În cazul în care persoana îndreptăţită a solicitat restituirea în natură, dar aceasta nu a fost aprobată sau nu este posibilă, potrivit legii, unitatea deţinătoare sau, după caz, primăria va transmite decizia, respectiv dispoziţia privind oferta de acordare a despăgubirilor băneşti, prefecturii în a cărei rază acestea îşi au sediul, în termen de 60 de zile de la primirea notificării. Dacă valoarea imobilului s-a stabilit prin expertiză, se va anexa şi o copie de pe expertiză, iar dacă oferta nu a fost acceptată şi persoana îndreptăţită s-a adresat instanţei, se va face această menţiune.

(4) În cazul în care nu s-a efectuat o expertiză pentru stabilirea valorii imobilului, decizia sau, după caz, dispoziţia menţionată la alin. (2) va cuprinde în mod obligatoriu valoarea estimativă a acestuia.

Norme metodologice:

36.1. Legea stabileşte două variante procedurale prin care se poate realiza dreptul la despăgubiri băneşti:

a) cazul în care unitatea deţinătoare sau primarul investit iniţial cu soluţionarea notificării constată sau apreciază că nu se poate dispune restituirea în natură şi persoana îndreptăţită în virtutea dreptului său de opţiune a ales acordarea de despăgubiri băneşti ca măsură echivalentă alternativă de reparare;

b) cazul în care chiar prefectura este ţinută să analizeze notificarea privind acordarea de despăgubiri băneşti în ipoteza

în care persoana îndreptăţită a avut libertatea de a opta pentru această cale.

Pentru primul caz este evident că decizia/dispoziţia motivată este dată după consumarea procedurii prevăzute la art. 24 din lege şi ca atare prefectura se va limita numai la înregistrarea şi cuantificarea despăgubirilor băneşti până la data intrării în vigoare a legii speciale la care face trimitere art. 40 din lege, însă, pentru cel de-al doilea caz, prefectura devine entitatea investită cu soluţionarea notificării respective.

36.2. Prefecturile investite cu soluţionarea notificărilor prin care se solicită despăgubiri băneşti au obligaţia să verifice faptul că într-adevăr varianta solicitată de persoana îndreptăţită este singura posibilă. În cazul în care se constată (în urma analizei situaţiei juridice a imobilului pentru care se cere despăgubire şi a situaţiei unităţii deţinătoare) că soluţia restituirii în natură era totuşi posibilă, va comunica în scris persoanei îndreptăţite noua soluţie şi va transmite notificarea deţinătorului imobilului posibil de a fi restituit în natură. În acest caz unitatea deţinătoare devine unitatea obligată la soluţionarea notificării şi, după caz, la restituire, potrivit legii.

36.3. În cazul în care notificarea privind acordarea de despăgubiri băneşti nu conţine valoarea estimată aferentă imobilului/imobilelor imposibil de restituit (fie concretizată în rapoarte de expertiză — extrajudiciară sau judiciară — depuse în copii certificate sau legalizate, fie concretizată prin indicarea unei valori estimative), se va solicita petentului completarea notificării în acest sens.

36.4. Pentru analizarea valorilor solicitate şi stabilirea despăgubirilor băneşti ce se vor acorda în cadrul fazei administrative, se recomandă constituirea la nivelul fiecărei prefecturi a unei comisii interne de evaluare (formată din 3–5 persoane, de regulă din cadrul personalului prefecturii) care va întocmi un raport de evaluare. Comisia internă de evaluare astfel constituită va urma procedura recomandată la pct. 10 din prezentele norme metodologice.

Activitatea prefecturii se va finaliza printr-un proces-verbal în care se consemnează sumele stabilite în oferta de despăgubire, după caz, sumele solicitate de persoana îndreptăţită, precum şi cele rezultate în urma evaluării efectuate de comisia internă.

37. Art. 37 din lege:

După centralizarea notificărilor şi a ofertelor de acordare a despăgubirilor băneşti prefecturile vor transmite centralizatoarele, împreună cu materialele primite, Ministerului Finanţelor Publice.

38. Art. 38 din lege:

Pentru evaluarea depăgubirilor băneşti care urmează să fie acordate persoanelor îndreptăţite, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi se va constitui prin decizie a primului-ministru o comisie interministerială formată din 2–3 reprezentanţi ai Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor şi Locuinţei, Ministerului Finanţelor Publice şi Ministerului Administraţiei Publice.

39. Art. 39 din lege:

Secretariatul comisiei interministeriale se asigură de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor şi Locuinţei.

Norme metodologice:

Înfiinţarea secretariatului comisiei interministeriale şi reglementul de funcţionare al acestuia se aprobă prin ordin al ministrului lucrărilor publice, transporturilor şi locuinţei.

40. Art. 40 din lege:

Pe baza evaluării despăgubirilor băneşti, în termen de un an de la expirarea termenului de 6*) luni prevăzut de lege pentru depunerea notificărilor, prin lege specială se vor reglementa modalităţile, cuantumul şi procedurile de acordare a depăgubirilor băneşti, care pot fi plafonate.

*) Termenul respectiv a fost prelungit cu 3 luni prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 109/2001 şi cu 3 luni prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 145/2001.

Art. 40^{1*}. — Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă sau penală.

Art. 40². — Exercițarea abuzivă a dreptului de a depune notificări în vederea restituirii de imobile în temeiul prezentei legi atrage răspunderea civilă pentru pagubele pricinuite.

Art. 40³. — Fapta de a notifica persoana juridică deținătoare a imobilului, știind că nu este îndreptățit potrivit prezentei legi la măsuri reparatorii, în scopul de a împiedica încheierea actelor juridice de înstrăinare a acestuia sau a actelor juridice în cadrul procesului de privatizare, dacă s-a pricinuit o pagubă, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

Art. 40⁴. — (1) Emiterea deciziei sau a dispoziției de restituire în lipsa actelor doveditoare a dreptului de proprietate, a calității de moștenitor al fostului proprietar sau, după caz, a calității de asociat al persoanei juridice proprietare a imobilului preluat constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 an la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și emiterea deciziei sau a dispoziției de restituire în lipsa dovezilor privind îndreptățirea persoanelor juridice prevăzute la art. 3 lit. c) de a obține măsuri reparatorii.

Art. 40⁵. — Dacă infracțiunile prevăzute la art. 288—293 din Codul penal sunt săvârșite în cadrul procedurilor de restituire a imobilelor stabilite prin prezenta lege, minimul și maximum special al pedepsei închisorii se majorează cu 2 ani.

Norme metodologice:

Instituțiile implicate în aplicarea legii vor comunica cazurile de încălcare a legii Autorității pentru urmărirea aplicării unitare a Legii nr. 10/2001. Se recomandă instituțiilor implicate în aplicarea legii o analiză atentă a cazurilor în care punctul de legătură cu beneficiul legii este dat fie de invocarea unor testamente olografe, fie de invocarea unor acte de proprietate susceptibile de a fi fost contrafăcute (ștersături, modificări etc.) sau a unor acte sub semnătură privată.

41. Art. 41 a fost abrogat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 175/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 426/2002.

42. Art. 42 din lege:

(1) Distrugerile și degradările cauzate imobilelor care fac obiectul prezentei legi după intrarea în vigoare a acesteia și până în momentul predării efective către persoana îndreptățită cad în sarcina deținătorului imobilului.

(2) Deținătorul imobilului, în prezența persoanei îndreptățite, va încheia un proces-verbal privind starea de fapt a imobilului, în termen de cel mult 15 zile de la data solicitării.

(3) În cazul nerespectării de către deținătorul imobilului a termenului prevăzut la alin. (2), persoana îndreptățită se poate adresa executorului judecătoresc, care va întocmi procesul-verbal privind situația reală a imobilului.

(4) În vederea recuperării cheltuielilor suportate de persoana îndreptățită pentru întocmirea procesului-verbal privind situația de fapt a imobilului prin executorul judecătoresc copia legalizată de pe procesul-verbal constituie titlu executoriu împotriva deținătorului imobilului.

43. Art. 43 din lege:

(1) Imobilele care în urma procedurilor prevăzute la cap. III nu se restituie persoanelor îndreptățite rămân în administrarea deținătorilor actuali.

(2) Imobilele cu altă destinație decât cea de locuință, prevăzute la alin. (1), se pot înstrăina potrivit legislației în vigoare. Deținătorii cu titlu valabil la data intrării în vigoare a prezentei legi au drept de preemțiune.

(3) Imobilele cu destinația de locuințe, prevăzute la alin. (1), pot fi înstrăinate potrivit legislației în vigoare, chiriașii având drept de preemțiune.

(4) Sumele încasate ca urmare a vânzării imobilelor prevăzute la alin. (3) vor alimenta fondul prevăzut la art. 13 alin. 6 din Legea nr. 112/1995.

Norme metodologice:

43.1. Potrivit alin. (1) al art. 43 din lege imobilele care nu au fost restituite în natură (este singura variantă posibilă) potrivit legii rămân în administrarea deținătorilor actuali.

Regimul de tratare al acestora este diferit în funcție de natura imobilului.

A. Astfel, pentru imobilele cu altă destinație decât aceea de locuință, care au fost calificate ca fiind preluate cu titlu, dar pentru care s-a decis că restituirea în natură nu este posibilă, se instituie vocația deținătorului actual de a le cumpăra. Această vocație nu este posibilă decât pentru entitățile care au în administrare sau dețin cu chirie astfel de bunuri și care, în raport de statul proprietar, pot opta pentru cumpărarea lor de la acesta.

B. Pentru imobilele cu destinația de locuințe, care nu s-au restituit în natură, deținătorul actual dobândește vocația de a le înstrăina către chiriași, însă această înstrăinare se va face potrivit legislației în vigoare, respectiv potrivit prevederilor Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, și Legii nr. 10/2001, cu mențiunea că prețul de vânzare al locuințelor se va stabili potrivit Criteriilor nr. 2.665/1C/311 din 28 februarie 1992 privind stabilirea și evaluarea terenurilor aflate în patrimoniul societăților comerciale cu capital de stat, elaborate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, cu completările ulterioare (act normativ la care se face trimitere în Normele metodologice privind aplicarea Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, republicate), care se va indexa la zi cu indicele de inflație (soluția se impune prin similitudine cu modalitatea de despăgubire a proprietarilor în condițiile legii, aceasta fiind semnificația sintagmei „legislația în vigoare“).

43.2. Se recomandă ca aplicarea prevederilor alin. (2) și (3) ale art. 43 din lege să se facă numai după soluționarea definitivă a procedurilor administrative și, după caz, jurisdicționale generate de aplicarea legii.

44. Art. 44 din lege:

(1) Chiriașii cărora, în temeiul prevederilor art. 9 alin. 1—4 din Legea nr. 112/1995, li s-au vândut, cu respectarea prevederilor acestei legi, apartamentele în care locuiau au dreptul să le înstrăineze sub orice formă înainte de împlinirea termenului de 10 ani de la data cumpărării numai persoanei îndreptățite, fost proprietar al acelei locuințe.

(2) Prețul vânzării nu poate fi mai mare decât valoarea actualizată a prețului plătit de chiriaș la cumpărarea locuinței în baza Legii nr. 112/1995, cu excepția situațiilor când părțile convin altfel.

(3) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi persoana îndreptățită trebuie să notifice chiriașului dobânditor intenția de a cumpăra locuința și adresa unde poate fi găsită.

(4) Persoana îndreptățită care a primit despăgubiri bănești pentru imobil este obligată să restituie statului, dacă este cazul, diferența dintre valoarea despăgubirilor primite și prețul de cumpărare plătit fostului chiriaș, actualizate.

45. Art. 45 din lege:

(1) Persoanele cărora li s-a restituit în natură un imobil cu destinația de locuință și care dețin cu chirie în aceeași localitate o locuință din fondul locativ de stat sunt obligate să pună la dispoziție primăriei această locuință la data mutării efective în imobilul restituit. Locuințele din fondul locativ de stat eliberate se constituie într-un fond locativ special destinat chiriașilor din imobilele restituite foștilor proprietari.

* Textul art. 40¹—40⁵ este reprodus astfel cum a fost introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 175/2001, aprobată și modificată prin Legea nr. 426/2002.

(2) Familiilor cu mijloace financiare situate sub nivelul venitului minim pe economie, invalizilor, pensionarilor și persoanelor cu handicap li se vor asigura locuințe sociale construite dintr-un fond constituit în cotă de 2% din sumele obținute din privatizare și care va fi prevăzut anual în legea bugetului de stat.

Norme metodologice:

45.1. Pentru realizarea exigentei prevăzute la alin. (1) al art. 45 din lege este necesar să se solicite persoanei îndreptățite să depună o declarație olografă pe propria răspundere, din care să rezulte că deține sau nu deține, cu chirie, o locuință din fondul locativ de stat în aceeași localitate cu imobilul restituit (este vorba numai de cazul construcției cu destinația de locuință, nu și de cazul terenului). În cazul în care persoana îndreptățită deține cu chirie o locuință din fondul locativ de stat în aceeași localitate cu locuința restituită, se va depune copie legalizată de pe contractul de închiriere, iar în decizia/dispoziția motivată de restituire se va stabili data eliberării și predării spațiului respectiv către locator. La data stabilită pentru predarea spațiului respectiv contractul de închiriere încetează.

45.2. În cazul în care se solicită restituirea în natură a unui imobil cu destinația de locuință și această măsură este posibilă, se va solicita persoanei solicitante o declarație olografă prin care persoana îndreptățită declară că nu deține cu chirie în aceeași localitate o locuință din fondul locativ de stat.

45.3. În cazul în care persoana îndreptățită deține cu chirie în aceeași localitate o locuință din fondul locativ de stat, restituirea imobilului solicitat se va face cu condiția eliberării acesteia într-un termen de 60 de zile de la data emiterii deciziei/dispoziției de restituire în natură.

46. Art. 46 din lege:

(1) Actele juridice de înstrăinare, inclusiv cele făcute în cadrul procesului de privatizare, având ca obiect imobile care cad sub incidența prevederilor prezentei legi, sunt valabile dacă au fost încheiate cu respectarea legilor în vigoare la data înstrăinării.

(2) Actele juridice de înstrăinare, inclusiv cele făcute în cadrul procesului de privatizare, având ca obiect imobile preluate fără titlu valabil, sunt lovite de nulitate absolută, în afară de cazul în care actul a fost încheiat cu bună-credință.

(3) Actele juridice de înstrăinare, inclusiv cele făcute în cadrul procesului de privatizare, având ca obiect imobilele prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. b), sunt lovite de nulitate absolută, buna-credință neputând fi invocată în aceste cazuri.

(4) Actele juridice de înstrăinare, inclusiv cele întocmite în cadrul procesului de privatizare, având ca obiect imobile preluate cu titlu valabil, sunt lovite de nulitate absolută dacă au fost încheiate cu încălcarea dispozițiilor imperative ale legilor în vigoare la data înstrăinării.

(5) Prin derogare de la dreptul comun, indiferent de cauza de nulitate, dreptul la acțiune se prescrie în termen de un an*) de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Norme metodologice:

46.1. Dispozițiile alin. (3) al art. 46 din lege au fost declarate ca neconstituționale potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 98 din 21 martie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 301 din 8 mai 2002.

46.2. Termenul prevăzut la alin. (5) al art. 46 din lege este un termen special de prescripție care înlătură dreptul subiectiv la acțiune pentru anularea sau constatarea nulității actelor juridice de înstrăinare, după data de 14 august 2002.

46.3. Acele înstrăinări efectuate în temeiul Legii nr. 112/1995, cu modificările ulterioare, și cu deplina respectare a condițiilor legii până la apariția Legii nr. 213/1998 (24 noiembrie 1998) au beneficiul deplin al protecției Legii nr. 10/2001, cu modificările ulterioare, în sensul că sunt recunoscute și conservate efectele acestor acte. Însă înstrăinările intervenite după introducerea normei care permite cenzurarea

de către instanțele judecătorești a „valabilității titlului“ (art. 6 din Legea nr. 213/1998, cu completările ulterioare), menținerea sau, după caz, anularea actului translativ de proprietate este condiționată de dovedirea bunei-credințe a dobânditorului la momentul înstrăinării.

47. Art. 47 din lege:

(1) Prevederile prezentei legi sunt aplicabile și în cazul acțiunilor în curs de judecată, persoana îndreptățită putând alege calea acestei legi, renunțând la judecarea cauzei sau solicitând suspendarea cauzei.

(2) În cazul acțiunilor formulate potrivit art. 46 și 48, procedura de restituire începută în temeiul prezentei legi este suspendată până la soluționarea acelor acțiuni prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. Persoana îndreptățită va înștiința de îndată persoana notificată, potrivit art. 21 alin. (1).

(3) În cazul în care persoanei îndreptățite i s-a respins, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, acțiunea privind restituirea în natură a bunului solicitat, termenul de notificare prevăzut la art. 21 alin. (1) curge de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești.

Norme metodologice:

47.1. Dacă persoana îndreptățită care a introdus o acțiune întemeiată pe prevederile art. 46 din lege nu a procedat la înștiințarea de îndată, cu privire la această situație, a persoanei notificate (unitatea deținătoare a imobilului sau, după caz, entitatea investită cu soluționarea notificării), iar aceasta (persoana notificată) ia cunoștință pe alte căi de această situație, va suspenda soluționarea cererii persoanei îndreptățite pentru acest motiv.

47.2. Prevederea alin. (3) al art. 47 din lege are caracter special și vizează cazul în care acțiunea în revendicare privind un imobil care cade sub incidența legii a fost respinsă prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă (indiferent de instanța care a pronunțat hotărârea — judecătorească, tribunal, curte de apel sau Curtea Supremă de Justiție — ca instanțe de fond, recurs sau apel, recurs în anulare), persoanele îndreptățite pot solicita restituirea imobilului respectiv pe calea administrativă prevăzută de lege, într-un termen de 12 luni de la data rămânerii definitive și irevocabile a respectivei hotărâri.

De exemplu, în cazul în care Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare introdus de procurorul general și a casat o hotărâre a unei instanțe inferioare prin care se admitea o acțiune în revendicare, hotărâre pronunțată de Curtea Supremă de Justiție la data de 30 septembrie 2001, persoana îndreptățită potrivit legii mai avea la dispoziție calea notificării, potrivit procedurii legii, până la data de 30 septembrie 2002.

Semnalăm că prevederea alin. (3) al art. 47 din lege se conexează direct cu prevederea generică de la art. 48 din lege.

48. Art. 48 din lege:

Persoanele îndreptățite, precum și persoanele vătămate într-un drept al lor, cărora până la data intrării în vigoare a prezentei legi li s-au respins, prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, acțiunile având ca obiect bunuri preluate în mod abuziv de stat, de organizații cooperatiste sau de orice alte persoane juridice, pot solicita, indiferent de natura soluțiilor pronunțate, măsuri reparatorii în natură sau prin echivalent, în condițiile prezentei legi.

49. Art. 49 din lege:

(1) Chiriașii au dreptul la despăgubire pentru sporul de valoare adus imobilelor cu destinația de locuință prin îmbunătățirile necesare și utile.

(2) În cazul în care imobilul care se restituie a fost preluat cu titlu valabil, obligația de despăgubire prevăzută la alin. (1) revine persoanei îndreptățite.

*) Termenul respectiv a fost prelungit cu 3 luni prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2001 și cu 3 luni prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 145/2001.

(3) În cazul în care imobilul care se restituie a fost preluat fără titlu valabil, obligația de despăgubire revine statului sau unității deținătoare.

(4) Valoarea despăgubirilor prevăzute la alin. (1) se stabilește pe bază de expertiză.

(5) Prin îmbunătățiri, în sensul prezentei legi, se înțelege cheltuielile necesare și utile.

Cuquantumul despăgubirilor se stabilește la valoarea actualizată a cheltuielilor, scăzându-se gradul de uzură al îmbunătățirilor, în raport cu durata de viață normală a acestora, care se suportă de chiriași.

Norme metodologice:

49.1. Prin îmbunătățiri necesare și utile se înțelege acele dotări încorporate sau aduse unității locative ori spațiilor comune prin care s-a sporit valoarea fondului locativ și care au fost suportate exclusiv de chiriaș (introducerea sau schimbarea instalației de apă, gaz, canalizare, electricitate, încălzire; lucrări noi: parchetare, gresie sau faianță, geamuri termopan, uși și altele asemenea). Dovada acestor îmbunătățiri se face prin expertiză tehnică, cu respectarea prevederilor alin. (5) al art. 49 din lege. Nu se includ în categoria cheltuielilor necesare și utile acele cheltuieli voluptorii (utilizarea unor materiale foarte scumpe, de exemplu: uși de mahon, instalații sanitare sofisticate, de lux, materiale de construcții încadrate în categoria celor de lux). În aceste cazuri despăgubirile se vor calcula având în vedere prețurile medii actuale de pe piață.

49.2. Dacă imobilul respectiv a fost preluat cu titlu, despăgubirile aferente acestor îmbunătățiri se suportă de persoana îndreptățită. În aceste cazuri se recomandă unităților deținătoare ca, în deciziile/dispozițiile de restituire în natură a unor astfel de imobile să prevadă generic și obligația de restituire către chiriaș a despăgubirilor convenite potrivit legii.

49.3. Dacă imobilul respectiv a fost preluat fără titlu valabil, obligația de despăgubire către chiriaș revine statului sau unității deținătoare. Opțiunea între cele două categorii alternative de debitori ai obligației de despăgubire aparține creditorului obligației de despăgubire. Dacă îmbunătățirile necesare și utile au fost făcute la cererea expresă sau cu acordul expres al locatorului, debitorul obligației de restituire a despăgubirilor este unitatea deținătoare.

50. Art. 50 din lege:

Secretarii unităților administrativ-teritoriale vor lua măsuri pentru conservarea tuturor dosarelor constituite de comisiile de aplicare a Legii nr. 112/1995, vor elibera, la cerere, copii de pe actele existente la dosar și vor da relațiile solicitate de persoanele îndreptățite.

Norme metodologice:

Se recomandă secretarilor unităților administrativ-teritoriale opisarea tuturor dosarelor respective pe imobile și pe persoane beneficiare (în acest sens, se vor deschide registre speciale care vor conține aceste date).

51. Art. 51' din lege:

(1) Cererile sau acțiunile în justiție, precum și transcrierea sau intabularea titlurilor de proprietate, legate de aplicarea prevederilor prezentei legi și de bunurile care fac obiectul acesteia, sunt scutite de taxe de timbru.

(2) Cererile sau acțiunile în justiție privind restituirea prețului actualizat plătit de chiriașii ale căror contracte de vânzare-cumpărare, încheiate cu eludarea prevederilor Legii nr. 112/1995, au fost desființate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, sunt scutite de taxe de timbru.

(3) Plata sumelor prevăzute la alin. (2) se face de către Ministerul Finanțelor Publice din fondul extrabugetar constituit în temeiul art. 13 alin. 6 din Legea nr. 112/1995.

Norme metodologice:

51.1. Sintagma *taxe de timbru* vizează atât taxele judiciare de timbru, cât și timbrul judiciar aferent tuturor acțiunilor sau cererilor generate de aplicarea legii.

51.2. Prevederile alin. (2) al art. 51 din lege sunt aplicabile și în cazul contractelor de vânzare-cumpărare desființate prin

hotărâri definitive pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

51.3. Actualizarea sumelor se va face prin aplicarea indicelui anual de inflație din anul plății la anul introducerii acțiunii. Pentru sumele plătite în rate actualizarea se va face în funcție de anul aferent ratelor plătite în acel interval.

52. Art. 52 din lege:

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă orice alte dispoziții contrare.

Norme metodologice:

Prevederea art. 52 înlătură de la aplicare orice acte normative anterioare contrare legii, care fie indisponibilizează astfel de bunuri de la restituire, fie se suprapun cu domeniul de aplicare a acesteia sau procedurile stabilite trebuiau să fie îndeplinite ori consumate până la apariția noii legi.

CAPITOLUL III

Măsuri instituționale

1.1. Pentru urgentarea aplicării legii, la nivelul fiecărei entități implicate în soluționarea notificărilor prevăzute de lege, se vor constitui, pe lângă organele de conducere:

a) comisia internă pentru analizarea notificărilor, formată, de regulă, din 3—5 membri (în măsura posibilităților, se vor numi juriști, economiști) care vor analiza fiecare notificare și actele doveditoare depuse și vor întocmi propunerea de soluționare;

b) comisia de evaluare internă, care va stabili valoarea estimativă a imobilelor, a ofertelor aferente notificărilor și celorlalte pretenții care vor face obiectul negocierii între părți. Comisia de evaluare internă va fi formată, de regulă, din 3—5 persoane (de preferință, juriști sau economiști ori persoane cu pregătire de specialitate în domeniul construcțiilor; în lipsa acestora, în măsura posibilităților financiare ale fiecărei entități, se pot încheia contracte de colaborare cu persoane fizice sau juridice specializate).

1.2. Comisiile prevăzute la pct. 1.1 se numesc prin ordin sau dispoziție a conducătorului entității respective. Pentru persoanele angajate cu contract de muncă atribuțiile izvorâte din aplicarea legii devin sarcini de serviciu.

1.3. Salariații instituțiilor, implicați în mod direct în aplicarea legii, beneficiază de un spor lunar de dificultate, în condițiile stabilite prin art. V alin. (2) al titlului II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002 pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru accelerarea aplicării acesteia și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 501/2002. Constituie *salariați implicați în mod direct în aplicarea Legii nr. 10/2001:*

— salariații cu contract de muncă pe durată determinată sau nedeterminată, care își desfășoară activitatea în calitate de membru al comisiilor prevăzute la alin. 1 lit. a) și b);

— salariații, membri ai comisiilor constituite la nivelul prefecturilor, în temeiul art. 16 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 614/2001;

— salariații, membrii birourilor județene și, respectiv, al municipiului București, constituite în temeiul art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 950/2001 cu privire la înființarea, organizarea și funcționarea Autorității pentru urmărirea aplicării unitare a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989;

— secretarii unităților administrativ-teritoriale;

— personalul Autorității constituite în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 950/2001, cu excepția demnitarului;

*) Este reprodus textul rezultat în urma modificării și completării Legii nr. 10/2001 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 184/2002).

— personalul ministerelor și celorlalte instituții publice care au ca sarcini de serviciu aplicarea legii, cu excepția demnitarilor și a conducătorilor numiți sau aleși ai respectivelor instituții;

— salariații care își desfășoară activitatea în cadrul Biroului central din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și, respectiv, ghișeele teritoriale.

Prefecții, subprefecții și primarii nu beneficiază de acest spor.

1.4. Comisiile prevăzute la pct. 1.1 vor elabora un regulament propriu de lucru pe care îl vor supune aprobării organului de conducere al unității respective.

1.5. Comisiile prevăzute la pct. 1.1 vor colabora în mod direct și, după caz, cu:

a) comisiile constituite la nivelul prefecturilor în temeiul art. 16 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989;

b) birourile județene și, respectiv, al municipiului București, constituite în temeiul art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 950/2001;

c) secretarii unităților administrativ-teritoriale care au obligațiile prevăzute de lege la art. 50;

d) Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului;

e) Ministerul Finanțelor Publice;

f) celelalte instituții implicate în aplicarea legii.

1.6. În cazul în care se stabilesc, potrivit art. 1 alin. (3) din lege, măsuri reparatorii combinate în echivalent, care implică măsuri reparatorii de competența altor entități, unitatea

investită cu soluționarea notificării va informa respectiva entitate și va colabora cu aceasta pentru definitivarea ofertelor și soluționarea notificării.

1.7. Comisia internă pentru analiza notificărilor, prevăzută la pct. 1.1 lit. a), întocmește pentru fiecare notificare un raport cu propunerile de soluționare, care va fi semnat de cel puțin 3 membri ai acesteia. Propunerile divergente vor fi motivate separat.

1.8. Comisia de evaluare internă prevăzută la pct. 1.1 lit. b) întocmește raportul intern de evaluare estimativă, la solicitarea comisiei interne pentru analizarea notificărilor. Raportul său va fi semnat de toți membrii acesteia.

2.1. Problemele complexe sau cele legate de acordarea de măsuri reparatorii combinate pot fi transmise spre analiză și îndrumare Autorității pentru urmărirea aplicării unitare a Legii nr. 10/2001.

2.2. Controlul aplicării fazei administrative a legii de către ministere și celelalte instituții publice centrale se efectuează de către Autoritatea pentru urmărirea aplicării unitare a Legii nr. 10/2001, iar controlul aplicării fazei administrative cu privire la entitățile implicate în soluționarea notificărilor situate pe raza teritorială a județului, respectiv a municipiului București, se exercită de prefecți. Controalele se efectuează fie din oficiu, fie pe baza unor sesizări ale persoanelor îndreptățite.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Anexele nr. 1—4 fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.

ANEXA Nr. 1

la normele metodologice

(Model orientativ)

ANETET — Denumirea emitentului

DISPOZIȚIE DE RESTITUIRE

Nr. .... din .....

Privind: soluționarea dosarului întocmit în baza Notificării nr..... din....., prin care dl/dna....., cetățean....., domiciliat în....., prin reprezentant..... conform actului autentificat de notary public..... sub nr..... din....., solicită restituirea în natură a imobilului (teren și/sau construcție)/părții din imobil..... situat(ă) în.....,

având în vedere notificarea nr....., depusă la Biroul executorului judecătoresc....., prin care numitul/numita..... solicită restituirea în natură a imobilului (teren și/sau construcție) / părții din imobil..... situat (ă) în.....,

analizând actele depuse la dosarul intern nr. ...., aferent notificării, prin care se constată că:

1. notificatorul are calitatea de persoană îndreptățită, conform dispozițiilor art. 3 alin. (1) lit.... coroborat cu art. 4 alin. .... din Legea nr. 10/2001, în baza următoarelor acte doveditoare:

a).....;

b).....;

2. imobilul solicitat la restituirea în natură a fost proprietatea ..... la momentul deposedării abuzive conform actului de proprietate ..... și .....

3. imobilul respectiv a trecut cu titlu/fără titlu/fără titlu valabil în proprietatea statului.

Actul în temeiul căruia s-a dispus preluarea .....

4. imobilul face obiectul art. 2 alin. (1) lit. .... sau art. 11 din Legea nr. 10/2001 .....

5. imobilul este în patrimoniul... și se află în registrul de inventar la data de ....., la pag. ...., cu număr de inventar ...../se află în administrarea ..... (și nu a fost trecut în proprietatea statului în temeiul unui titlu valabil), având în vedere referatul comisiei interne prin care se propune această măsură;

în conformitate cu dispozițiile art. 7, art. 9 alin. (1) și art. 23 alin. (1) și (3) din Legea nr. 10/2001,

în temeiul art. 68 alin. (2), al art. 71 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 și al art. 20 alin. (3) din Legea nr. 10/2001/Statutul/Actul constitutiv al unității deținătoare,

PRIMARUL MUNICIPIULUI ..... / ORGANUL DE CONDUCERE AL UNITĂȚII DEȚINĂTOARE

DISPUNE :

Art. 1. — Se restituie în natură imobilul (sau, după caz, cota parte), compus din.....,

(se va descrie imobilul)

în suprafață de....., situat în ....., cu următoarele vecinătăți:

(după caz, și suprafața construită)

Nord .....;
 Sud .....;
 Est .....;
 Vest .....

d-lui/d-nei ....., domiciliată/cu sediul în .....,
 (după caz, denumirea persoanei juridice)

posezoare a actului de identitate ..... seria ..... nr. ...., emis de ..... la data de .....
 cod numeric personal .....

(în cazul persoanelor juridice se vor indica: actul de constituire și reprezentantul legal al acesteia, precum și codul unic de înregistrare).

Art. 2. — Imobilul ce se restituie este grevat de următoarele servituți (dacă este cazul) .....

Art. 3. — Proprietarul are obligația respectării prevederilor art. 13 și 15 din Legea nr. 10/2001, cu privire la protecția chiriașilor (în cazul în care imobilul este ocupat de astfel de persoane).

Art. 4. — Prezenta dispoziție face dovada proprietății asupra imobilului și constituie titlu executoriu după îndeplinirea formalităților de publicitate imobiliară.

Punerea în posesie se va face după îndeplinirea formalităților de publicitate imobiliară, prin proces-verbal de punere în posesie.

Art. 5. — Prezenta dispoziție intră în vigoare în termen de 48 de ore de la data prezentării dovezii privind restituirea sumei plătite de stat cu titlu de despăgubire (în cazul în care măsura restituirii este condiționată de îndeplinirea acestei obligații corelative).

De asemenea, în cadrul dispoziției de restituire se vor indica, după caz, obligații corelative ale beneficiarului restituirii (obligația de a elibera și preda locuința închiriată, inclusiv termenul; asumări de obligații unilaterale, cum este cazul declarațiilor prevăzute la pct. 5 din cap. II din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 498/2003 și altele asemenea).

Art. 6. — Îndeplinirea formalităților de publicitate imobiliară, prevăzute la art. 23 alin. (4) din Legea nr. 10/2001 cad în sarcina beneficiarului restituirii.

Art. 7. — Prezenta dispoziție poate fi atacată în termen de 30 de zile de la comunicare, la Secția Civilă a Tribunalului ..... (în a cărui circumscripție teritorială se află sediul unității deținătoare).

ANEXA Nr. 2

la normele metodologice

(Model orientativ)

ANEXA — Denumirea emitentului

DECIZIE

de respingere a cererii de restituire în natură și oferta privind acordarea altor măsuri reparatorii prin echivalent Nr. .... din .....

Privind: soluționarea dosarului întocmit în baza Notificării nr. .... din ....., prin care dl/dna ....., cetățean ....., domiciliat în ....., prin reprezentant ....., conform actului autentificat de notary public ..... sub nr. .... din ....., solicită restituirea în natură a imobilului (teren și/sau construcție)/părții din imobil ....., situat(ă) în .....

având în vedere notificarea nr. ...., depusă la Biroul executorului judecătoresc ....., prin care numitul/numita ..... solicită restituirea în natură a imobilului (teren și/sau construcție)/părții din imobil ..... situat(ă) în .....

analizând actele depuse la dosarul intern nr. ...., aferent notificării, prin care se constată unul dintre următoarele motive:

1. imobilul — construcție, a cărui restituire în natură se cere, a fost demolat total;

2. pe imobilul — teren, a cărui restituire în natură se solicită, s-au edificat ori amplasat construcții autorizate sau au destinații de utilitate publică (parcuri, străzi, zone de protecție și altele asemenea);

3. imobilul este ocupat de unități bugetare din învățământ, sănătate, așezăminte social-culturale, instituții publice, sedii ale partidelor politice legal înregistrate, misiuni diplomatice, oficii consulare, reprezentanțele organizațiilor internaționale interguvernamentale acreditate în România, precum și de personalul cu rang diplomatic al acestora, iar imobilul în cauză este necesar în vederea continuării activităților de interes public și acesta a fost inclus pe lista prezentată spre aprobare Guvernului României;

4. persoana îndreptățită era asociat sau asociat la persoana juridică proprietară a imobilelor și a activelor la data preluării abuzive a acestora și nu îndeplinește condițiile prevăzute de art. 16 din lege;

5. imobilul a fost transformat astfel încât a devenit un imobil nou în raport cu cel preluat;

6. imobilul a fost înstrăinat fostului chiriaș cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 112/1995;

7. terenul nu este disponibil fiind prevăzut în planurile de urbanism aprobate pentru destinația de .....

8. alte motive prevăzute de lege,

având în vedere referatul comisiei interne prin care constată imposibilitatea restituirii în natură și se propun măsuri reparatorii alternative în echivalent,

în conformitate cu dispozițiile art. 1 alin. (2) și alin. (3), ale art. 24 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 10/2001,

în temeiul art. 68 alin. (2), art. 71 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, Statutul/Actul constitutiv al unității deținătoare,

PRIMARUL MUNICIPIULUI ...../.....
ORGANUL DE CONDUCERE AL UNITĂȚII DEȚINĂTOARE

DECIDE:

Art. 1. — Respinge cererea de restituire în natură a imobilului (teren și/sau construcție)/părții din imobil, situat(ă) în ....., formulată de notificatorul ..... prin notificarea nr. ...., pentru următoarele motive: .....

Art. 2. — Se stabilește ca valoare echivalentă a imobilului imposibil de restituit și convenită notificatorului, suma de ..... lei, în limita căreia se vor acorda celelalte măsuri reparatorii.

Art. 3. — Pentru imobilul notificat și care nu poate fi restituit în natură, în calitate de persoană îndreptățită puteți opta pentru (pentru fiecare caz în parte se vor individualiza alternativele legal posibile):

• bunuri ori servicii oferite în echivalent de către deținător, dacă există astfel de posibilități, cu acordul persoanei îndreptățite;

- acordarea de acțiuni la societăți comerciale tranzacționate pe piața de capital;
- acordarea de titluri de valoare nominală, folosite exclusiv în procesul de privatizare;
- acordarea de despăgubiri bănești.

Art. 4. — În cazul în care, în termen de 60 de zile de la comunicarea prezentei decizii, ne comunicați în mod expres acceptul dumneavoastră cu privire la una sau mai multe dintre măsurile propuse de noi cu titlu de ofertă, prezenta decizie intră în vigoare și cu privire la măsura/măsurile reparatorii acceptate de dumneavoastră, pe care le puteți fructifica în modurile stabilite de lege. Totodată, vă facem cunoscut că sunteți invitată la negocieri cu privire la oferta făcută de noi, la sediul din ....., în următoarele zile .....

Art. 5. — În cazul în care oferta noastră nu este acceptată în mod expres în termen de 60 de zile de la comunicarea prezentei decizii, puteți ataca în justiție prezenta ofertă în termen de 30 de zile de la comunicarea ei, în conformitate cu prevederile art. 24 alin. (7) din Legea nr. 10/2001, la Secția Civilă a Tribunalului..... (în a cărui rază teritorială se află sediul unității deținătoare).

Notă: Oricare dintre măsurile reparatorii oferite în echivalent de către deținătorul imobilului notificat pot fi combinate și fiecare dintre acestea se acordă numai în cazuri expres prevăzute de lege.

În cazul compensării cu bunuri sau servicii decizia motivată de compensare va fi însoțită de contractul de furnizare sau, după caz, de contractul de prestări servicii care urmează regimul contractual de drept comun. Rezilierea contractului respectiv din vina exclusivă a unității obligate la restituire atrage desființarea de drept a deciziei/dispoziției de compensare.

Oferta se va comunica persoanei îndreptățite în condițiile prevăzute de art. 23 alin. (3) din Legea nr. 10/2001.

*ANEXA Nr. 3
la normele metodologice*

(Model orientativ)

ANTET – Denumirea emitentului

DECIZIA DE RESPINGERE A NOTIFICĂRII

Nr. .... din .....

Privind: soluționarea dosarului întocmit în baza Notificării nr. .... din ....., prin care dl/d-na ....., cetățean ....., domiciliat în ....., prin reprezentant ..... conform actului autentificat de notar public ..... sub nr. .... din ....., solicită restituirea în natură a imobilului (teren și/sau construcție)/părții din imobil/acordarea celorlalte măsuri reparatorii prin echivalent, în situația în care restituirea în natură a imobilului/părții din imobil nu poate opera..... situat(ă) în....., având în vedere notificarea nr. ...., depusă la Biroul executorului judecătoresc ....., prin care numitul/numita ..... solicită restituirea în natură a imobilului (teren și/sau construcție)/părții din imobil..... situat(ă) în .....,

analizând actele depuse la dosarul intern nr. ...., aferent notificării, prin care se constată unul sau mai multe dintre următoarele motive:

1. imobilul solicitat nu face obiectul Legii nr. 10/2001;
2. notificarea nu a fost depusă în termenul prevăzut la art. 21 din Legea nr. 10/2001, modificat;
3. solicitantul(a) nu are calitatea de persoană îndreptățită în sensul art. 3 și art. 4 din Legea nr. 10/2001;
4. preluarea imobilului respectiv nu s-a făcut în mod abuziv;
5. nu a fost dovedit dreptul de proprietate cu privire la imobilul solicitat;
6. nu a fost dovedită calitatea de moștenitor;
7. imobilul (teren și/sau construcție)/partea din imobilul a cărui/cărei restituire în natură se cere sau pentru care persoana îndreptățită, în sensul art. 3 din Legea nr. 10/2001, solicită acordarea celorlalte măsuri reparatorii prin echivalent, întrucât restituirea în natură nu poate opera, a fost distrus ca urmare a unor calamități naturale;
8. alte motive legale,

având în vedere referatul comisiei interne prin care se propune respingerea cererii ce a făcut obiectul notificării, în temeiul art. 68 alin. (2), art. 71 din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, Statutul sau Actul constitutiv al unității deținătoare,

PRIMARUL MUNICIPIULUI ...../.....
ORGANUL DE CONDUCERE AL UNITĂȚII DEȚINĂTOARE

DECIDE:

Art. 1. — Respinge notificarea nr. ...., înregistrată sub nr. ...., de către ....., pentru următorul/următoarele motive:

Art. 2. — Prezenta decizie poate fi atacată în termen de 30 de zile de la comunicare la Secția Civilă a Tribunalului ..... (în a cărui circumscripție teritorială se află sediul unității deținătoare).

**ROMÂNIA
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE**

TITLU DE VALOARE NOMINALĂ

(1)

Seria..... Număr.....

Data emiterii .....

Valoare nominală ..... lei

Termen de valabilitate : 7 ani de la data emiterii

(2)

Titular.....

.....

- C.N.P.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- act de identitate..... seria..... nr. ....

- domiciliu: Str. .... nr.....

- bloc..... scara ..... ap. ....

- județ / sector .....

- oraș/comună .....

(3)

Sediul .....

Codul unic de înregistrare

.....

Numele și prenumele funcționarului care
completează titlul: .....

Semnătura autorizată:

.....

**ROMÂNIA
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE**

TITLU DE VALOARE NOMINALĂ

(1)

Seria.....Număr.....

VALOARE NOMINALĂ ..... lei

în litere .....

.....

Termen de valabilitate : 7 ani de la data emiterii.

(2)

Titularul .....

.....

- C.N.P.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- act de identitate..... seria..... nr. ....

- domiciliu: Str. .... nr.....

- bloc..... scara ..... ap. ....

- județ / sector .....

- oraș/comună .....

Sediul.....

Codul unic de înregistrare

.....

Emis la data de: .....

Numele și prenumele funcționarului care completează
titlul: .....

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE

Mihai Nicolae TĂNĂȘESCU

(1) Se va completa cu seriile și numerele corespunzătoare valorilor nominale prevăzute la pct. 34.3—2.1 din normele metodologice.

(2) Se va completa cu numele și prenumele/denumirea titularului din decizia/dispoziția emisă în temeiul Legii nr. 10/2001 sau, după caz, în decizia de retrocedare emisă în temeiul Legii nr. 501/2002.

(3) Se va completa în cazul persoanelor juridice.

*) Anexa nr. 4 este reprodusă în facsimil.

**ROMÂNIA
MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE**

CESIONAR :

1. ....

- C.N.P.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- act de identitate..... seria..... nr. ....
 - domiciliu: Str. .... nr.....
 - bloc..... scara ..... ap. ....
 - oraș/comună .....
 - județ / sector .....

Sediul .....
 Cod unic de înregistrare .....
 Numărul de înregistrare a cesiunii .....

2. ....

- C.N.P.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- act de identitate..... seria..... nr. ....
 - domiciliu: Str. .... nr.....
 - bloc..... scara ..... ap. ....
 - județ / sector .....

- oraș/comună .....
 Sediul .....
 Cod unic de înregistrare .....
 Numărul de înregistrare a cesiunii .....

3. ....

- C.N.P.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- act de identitate..... seria..... nr. ....
 - domiciliu: Str. .... nr.....
 - bloc..... scara ..... ap. ....
 - județ / sector .....

- oraș/comună .....
 Sediul .....
 Cod unic de înregistrare .....
 Numărul de înregistrare a cesiunii .....

4. ....

- C.N.P.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- act de identitate..... seria..... nr. ....
 - domiciliu: Str. .... nr.....
 - bloc..... scara ..... ap. ....
 - județ / sector .....

- oraș/comună .....
 Sediul .....
 Cod unic de înregistrare .....
 Numărul de înregistrare a cesiunii .....

Utilizat pentru ..... la .....
 Valoarea actualizată la momentul utilizării

.....
 Semnătura persoanei autorizate /sigiliu

Regia Autonomă Monitorul Oficial în pas cu timpul

Centrul pentru relații cu publicul
Șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sector 5, București

Tel.: 411.58.33
Fax: 410.77.36

E-mail: multimedia@ramo.ro
Website: www.monitoruloficial.ro

PROMPT, COMOD, MODERN ȘI UȘOR DE UTILIZAT

Prompt, comod, modern - prin **procurarea electronică** a Monitorului Oficial al României atât în sistem abonament, cât și selectiv, a anumitor numere ale Monitorului Oficial al României sau acte normative.

OPERATIVITATE

Transmiterea Monitorului Oficial al României se face prin **e-mail, zilnic**, pe măsura apariției acestuia, intrându-se în posesia lui în ziua tipării. Fiecare Monitor Oficial este cuprins într-un fișier de tip PDF și se citește cu Acrobat Reader, ceea ce înseamnă că pentru a recepționa și a utiliza informația legislativă vă este suficient contul de e-mail și Acrobat Reader, aplicație ce se poate lua **gratuit** de pe Internet (www.adobe.com).

DIVERSITATE

Abonament pe anul 2003 la Monitorul Oficial al României, **Partea I și Partea I bis** (numere incluse în abonament) - Legi, decrete, hotărâri și alte acte - **204 EUR** pentru monopost sau rețea.

În condițiile în care dispuneți de rețea, pentru fiecare utilizator final contravaloarea prestației este de **8 EUR/lună**, acordându-se o **reducere de 20%** pentru o rețea cu mai mult de 5 stații de lucru și o **reducere de 40%** pentru o rețea cu mai mult de 40 de stații de lucru. Cu ajutorul unui „motor de căutare” (inclusiv numai în abonamentul aferent anului 2003) se poate regăsi cu ușurință un act normativ din perioada 22 decembrie 1989 până la zi, după orice criteriu sau orice combinație de criterii de căutare, răspunsul foarte rapid constând în prezentarea actelor găsite - în funcție de criteriile de căutare selectate - cu menționarea titlului actului și a numărului Monitorului Oficial în care a fost publicat.

Abonament pe anul 2003 la Monitorul Oficial al României, **Partea I, în limba maghiară - 120 EUR.**

Abonament pe anul 2003 la Monitorul Oficial al României, **Partea a II-a - Dezbateri parlamentare - 192 EUR.**

Abonament pe anul 2003 la Monitorul Oficial al României, **Partea a III-a - Publicații și anunțuri - 60 EUR.**

Abonament pe anul 2003 la Monitorul Oficial al României, **Partea a IV-a - Publicații ale agenților economici - 228 EUR.**

Abonament pe anul 2003 la Monitorul Oficial al României, **Partea a VI-a - Achiziții publice - 192 EUR.**

Prin aceleași mijloace multimedia (e-mail, CD, dischete):

- **colecția electronică a Monitorului Oficial, Partea I și Partea I bis** (numere incluse în abonament) **1989-2002 (319 EUR)**
- **selecții Monitorul Oficial, Partea I, Partea a II-a, Partea a III-a, Partea a IV-a, Partea a V-a, Partea a VI-a (0,08 EUR/pag.)**
- **versiunea electronică a lucrării "Actele publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I - 22 dec. 1989 - 31 ian. 2002" - lucrare ce cuprinde titlurile actelor normative publicate în perioada menționată, cu indicarea actelor normative ce au adus modificări și/sau completări (15 EUR).**

Prețurile includ T.V.A.

Plata se face în lei, la cursul de schimb (B.N.R.) din ziua efectuării plății.

COLECȚII TEMATICE pe suport electronic

Legislație privind jocurile de noroc*	2,3 EUR
Legislație în domeniul asistenței medicale*	7,8 EUR
Legislație privind noemele de medicina muncii*	3,5 EUR
Legislație privind dezvoltarea regională a României și regimul zonelor defavorizate*	3,7 EUR
Legislația viei și vinului*	4,3 EUR
Legislație în domeniul silviculturii și protecției vântului*	9,1 EUR
Legislație privind investițiile directe și dezvoltarea activității economice*	0,7 EUR
Reglementări privind concesionările în domeniul sanitar-veterinar	1,4 EUR
Reglementări privind locuința - ediția a IV-a*	6,6 EUR
Sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale*	3 EUR
Întreprinderile mici și mijlocii*	4,1 EUR
Circulația pe drumurile publice	2,3 EUR
Reglementări privind circulația pe drumurile publice	5,8 EUR
Impozitul pe venit - ediția a IV-a	12,5 EUR
Reglementări privind taximetria și închirierea autoturismelor	1,1 EUR
Codul muncii	4,1 EUR

COLECȚII TRILINGVE pe suport electronic

	Preț în EUR/versiune			
	români	francezi	englezi	germani și spanoli
Vol.19 - Legea protecției mediului*	1,7	3,8	3,6	
Vol.20 - Reglementări privind locuințele trecute în proprietatea statului*	3,1	6,4	6,6	
Vol.22 - Organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ	1,8	3,8	3,8	
Vol.25 - Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe	2,1	4,4	4,2	
Vol.26 - Lege privind procedura reorganizării și lichidării judiciare*	1,4	3	3	
Vol.27 - Lege privind desășurarea în siguranță a activităților nucleare*	1,1	2,5	2,4	
Vol.28 - Legea apelor	2,4	5,4	5,1	
Vol.29 - Lege privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social	0,3		0,6	
Vol.30 - Lege privind desășurarea în siguranță a activităților nucleare*	1,1		2,5	2,5
Vol.31 - Amenajarea teritoriului național*	0,5		1	
Vol.32 - Societăți comerciale. Registrul comerțului*	3,6	7,8	7,7	
Vol.33 - Legislație bancară*	2,9	6,2	6,2	
Vol.34 - Asociații Poporului*	1,4	2,8	2,9	
Vol.35 - Dezvoltarea regională în România*	0,3	0,8	0,7	
Vol.37 - Proprietatea publică și concesionările	1	2,1	2,1	
Vol.38 - Prevenirea și sancționarea spălării banilor	0,4	0,8	0,8	
Vol.40 - Dezvoltarea regională în România și regimul zonelor defavorizate*	4	8,2	8,2	
Vol.41 - Investiții directe și dezvoltarea activității economice*	0,8	1,6	1,5	
Vol.42 - Ordinea publică, apărarea și siguranța națională	2	4,4	4,3	
Vol.43 - Consiliul Legislativ. Curtea Supremă de Justiție*	3,2	6,9	6,9	
Vol.44 - Accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică	0,6	1,3	1,2	
Vol.46 - Reglementări privind administrația publică locală și alegerile locale*	3,2	7,1	7,8	
Vol.47 - Asigurări și reasigurări în România	0,6	1,2	1,1	
Vol.48 - Fondul funciar*	7,2	15,3	14,8	
Vol.49 - Reglementări privind locuința*	3,3	7,1	6,8	
Vol.50 - Alegeri parlamentare și prezidențiale*	3,8	8,2	8,2	
Vol.51 - Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune*	1	2,2	2,2	
Vol.52 - Prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	0,5	1	1	
Vol.53 - Reglementări privind corupția și crima organizată	1,3	2,8	2,8	
Vol.54 - Legislație privind privatizarea societăților comerciale din turism*	0,7	1,4	1,4	1,4
Vol.55 - Statutul funcționarilor publici	2,1	4,4	4,2	
Vol.56 - Administrația publică locală*	4,1	8,5	8,5	
Vol.57 - Protecția copilului	5,6	11,8	11,6	
Vol.58 - Regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv*	1,4	2,8	2,7	
Vol.59 - Legislație privind notarii publici		6,2		6,4
Vol.60 - Reglementări privind întreprinderile mici și mijlocii - Societăți comerciale - cadru instituțional	4,6	10,1	9,4	
Vol.61 - Reglementări privind întreprinderile mici și mijlocii - Înregistrarea și autorizarea comercianților	4,8	9,8	9,8	
Vol.62 - Reglementări privind întreprinderile mici și mijlocii - Fiscalitatea	6	12	11,9	

* Aceste lucrări conțin acte normative care au fost ulterior modificate și/sau abrogate.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI - CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română - S.A. - Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro